

Iktatószám: MNL/FOIG-T/5156-4/2023.

A MAGYAR NEMZETI LEVÉLTÁR

2023. ÉVI MUNKATERVE

TARTALOMJEGYZÉK

I. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	3
II. MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK	6
1. KÖLTSÉGVETÉSI, PÉNZÜGYI ÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEK	6
2. BEVÉTELI/FINANSZÍROZÁSI ELŐIRÁNYZATOK 2022-2023. ÉVRE	6
3. INFRASTRUKTURÁLIS FEJLESZTÉSEK – VAGYONGAZDÁLKODÁS (ÉPÜLETEK).....	8
4. INFRASTRUKTURÁLIS FEJLESZTÉSEK - INFORMATIKAI INFRASTRUKTÚRA	9
III. SZAKMAI TEVÉKENYSÉG	12
1. AZ ILLETÉKESSÉGI TERÜLET FELÜGYELETE	12
2. ÁLLOMÁNYVÉDELEM.....	14
3. REPROGRÁFIA	22
4. A LEVÉLTÁRI ANYAG NYILVÁNTARTÁSA.....	24
4.1. Őrzött levéltári anyag mennyisége.....	24
4.2. Elektronikus levéltári nyilvántartások.....	25
4.3. Törzskönyvi nyilvántartás	25
Fond/állag javítása/kiegészítése a ScopeArchivban adattartalom szerint	25
4.4. Gyarapodási napló.....	26
Fogyatéki napló.....	26
Levéltári hungarika	26
Elektronikus iratok nyilvántartása és archiválása	27
4.5. Raktári nyilvántartás.....	28
Raktári nyilvántartások.....	28
Segédletfájlfeltöltés.....	29
4.6. Új raktári nyilvántartás.....	29
Meglévő raktári nyilvántartások feltöltése a ScopeArchivba	30
Már feltöltött leírási egységek javítása	31
Papír alapú raktári nyilvántartás javítása	31
4.7. Adatbázisok, Tematikus segédletek	32
5. RENDSZEREZÉS, RENDEZÉS.....	35
5.1. Alapszintű rendezés.....	35
5.2. Középszintű rendezés.....	36
5.3. Darabszintű rendezés	37
5.4. Ellenőrző rendezés	38
5.5. Raktári rendezés (mintaállványozás, jelzeteles, átrendezés).....	39
6. SELEJTEZÉS	40
7. ANYAKÖNYVI MÁSODPÉLDÁNYOK KEZELÉSE	41
8. KUTATÓ- ÉS ÜGYFÉLSZOLGÁLAT	42
9. TUDOMÁNYOS MUNKA, KONFERENCIÁK, KIADVÁNYKÉSZÍTÉS, KIADÓI TEVÉKENYSÉG	44
10. KÖZMŰVELŐDÉS, OKTATÁS, PR-TEVÉKENYSÉG	48
10.4. Levéltár-pedagógia.....	52
11. KÖNYVTÁRI MUNKA.....	55
12. NEMZETKÖZI ÉS HAZAI KAPCSOLATOK.....	56
13. PÁLYÁZATOK	61
14. KÉPZÉS, TOVÁBBKÉPZÉS	65
15. VEZETÉS, ÜGYVITEL	70

I. Vezetői összefoglaló

Az Országos Levéltár 2023-ban ünnepli alapításának 300. évfordulóját, a Budai Várban lévő Bécsi kapu téri épületünk pedig átadásának 100. évfordulóját. Az Emlékév 2023. márciusától 2024. második feléig, Magyarország Európai Uniói soros elnökségéig tart, számos kiemelt hazai és nemzetközi programmal. Az Országos Levéltár, illetve a Magyar Nemzeti Levéltár fennállásának 300., a Bécsi kapu téri levéltári palota átadásának 100. évfordulóját Köztársasági Elnök Asszony látogatásával tervezzük elindítani. Az Emlékév során Köztársasági Elnök Asszony fővédnökségével szélesebb körben ismertethetjük meg a magyar államiság legfontosabb dokumentumait, az 1109-ből származó első fennmaradt oklevelünktől kezdve a XXI. századi Alaptörvényig. A legmodernebb technológia, a mesterséges intelligencia segítségével végzett munkánk révén segíthetjük a családi, helyi, vallási és nemzeti identitásunk fenntartását.

2023-ban jelentős előrelépést teszünk az új technológiák alkalmazásában. A nemzetközi részvétellel megrendezendő workshop révén megerősíthetjük meghatározó szerepünket ezen a területen. A tanítható algoritmus segítségével tömegessé válhat a levéltári anyagok nyilvános felületen való ki publikálása. Az új technológia, a digitális tudással rendelkező levéltáros kollégák és önkéntesek bevonásával válhatnak kereshetővé nagy érdeklődésre számot tartó levéltári anyagok.

Az online szolgáltatásaink fejlesztése területén nagy előrelépés, hogy a Magyar Nemzeti Levéltár minden tagintézményében lehetőség lesz online kikérésre. A szolgáltatásbővítés része, hogy a digitális formában rendelkezésre álló anyagaink az ország bármely kutatótermében elérhetővé válnak.

Az online térbe terelt kutatások annál is fontosabbá válnak, mivel a magas energiaárak miatt 2023-ban is jelentős kihívást jelent a rossz műszaki állapotban lévő épületeink nyitvatartása. Az épületállomány megújulása terén viszont jelentős előrelépés, hogy két vármegyei levéltár is új épületet vehet birtokba. Szekszárdon a könyvtárral közös épületben kezdődhet meg terveink szerint júliustól a levéltári szakmai munka. Miskolcon pedig az egyetem területén, az egyetemi könyvtárral és levéltárral összekapcsolt fizikai térben kezdődhet el a munka szintén a nyár elején. Az egyetemmel való együttműködés a tudományos kutatásban és az oktatási együttműködésünk területén is előrelépést jelenthet, emellett mintaként szolgálhat más településeken is a levéltárépületek és szakmai tevékenység megújítására.

Az épületek megújítása területén kiemelten fontos az Országos Levéltár új épületének tervezése. 2022-ben kormányzati támogatással elkészültek a teljes körű kiviteli tervek. Erre alapozva 2023-ban remélhetőleg elindulhat a beruházásra vonatkozó közbeszerzési eljárás.

A korábbi években nagyon eredményes nemzetközi programokban való részvételt is folytatni kívánjuk. Az European Digital Treasures projekt sikere arra ösztönözte a projekt megvalósításában közreműködő partnereket, hogy a Kreatív Európa 2023. évi pályázati kiírására új projekt javaslattal jelentkezzenek. A projekt fő célkitűzése, hogy hozzájáruljon a levéltárak felkészítéséhez a közelmúltban bekövetkezett tragikus eseményekhez hasonló emberi és természeti katasztrófák okozta kockázatok csökkentéséhez és vizsgálja a környezeti hatások változásának következményeit a levéltárakra. A „Sustainable Archives and Greener Attitude – SAGA” címet viselő projektben a Magyar Nemzeti Levéltár kiállításokat rendez és koordinálja a fenntartható termékekkel kapcsolatos feladatot.

A képzési területen továbbfejlesztjük a tananyagainkat, tervezzük e-közigazgatás képzési program kidolgozását. Mind a munkatársaink számára, mind pedig a közigazgatási szereplők számára folytatjuk az elektronikus iratkezeléssel kapcsolatos oktatásainkat.

SZERVEZETI, MŰKÖDÉSI FELADATOK

A kultúráért és innovációért felelős miniszter 12/2022. (XII. 29.) KIM rendelete a kultúráért és innovációért felelős miniszter feladatkörébe tartozó egyes miniszteri rendeleteknek az Alaptörvény tizenegyedik módosításával összefüggő módosításáról szóló jogszabály kapcsán az MNL-ben

intézkedési terv elrendelése vált szükségessé. Az intézkedési terv készítésének oka, célja és feladatai a vármegye szó használatának a mai magyar jogrendbe történő visszaállítása vonatkozásában történik. A főbb intézkedések:

- Alapító Okirat módosítása
- Szervezeti és Működési Szabályzat módosítása
- Szabályzatok és hatályos főigazgatói utasítások, főigazgatói tájékoztatók, gazdasági igazgatói körlevelek módosítása
- Kiadmánysablonok, SZÜF űrlap módosítása
- Szakrendszerekben szükséges módosítások, beállítások elvégzése
- Bélyegzők bevonása, új bélyegzők beszerzése
- Intézményi jelzőtáblák (épület) cseréje

Ezen felül feladat lesz még 2023. évben a beszerzésre kerülő online munkaidő nyilvántartó és a teljesítményértékelési rendszer implementációjának szakmai támogatása, a tesztelés, és a bevezetés feladatának humánpolitikai részfeladatai, ideértve a rendszer használatához szükséges belső normák és normamódosítások előkészítését is.

INFRASTRUKTÚRA

Az Országos Levéltár tervezett új épülete és a Bécsi kapu téri épület felújítása mellett a vármegyei levéltárak infrastrukturális fejlesztése továbbra is fő feladat. A konszolidáció segítségével 2021-ben a vármegyei tagintézmények akut gépjárműproblémáit kezelni tudtuk, 2022-ben 10 db Suzuki gépjárművet adtunk át a megyéknek.

A Magyar Nemzeti Levéltár rövidítése: MNL.

Érintett szervezeti egységek a *hatályos Szervezeti és Működési Szabályzat (MNL/FOIG-T/16862-1/2021.) szerint* és a *beszámolóban előforduló rövidítésekkel*:

KÖZPONTI SZERVEZETI EGYSÉGEK

Főigazgatói Titkárság (FT)

Jogi és Humánpolitikai Főosztály (JHF)

Általános főigazgató-helyettes

Szakmai Koordinációs Igazgatóság (SZKI)

Informatikai és Innovációs Igazgatóság (INIG)

Elektronikus Nyilvántartások Főosztálya (ENYF)

Kutatószolgálati és Szakkönyvtári Főosztály (KSZF)

Tudományos és projektekért felelős főigazgató-helyettes

Gulág- és Gupvikutató Intézet (GGI)

Közművelődési és Közönségkapcsolati Főosztály (KMKF)

Projektigazgatóság (PIG)

Tudományos Igazgatóság (TUDIG)

Gazdasági főigazgató-helyettes

Pénzügyi és Controlling Főosztály (PKF)

Vagyongazdálkodási és Koordinációs Igazgatóság (VKF)

Gyűjteményi főigazgató-helyettes

Ügyfélszolgálati Főosztály (ÜF)

MNL Országos Levéltára (OL)

AZ MNL VÁRMEGYEI TAGINTÉZMÉNYEI:

Magyar Nemzeti Levéltár Baranya Vármegyei Levéltára (MNL BaVL)

Magyar Nemzeti Levéltár Bács-Kiskun Vármegyei Levéltára (MNL BKVL)

Magyar Nemzeti Levéltár Békés Vármegyei Levéltára (MNL BéVL)

Magyar Nemzeti Levéltár Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Levéltára (MNL BAZVL)

Magyar Nemzeti Levéltár Csongrád-Csanád Vármegyei Levéltára (MNL CSCSVL)

Magyar Nemzeti Levéltár Fejér Vármegyei Levéltára (MNL FVL)

Magyar Nemzeti Levéltár Győr-Moson-Sopron Vármegye Győri Levéltára (MNL GYMSVL Győr)

Magyar Nemzeti Levéltár Győr-Moson-Sopron Vármegye Soproni Levéltára (MNL GYMSVL Sopron)

Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltára (MNL HBVL)

Magyar Nemzeti Levéltár Heves Vármegyei Levéltára (MNL HVL)

Magyar Nemzeti Levéltár Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Levéltára (MNL JNSZVL)

Magyar Nemzeti Levéltár Komárom-Esztergom M Vármegyei Levéltára (MNL KEVL)

Magyar Nemzeti Levéltár Nógrád Vármegyei Levéltára (MNL NVL)

Magyar Nemzeti Levéltár Pest Vármegyei Levéltára (MNL PVL)

Magyar Nemzeti Levéltár Somogy Vármegyei Levéltára (MNL SVL)

Magyar Nemzeti Levéltár Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltára (MNL SZSZBVL)

Magyar Nemzeti Levéltár Tolna Vármegyei Levéltára (MNL TVL)

Magyar Nemzeti Levéltár Vas Vármegyei Levéltára (MNL VaVL)

Magyar Nemzeti Levéltár Veszprém Vármegyei Levéltára (MNL VeVL)

Magyar Nemzeti Levéltár Zala Vármegyei Levéltára (MNL ZVL)

II. Működési feltételek

1. Költségvetési, pénzügyi és személyi feltételek

A Magyar Nemzeti Levéltár szigorú és takarékos gazdálkodást kíván folytatni 2023. évben is. Ez a gyakorlat hozzájárul a költségvetés stabilitásához, a likviditás megőrzéséhez, az intézményhálózat megfelelő működtetéséhez. A vármegyei levéltárak továbbra is a részükre jóváhagyott dologi előirányzatból gazdálkodnak a központi irányítás felügyelete mellett.

2019. január 1-től a Gazdasági Szervezet a Forrás.Net Integrált gazdasági ügyviteli rendszer alkalmazására tért át. Az új integrált ügyviteli rendszer lefedi a teljes gazdálkodási tevékenységet és biztosítja a kötelezettségvállalások, előirányzat-maradvány és az egyéb részletező nyilvántartások vezetését, adatszolgáltatási és bevallási kötelezettségek teljesítését. 2023-ban az egységesített adatbázisban történik a gazdasági események teljes körű elszámolása azzal, hogy 2022. január 1. napjától bevezetésre került az új Számlavezető Rendszer és a KKVTR/IFMIS rendszer, mely a költségvetés végrehajtását elősegítő integrált rendszer. Az új rendszer támogatja a központi kezelésű előirányzatok főkönyvi elszámolását, kommunikál a kincstári központi rendszerrel.

2023. január 1.-től további feladatváltás történik a KKVTR/IFMIS rendszer használatában, mely a kiadásokat teljes mértékben, a bevételeket pedig értékhatárhoz kötött tételes kötelezettségvállalás bejelentésre kötelezi. A módosult feladatvégzést kizárólag szigorú előírások mellett lehet végrehajtani, ami rendkívüli nagyságú többletfeladatot jelent a rendszerben dolgozó kollégák részére.

A Gazdasági Szervezet erősíteni tudja a folyamatba épített előzetes és utólagos ellenőrzést a gazdasági folyamatokban. Az új integrált rendszer lehetővé teszi a vármegyei levéltárak gazdasági tevékenységének helyszínen kívüli folyamatba épített és vezetői ellenőrzését. A Gazdasági Szervezet vezetése a szervezet integrált gazdasági működését áttekinti a változások ismeretében és szükség szerint módosítja a folyamatok eljárási rendjét és az esetlegesen módosuló munkaköri leírásokat.

A Gazdasági Szervezet szervezeti egységében kialakított vezető pozíciók az integrált rendszer gyakorlati alkalmazásával rendszeresen kontroll tevékenységet végeznek, mely elősegíti azt a kontrolltevékenységet, mely megalapozza a döntés előkészítő tevékenységet.

2023. évben – az előírásoknak megfelelően – aktualizálva lesznek a szabályzatok a gazdálkodással és a jogszabályi környezetváltozással összefüggően.

Az intézmény 2023. évben is részt vesz az Országos Közfoglalkoztatási Programban. A következő időszakra (2023. március 1.-től 2023. augusztus 31.-ig) átlagosan 18 fő foglalkoztatására nyújt be kérelmet. A foglalkoztatottak illetményére, a szociális hozzájárulási adóra, közvetlen költségekre a kérelem benyújtása folyamatban van.

2. Bevételi/Finanszírozási előirányzatok 2022-2023. évre

adatok ezer Ft-ban

Megnevezés	2022. év eredeti előirányzat	2022. évi kultúrstratégiai támogatással növelt előirányzat	2023. év
Költségvetési támogatás	3 544 125	5 294 125	5 589 911
Saját bevételi előirányzat	50 000	50 000	50 000
Összesen	3 594 125	5 344 125	5 639 911

Bevételi előirányzatok változása a 2022. évhez képest:

Az elemi költségvetés szerinti költségvetési támogatás – saját bevételi előirányzat nélkül – 2023. évre

vonatkozóan a 2022. évi **eredeti előirányzathoz viszonyítva** 57 % -kal, azaz 2 045 786e Ft-tal növekedett. 2022. évben év közben finanszírozott kultúrstratégiai támogatás és a kulturális munkavállalók 20%-os bérfejlesztése 2023. évtől az elemi költségvetésbe beépült.

A változást az alábbi tételek adják:

Megnevezés	2022. év
Minimálbér és garantált bérminimum miatti többlet támogatás:	42 625e Ft
2022. évi bérintézkedések bázisba építése – kulturális bérfejlesztés 20%	578 700 e Ft
Szociális hozzájárulás adó megtakarítása 2018. évi II. törvény	-58 339 e Ft
Kultúrstratégiai intézmények működése és feladatellátása 1501/2021. (VII.26.) Korm. határozat	1 429 300 e Ft
MNL hatósági, valamint jóhiszeműen birtokolt maradandó értékű köziratok helyzetének rendezésével kapcsolatos feladatának támogatása – 1409/2021. (VI.30.) Korm. határozat	53 500 Ft
Bevételi előirányzatok változása összesen	2 045 786e Ft

A 2022. évre a fenntartó ismét 50 000 e Ft saját bevételi kötelezettséget írt elő az MNL részére.

A többletforrást a fenntartó jogszabályi kötelezettség teljesítéséhez, kormányhatározatban előírt többletfeladat elvégzéséhez rendelte.

Kiadási előirányzatok 2022-2023. év

ezer Ft-ban

Megnevezés	2022. év	2023. év
Személyi juttatások	3 335 154	3 759 975
Kifizetői járulék	500 882	497 747
Dologi kiadások	932 029	1 056 129
Beruházási kiadások	526 060	276 060
Felújítási kiadások	50 000	50 000
Összesen:	5 344 125	5 639 911

Kiadási előirányzatok változása a 2022. évhez képest:

A költségvetési kiadások 5 344 125 e Ft-os összege már magában foglalja a 2022. év közben finanszírozott kultúrstratégiai támogatást, a fenntartó által előírt 50 000 e Ft-os, az MNL saját bevételi kötelezettségét is. A 2022. évi **eredeti előirányzathoz** viszonyított előirányzat 2 045 786 e Ft-tal növekedett.

A változást az alábbi tételek adják:

Megnevezés	2022. év
Minimálbér és garantált bérminimum miatti többlet támogatás:	42 625 e Ft
2022. évi bérintézkedések bázisba építése – kulturális bérfejlesztés 20%	578 700 e Ft

Megnevezés	2022. év
Szociális hozzájárulás adó megtakarítása 2018. évi II. törvény	-58 339 e Ft
Kultúrstratégiai intézmények működése és feladatellátása 1501/2021. (VII.26.) Korm. határozat	1 429 300 e Ft
MNL hatósági, valamint jóhiszeműen birtokolt maradandó értékű köziratok helyzetének rendezésével kapcsolatos feladatának támogatása – 1409/2021. (VI.30.) Korm. határozat	53 500 Ft
Kiadási előirányzatok változása összesen	2 045 786 e Ft

3. Infrastrukturális fejlesztések – Vagyongazdálkodás (épületek)

A bevételekhez hasonlóan a kiadások is elsősorban a jogszabály által előírt többletfeladatok elvégzéséhez kötöttek. A rendelkezésre álló forrásból szükséges fedezni a vagyon-, munka-, és tűzvédelem 2023. évben felmerülő kiadásai mellett a levéltári szakfelügyelet, Levéltári Kollégium működtetési kiadásait, az elektronikus levéltár működtetését, az MNL hatósági, valamint jóhiszeműen birtokolt maradandó értékű köziratok helyzetének rendezésével kapcsolatos feladatok elvégzését és az MNL vagyongazdálkodásában lévő ingatlanok fenntartását, felújítását is.

2023. évben az ingatlanfejlesztés keretében kiemelten kezelendő feladatok:

A Magyar Nemzeti Levéltár vagyongazdálkodásában jelenleg a vármegyei levéltárak és az MNL Országos Levéltára budapesti területén 70 db ingatlan van, egyéb jogcímen 27 db ingatlant, ingatlanrészt használ. Az MNL által használt ingatlanok eltérő műszaki állapotban vannak. Az elvégzendő karbantartási, felújítási munkákat 2023-ban is a felmerülő kockázatok alapján határozta meg a Vagyongazdálkodási és Koordinációs Igazgatóság. Az elvégzendő feladatok között most is elsőbbséget kapott az őrzött irattárolás védelme. A költségvetés függvényében 2023. évben az alábbi levéltári épületek kerültek be a fejlesztési tervbe:

- Mosonmagyaróvár, raktárhelyiségek, kutatószoba és irodák felújítása I. ütem
- Salgótarján támfakerítés omlásveszély elhárítása
- Bányterenyé- Tíríbes, munkaszoba és mellékhelyiség részleges felújítása, fűtés kiépítése
- Veszprém, tető szerkezeti javítása, faanyagvédelem, kazáncsere.
- Pécs, Rét u. 9, tető részleges felújítása
- Pécs, Király u. 11, fűtés átalakítás, elektromos hálózat felújítása, kőművesmunkák, belső felújítás
- Budapest, III. Lánglilium utca, IV. és V. raktárblokkok világításának biztosítása energiatakarékos fényforrásokkal
- Budapest, III. Lánglilium utca, irodai radiátorok működésképtelen szabályozó szelepeinek cseréje
- Budapest, III. Lánglilium utca, alapvető villamosági rendszerek felújítása
- Gyula, levéltári épület villamos korszerűsítése, fűtési rendszer felújítása
- Baja, fűtési rendszer felújítása, gázkazán cseréje
- Budapest, III. Lánglilium utca, terület jogi rendezéséhez szükséges forrás, az állam javára történő tulajdonszerzés

A műszaki-üzemeltetési területen számolni kell az MNL ingatlanaira kiterjedő karbantartási feladatok folyamatosságával, műszaki, katasztrófavédelmi, érintésvédelmi felülvizsgálatok lebonyolításával, a

munka-egészségügyi vizsgálatok, a munkavédelmi képzések határidőre történő lebonyolításával, ingatlanstratégiai célok megvalósításának segítségével. Erősíteni kell a vagyongazdálkodással és üzemeltetéssel kapcsolatos szervezési, feladat ellátási, ellenőrzési, belső kontrollrendszer által támasztott kötelezettségek színvonalát.

Az MNL üzletmenet folytonosságát biztosító, valamint az élet- és vagyónvédelmet szolgáló alapvető berendezések, eszközök – kockázati besorolásukhoz igazodó – üzemszerű működésének biztosítása érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani a karbantartások, felülvizsgálatok ütemezett elvégzésére, a dokumentáció naprakészségére, mind az Országos Levéltári, mind a telephelyi ingatlanokban. A feladatok ellátáshoz szükséges szervezeti és személyi feltételekről gondoskodni kell.

Gondoskodni kell az energiatakarékosági intézkedésekre időben történő reagálásokhoz szükséges eljárásrendek, technológiák rendelkezésre állásáról.

4. Infrastrukturális fejlesztések - Informatikai infrastruktúra

Kliens oldali infrastruktúra

A 2022-ben beszerzett kliens eszközök üzembehelyezése kapcsán az MNL személyi számítógépes állománya fiatalodott. A modern eszközöknek köszönhetően olyan funkciók is elérhetővé váltak országos szinten, amely korábban csak a budapesti telephelyeken üzemeltetett eszközök kapcsán valósulhatott meg. Így a 2023-as évben megtörténhet a vármegyei tagintézmények kliens oldali eszközeinek központi menedzsment rendszerbe történő bevonása, és ezzel MNL szinten homogénebb infrastruktúra üzemeltetési folyamatok alakíthatók ki. Emellett a számítógépes flotta további fiatalítása van tervben. Célunk, hogy 2026-ra minden kliens oldali eszköz 5 éves, vagy annál fiatalabb legyen.

Távközlés és hálózati infrastruktúra

A Magyar Nemzeti Levéltár telephelyein működtetett hálózati eszközeinek egy része 2022. decemberében elérte életciklusa végét, egy másik részéről pedig 2023. májusában jár le a gyártói támogatás. A folyamatos és zavartalan működés biztosítása érdekében 2023. első negyedévében terv készül a hálózati eszközök cseréjével kapcsolatosan, aminek alapján az év második felében a tervek szerint megtörténhet az elavult eszközök cseréje is. Ehhez kapcsolódóan a telephelyek hálózati összeköttetéseinek modernizálási folyamata is elindult, előreláthatólag ezen vezetékes vonalak konszolidációja is 2023. év második félévének közepére érhet véget.

Szoftveres fejlesztések

A 2022-es év során az összes számítógépes munkakörben dolgozó kolléga munkakörének megfelelő információ biztonsági képzést kapott növelve ezzel az adatbiztonságot. Ezt az oktatást magasabb szintre emelve kívánjuk folytatni 2023-ban is.

2023. év elején beszerzésre kerülhet akadémiai kedvezménnyel az MNL teljes személyi állományát érintve a Microsoft 365 A1 for devices licenc csomag. Ez 2029. év februárjáig hozzáférést biztosít az irodai programcsomaghoz és az ahhoz kapcsolódó online szolgáltatásokhoz, beleértve a modern levelezőrendszert is. Ennek a rendszernek a bevezetése és testreszabása a tervek szerint 2023. év egyik fő feladata lesz.

E-levéltári rendszer

Az MNL digitalizált anyagainak jelentős része az E-levéltári rendszerben található meg. Ez a rendszer 2013-ban lett kialakítva, és infrastruktúráját tekintve szinte minden hardveres és szoftveres komponense elavult. A nemzeti adatvagyon részét képező digitalizált anyagok biztonságos tárolása kapcsán kiemelt fontosságú lenne e rendszer naprakészvé tétele. Tekintettel azonban arra, hogy ez a rendszer a NISZ infrastruktúráján található meg, és az üzemeltetéséért és a naprakész állapotban tartásáért is a NISZ felelős. Az MNL oldaláról kiemelt kockázatnak látjuk az E-Levéltári rendszer elavult hardveres és szoftveres környezetét.

Munkaállomások, notebookok és szerverek

A megvalósult beszerzések eredményeként az MNL kliens és szerver oldali eszközállománya (asztali számítógép, notebook, fizikai szerver, tablet) a következőképpen alakult:

Tagintézmény	Összes számítógép (db)	Cserélendő számítógépek		2022. évi teljesült beszerzés	2023. évi tervezett beszerzés
	2022. dec.	2022. dec.	Aránya 2022. dec.	darab	darab
Bács-Kiskun	37	7	19%	13	3
Baranya	49	21	43%	11	5
Békés	37	22	59%	7	7
Borsod-Abaúj-Zemplén	45	16	36%	10	4
Csongrád-Csanád	52	31	60%	9	8
Fejér	26	10	38%	11	4
Győr	20	5	25%	5	3
Hajdú-Bihar	62	34	55%	7	7
Heves	53	20	38%	7	4
Jász-Nagykun-Szolnok	27	14	52%	0	5
Komárom-Esztergom	34	15	44%	5	4
Nógrád	55	34	62%	3	8
OL	938	404	43%	164	47
Pest	35	16	46%	1	4
Somogy	37	21	57%	4	7
Sopron	32	8	25%	5	3
Szabolcs-Szatmár-Bereg	28	14	50%	10	6
Tolna	24	9	38%	6	4
Vas	43	24	56%	7	7
Veszprém	39	20	51%	8	6
Zala	29	12	41%	10	4
Összesen:	1702	757	44%	303	150

(Cserélendő számítógépnek tekintjük a hat évnél idősebb asztali, illetve mobil munkaállomásokat. A határok megállapításánál a Poszeidon és a ScopeArchiv programok erőforrás igényét vettük figyelembe. Az XP-t futtató számítógépek azon számítógépek, amelyek hardveres elavultságuk okán nem képesek frissebb operációs rendszer futtatására a 2014. áprilisában lejárt támogatású, MS Windows XP-nél, illetve olyan szoftvert szükséges futtatni rajtuk, amik frissebb operációs rendszert nem támogatnak. Ezek az alkalmazások virtuális infrastruktúrán, a külső környezettől elszigetelve futnak.)

Intézményi központi infrastruktúra

Intézményi központi infrastruktúra	2022. tény	2023. terv
MNL központi rendszer adattároló (bruttó/nettó tárhelykapacitás)	1912/1546	2375/1900 TB
MNL központi rendszerben tárolt adatmennyiség	525	800 TB
MNL központi rendszerbe telepített fizikai szerverek száma	17	20
MNL központi rendszerbe telepített virtualizált szerverek száma	101	110

Hálózatok

Hálózatok	2022. tény	2023. terv
VPN-be bevont telephelyek száma	46	47
Hálózati eszközök száma	366	450

Digitalizáló eszközök

Digitalizáló eszközök	2022. tény	2023. terv
dokumentumszkennerek	171	171
könyvszkennerek	10	10
mikrofilmszkennerek	8	8
filmszkennerek	9	9
egyedi felvételező munkaállomás	1	1
audió digitalizáló munkaállomás	2	2

III. Szakmai tevékenység

1. Az illetékességi terület felügyelete

Az MNL 2023. évre tervezett iratkezelés ellenőrzései:

Az **MNL Országos Levéltára illetékességi területének** felügyeletét az SZKI keretében működő Köziratvédelmi Hatósági és Iratkezelés-felügyeleti Osztály (SZKI KVIFO), valamint az OL Gazdasági Levéltári Osztályán belül működő Gazdasági Szervek Csoportja látja el.

Az MNL az iratkezelési ellenőrzésekre 2023. évben is kiemelt figyelmet fordít. A szervellenőrzések során hangsúlyos lesz az iratkezelés folyamatának teljes körű megismerése és feltérképezése, különös tekintettel az egyéb szakrendszerekben kezelt adatállományokra, valamint az Ltv. 11/A. § alapján a köziratvédelemmel összefüggő hatósági eljárás megindításának lehetősége miatt az irattárak állapota. A helyszíni ellenőrzések során megtekintésre kerülnek a szerveknél alkalmazott iratkezelő rendszerek SÍP készítési lehetőségei, az elektronikusan érkezett/keletkezett iratok mennyisége és összetétele, valamint az eredeti papíralapú iratokról készült hiteles elektronikus másolatok kezelése. E mellett szintén havi rendszerességgel folytatódik az MNL illetékességbe tartozó szervek Szervezeti és Működési Szabályzatának, Alapító Okiratainak figyelemmel kísérése, továbbítása az osztályos kollégáknak, valamint ezek beiktatása és ScopeArchiv feltöltése.

Az irat közirati minőségének megállapításával összefüggő hatósági jogkörbe tartozó ügyek 2023. évi alapvető jellemzői feltehetően megegyeznek a kezdő évi és a 2022-es tapasztalatokkal. A hatósági eljárások eddig döntően hivatalból indultak, ezekben az esetekben elsősorban más levéltár megkeresése vagy más szervezeti egység jelzése alapján indítottuk meg az eljárást. Ezek száma mellett csekély esetben indult az eljárás kérelemre. Az árveréseket, online piactereket, valamint új elemként a facebook-ot folyamatosan figyeljük 2023-ban is, ugyanis tapasztalatok alapján ezeken bukkannak fel leggyakrabban köziratok. Köziratvédelemmel összefüggő hatósági eljárás megindítására még nem került sor, ugyanakkor tapasztaljuk, hogy a hatósági jogkör megléte ösztönzően hat a közfeladatot ellátó szervekre irattáraik állományvédelmi szempontú karbantartására, kialakítására. 2022-ben több esetben kértek a hatósági jogkörrel összefüggésben új irattárak kialakításához iratkezeléssel egybekötött állományvédelmi állásfoglalást, hogy a szankcionálást elkerüljék. Ilyen típusú megkeresésekre 2023-ban is számítunk.

Az OL Gazdasági Levéltári Osztályán belül működő **Gazdasági Szervek Csoportja** esetében az iratkezelés ellenőrzés fő szempontját a köziratok kezelése kritériumainak fokozatosan történő megfelelés és a maradandó értékű iratok hosszútávú megőrzése, fennmaradása képezik. Az ellenőrizni kívánt szervek között olyan társaságok is szerepelnek, melyeket 2021–2022 között vettek fel a szervjegyzékükbe vagy 2023-ban kívánnak felvenni (például: Nemzeti Tőkeholding Zrt.), és iratkezelési szabályzatukat a levéltárral egyetértésben vezették/vezetik be. Az ellenőrzésre kerülő társaságok között olyanok is szerepelnek, melyeknél a maradandó értékű iratok fennmaradása a korábbi évek tapasztalatai nyomán nem kellően biztosított, illetve az ellenőrzésre a jogszabály által előírt öt év már eltelt. Kiemelt figyelmet fordít a szervezeti egység az ellenőrzések során a társaságok közfeladatellátásának kérdésére. Azon társaságokkal is partneri viszonyt kívánnak kialakítani, melyek valamilyen oknál fogva vitatják azt a tényt, hogy közfeladatot látnak el. A velük történő együttműködést pragmatikus alapokra helyezve és a levéltár hosszú távú érdekeit figyelembe véve alakítják ki, miszerint a Gazdasági Szervek Csoportja illetékességi, ellenőrzési munkája során elsősorban a vonatkozó jogszabályoknak történő megfelelést vizsgálja.

A 2023. évre vonatkozóan a **vármegyei tagintézmények** a megelőző évek pandémia okozta akadályoztatásához képest optimistábban fogalmazták meg terveiket, különösen, ami az illetékességükbe

tartozó iratképző szervek személyes jelenléttel történő ellenőrzését illeti. A levéltárak szeretnék teljesen vagy legalább részlegesen pótolni a 2020-2022 közötti években elmaradt irattári ellenőrzéseket is. Vélhetően az ellenőrzések optimistább tervezését az is segítette, hogy a 2021/22. évi konszolidációs pénzüsszegekből jelentősen fejlődött a vármegyei tagintézmények gépkocsiparkja, így ez a korábbi krónikus, a gépkocsi hiányából vagy rossz minőségéből fakadó munka kiesés a múlté lehet.

A vármegyei tagintézmények esetében az iratkezelés jogszabályi és szabályzati ellenőrzése során különösen fontos az újonnan alakult, eddig még nem ellenőrzött szervek iratkezelésének felügyelete, ami többé-kevésbé visszatükröződik a terveikben is. A levéltárak törekednek arra, hogy egy-egy új iratképzőnél a lehető leghamarább jelentkezzenek és különösen akkor, ha nem a közigazgatásban jártas szakemberek irányítása alatt áll az új szerv (pl. oktatásügy) akkor ott kellő támaszt, segítséget tudjanak nyújtani a levéltári érdekek érvényesítése mellett a szakszerű iratképzés és – kezelés terén. Az iratkezelés és – tárolás ellenőrzése alkalmából általánosan az iratkezelés teljes vertikumának megismerése kerül a középpontba, a folyamat minden pontját igyekeznek figyelemmel kíséreni az eljáró levéltárosok. Az új, az MNL Minőségirányítási Rendszere által megkövetelt ellenőrzési adatlapok, összhangban a 27/2015 (V. 27.) EMMI rendeletben foglaltakkal, alkalmasak a komplex jellegű felmérés elvégzésére és törekedni kell azok összegző pontjaiban a megjegyzést kívánó hibák, elmaradások, pontatlanságok egzakt, számonkérhető bemutatására. Az illetékességi területen végzendő szervellenőrzési munka természetesen az illetékességbe tartozó szervek jegyzékének karbantartásával kezdődik. A levéltárak az év elején összeállítják az ellenőrzendő szervek listáját, amit területi vagy szervtípusonként, tematikai alapon végeznek el. Minden ellenőrizendő szervet értesítenek az ellenőrzés tényéről, körülbelüli időpontjáról és az ellenőrzés szakmai tartalmáról, a vizsgálat lefolyásáról, utóbbit a legtöbben a honlapjukon is közzé teszik. A szervek által kért tájékoztatást, véleményezést természetesen a jövőben is a lehető leggyorsabban megadják a levéltárak, de ugyanakkor az általuk szorgalmazott változtatások végrehajtását is ellenőrizni fogják. Az iratképzők ellenőrzésekor, ahogy a korábbi években, úgy 2023-ban is – részarányuk növekedésével – egyre nagyobb hangsúlyt kap az elektronikusan keletkeztetett iratok felmérése, az iktató- és iratkezelő programok használata és ezzel összefüggésben a majdani levéltári átadás-átvétel biztosításának előkészítése. Az önkormányzatok esetében kitüntetett figyelmet kap az ASP szakrendszer használata, míg a kormányhivataloknál az ott általánosan alkalmazott Poszeidon rendszer, ami nem ismeretlen a levéltárosok előtt, tekintettel arra, hogy az MNL szervezetei is ezt a programot használják. A többi iratkezelési szoftver esetében is vizsgálják a levéltári munkatársak, hogy a használt program az akkreditáltsága mellett valóban alkalmas-e elektronikus átvételi csomag (SIP) képzésére. Arra is figyelnek a kollégák, hogy a korábban használt, esetleg nem akkreditált programok adatállományának konvertálása megtörtént-e, az mennyire volt sikeres, ha pedig nem, akkor milyen módon tárolják ezen adatállományokat. Külön figyelmet szentelnek a munkatársak a papíralapú iratok hosszú távú megőrzését biztosító digitalizálásra, tekintettel arra, hogy a jövőben az ily módon elektronikussá alakított papír változat a nem selejtezhető iratok esetében is megsemmisíthető lesz. Mindemellett a levéltárak igyekeznek figyelemmel kíséreni az iratkezelő cégek tevékenységét is.

Az eddigi tapasztalatokból adódóan az iratkezelés jogszabályon nyugvó általános ellenőrzése mellett szükséges jobban ösztönözni az iratképző szerveknél a selejtezést, mint a majdani szakszerű iratátadás egyik nélkülözhetetlen elemét. Szükség esetén a levéltár munkatársai a selejtezés helyszíni ellenőrzésével bizonyosodnak meg arról, hogy a selejtezendő iratok maradandó értékkel nem bírnak. Több levéltár éppen ezt a célt szolgáló, kiemelt figyelmet fordít a sok iratot „termelő” egyúttal – elvben – sokat selejtező iratképző szervek ellenőrzésére, pontosan azzal a céllal, hogy a selejtezés gyakorlattá váljék. Külön figyelmet kívánunk fordítani az 1990 előtt keletkezett iratokra, azon belül is főként a tanácsi, illetve a szövetkezeti, vállalati és iskolai iratokra. Számos vármegyei levéltár tervezi ezen iratok átvételét,

akár összekapcsolva az ellenőrzési kiszállással is, főként, ha az átveendő iratok (jegyzőkönyvek, anyakönyvek) nem nagy terjedelműek és azonnal a levéltárba beszállíthatók. Általában is jellemző, hogy az ellenőrző munkát a levéltárak kisebb iratátvételekkel is összekötik, amely lehet tervezett, de spontán akció is, főleg, ha annak iratmentés jellege van. Ebből is fakadóan a rossz tárolási körülmények miatt esetlegesen bekövetkező iratkárosodást elkerülendő, az ellenőrzésben részt vevő munkatársak állományvédelmi szempontokra is felhívják a figyelmet. Ha nem orvosolható, súlyos hibákra derül fény, vagy az utóellenőrzés ugyanúgy feltárja a megállapított súlyos hiányosságot, akkor élni kell a levéltár hatósági jogkörével. A levéltárak igyekeznek gazdaságossági oldalról is megszervezni az ellenőrzési munkát, ami azt eredményezi, hogy a legtöbb levéltár esetében egyszerre több kolléga is részt vesz a kiszállásban és egy-egy munkatárs adott esetben több szervet is ellenőriz, így elkerülve a felesleges gépkocsi futást.

A vármegyei tagintézmények igyekeznek megfelelni a követelményrendeletben támasztott három, illetve öt éves ellenőrzési periódusnak, ugyanakkor a vármegyei levéltárakban szinte kivétel nélkül kapcsolt munkakörben látják el ezt a feladatot a levéltárosok. Érzékelve az elmúlt évek elmaradásait, a tagintézmények 2023-ban több munkatársat vonnak be ebbe a munkába, illetve nem egy esetben külön szakcsoport alakul a feladat célorientáltabb, szervezettebb, szisztematikusabb végzésére. A korábbi évekhez hasonlóan a tagintézmények a helyi kormányhivatalok illetékes munkatársaival közösen is végeznek ellenőrzéseket, amely mindkét fél számára hasznos tapasztalatokkal jár. A levéltárak így nagyobb nyomatékot tudnak adni az észrevételeiknek és az esetleges hibák kijavítására megszabott határidőket is komolyabban veszik az iratképző szervek a kormányhivatali megtámogatás által. Ahogy a korábbi években, úgy 2023-ban is e szakterületen belül fontos feladat lesz a – a fentebb tárgyalt okok miatt vélhetően nagyobb számú – selejtezési jegyzőkönyv jóváhagyása és az iratkezelési szabályzatok elbírálása, valamint a cégbíróságokról érkezett felszámolások kezelése.

2. Állományvédelem

Az MNL 6 tagintézményében van restaurátor műhely, 4 tagintézményben könyvkötő műhely, 2 helyen (OL, BAZVL) pedig mindkettő.

Az állományvédelmi és reprográfiai műhelyek munkája általánosságban gépigényes (restauráló berendezések, prések, vágógépek, laminátorok, digitalizáló gépek, nyomdai sokszorosító gép, számítógépek stb.). A géppark rendszeres karbantartása és az esetleges meghibásodások szervizelése kiemelt fontosságú.

Kulcsfontosságú, hogy 2023. évben folytatódjanak az elmúlt években megkezdett infrastrukturális fejlesztések.

Állományvédelem

Az MNL Állományvédelmi Osztálya restaurálási, könyvkötő munkákat végez az OL osztályainak, a vármegyei tagintézményeknek, valamint szolgáltatásként külsős intézményeknek, magánszemélyeknek.

Állományvédelmi tervek a 2023. évre vonatkozóan:

- az állományvédelmi területen dolgozó vármegyei munkatársaknak (restaurátoroknak, könyvkötőknek) elméleti, gyakorlati képzése, workshopok szervezése és lebonyolítása;
- MNL szinten az állományvédelmi területhez kapcsolódó szakmai projekteket szervezése és koordinálása;
- online restaurálási dokumentáció vezetése, amellyel kapcsolatban 2022-ben elkezdődtek a belső szakmai egyeztetések;
- ScopeArchiv használatáról szóló oktatás szervezése, lebonyolítása, majd a rendszer használatának március 1-től történő bevezetése;

- gyűjtemény felmérése: fő irányvonal, hogy az iratok állapotuk alapján mennyire kutathatók, vagyis, hogy a gyűjtemény rendeltetésszerű használatáról megfelelő képet kapjunk, fel kell mérni a gyűjteményt. Az MNL szinten már két alkalommal végeztek felmérést az OL minden telephelyén, a vizsgálat alapja egy holland mintásra épülő levéltári minősítő felmérés, vagyis az UPAA (Universal Procedure for Archive Assessment 2000).
- az intézmény fotó archívumának állományvédelmi felmérése, annak érdekében, hogy azok szakszerűen kerüljenek továbbra is tárolásra.

Az MNL középtávú digitalizálási tervének kidolgozását követően 2023-ban számolni kell a tömeges digitalizálási folyamatok MNL szintű, elsősorban a Digitális Tartalomfejlesztési Osztály, valamint a regionális műhelyekben (Debrecen, Veszprém, Szombathely, Szeged, Pécs), egységes szempontrendszer alapján történő megjelenésére.

Az osztály digitalizáló műhelyeinek munkáját túlnyomórészt az éves terv szerint kell végezni, de számítani kell az év közben vállalásra kerülő terven felüli munkákra, valamint projektfeladatokra is (pl. nagyobb megrendelések, családtörténeti projektek, mozgófilmek digitalizálása).

Az elmúlt két évben a Bécsi kapu téri és óbudai fotóműhelyek felújítása megtörtént, technikai fejlesztése nyugvópontra érkezett. A tömeges digitalizálást végző könyvszkennerek és mikrofilmszkennerek üzemideje (10 év) azonban indokolják ezen eszközök mihamarabbi cseréjét, új eszközök beszerzését.

Fontos, hogy 2023-es évben folytatódjanak és felgyorsuljanak a betöltések W szekcióba, így az átmeneti tárolókon felhalmozódott digitális állományok által foglalt tárhely is fokozatosan szabadulhat fel. Ezzel összefüggésben kell megtörténnie a DIGIT átmeneti tárolók költözése az új tárolókra.

A segédlet-adatbázisok publikálásának folytatása megkönnyíti a kutatók és a levéltárosok dolgát is, tovább rövidülhet a kiszolgálási idő a leggyakrabban kutatott állományrészekből.

Kiemelt feladat az 1989/2020. (XII. 23.) kormányhatározattal összefüggésben az állami anyakönyvek digitalizálásának külső körülményekkel összefüggésben történő folyamatos újratervezése, ugyanis a források rendelkezésre állása, a hatályos kormányhatározat okán bármikor felmerülhet.

Vármegyei tagintézmények kiemelt tervei 2023-ban (restaurálás és kötészet)

MNL Bács-Kiskun Vármegyei Levéltára: A Kecskeméti Városháza rekonstrukciós munkálatai miatt kiürített Kossuth téri részleg az elszállítás alá eső iratanyag 3 700 ifm-t tett ki, mely egy ideiglenesnek szánt ingatlanba került. A tervezési időszakra lett kalkulálva a részleges visszaköltözés önerőből megvalósítandó ütemezése, amely az átmozgatott anyagnak hozzávetőlegesen negyed-, legfeljebb harmadrészét érinti csak. Feladat még Kecskeméten az új raktárépület (Lorántffy Zsuzsanna utca) tervezési, beruházás-előkészítő teendőinek elvégzése. A Kossuth téri telephelyre történő irat átmozgatás magával vonja a székhely raktáraiban a padlószinten felhalmozott, 400 ifm-t kitevő közjegyzői iratok áthelyezését a Katona József téri telephelyre. A Bajai Fióklevéltár felújított alagsori raktárában állványozás kivitelezési munka várható, mintegy 150 folyóméternyi volumenben.

Restaurálás:

- MNL BKVL V.201.a. Kiskunhalas Város Tanácsa iratai. Tanácsulési jegyzőkönyvek. X. kötet, 1777-1782.
- MNL BKVL V.201.a. Kiskunhalas Város Tanácsa iratai. Tanácsulési jegyzőkönyvek. XI. kötet, 1782-1786.

MNL Baranya Vármegyei Levéltára: A tagintézmény három részlegben helyezkedik el (Király utca 11; Rét u. 9; Nyírfá u. 3.). A Király utcai főépület tetőzete a kémények mellett beázik, ezek kijavítását 2023-ban el kell végezni. Nyírfá utcai részleg épületének falain – korábbi funkciójából adódóan – több helyen ún. „kopolit üvegezés” található, amelynek egyes elemeit a jövőben indokolt befalazni a jobb

szigetelés miatt. Az épület tetőszigetelése több helyen megsérült, ezért a raktárak beáznak, a helyzet fokozatosan romlik, ezért a lapostető javítása elengedhetetlen. A beázástól érintett épületrészek kiürítésre kerültek, jelentős iratanyag (kb. 300 ifm) átköltöztetésre került a Rét utcai részlegbe.

MNL Békés Vármegyei Levéltára: A gyulai épületben 33 raktárban, 5 folyosórészen, összesen 1200 m² alapterületen, tűzvédelmi biztonsági okokból szükséges egy komplett tűzjelző rendszer kiépítése újonnan. Jelenleg Gyulán, a raktári részekben nincs kiépítve tűzjelző rendszer, csak a II. emeleti kiállítóterben és tárgyalóteremben.

Kötészet: Az idei évi munkatervben szerepel 29 db kötet, 8504 oldal összesen kötetzeti munka.

MNL Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Levéltára: Az év legfontosabb feladata az egyetemvárosi új levéltári épület infrastruktúrális kiépítettségének a biztosítása, például a restaurátor műhelyben elszívó beszerzése és beüzemelése. Ugyancsak rendkívül fontos, hogy az újonnan épült levéltár alaprajz szerinti II. emeletén lévő ~80 négyzetméteres raktárban Alsózsoltáról lebontott dexion-rendszert építsenek fel a nagy terhelést igénylő kötetes iratanyag tárolása céljából. A miskolci-egyetemi költözés előkészítési munkáinak végrehajtása céljából szükséges lehetőség szerint minél több, de legalább 500 A/4-es savmentes doboz beszerzése. Sátoraljaújhelyen egy jó minőségű digitális fényképezőgép, valamint – állományvédelmi okokból (penészesedés megszüntetése) – a földszinti raktárszárnyba páraelszívó berendezés beszerzése szükséges.

Restaurálás: Saját műhelyükben, éves terv alapján kívánják restaurálni Miskolc Város Tanácsának iratait (IV.1501.e.) mintegy 800 fólió mennyiségben. Ezen iratok rendkívül penészesek, salétromosak, így azok beavatkozás kezelés nélkül nem kutathatók.

Kötészet: Az idei évi munkatervben szerepel 29 db kötet, 8504 oldal összesen kötetzeti munka.

MNL Csongrád-Csanád Vármegyei Levéltára: Felújítási/javítási munkák esedékesek a Csongrádi Fiókleveletárban, ahol a tetőt kell helyreállítani, valamint a kazánt kell javítani. Hódmezővásárhelyi levéltárunkban az áramhálózat korszerűsítése válik esedékessé. A levéltár Dóm térről történő költözésének első üteme megvalósult még 2022. november-december folyamán, azonban a Somogyi könyvtár bezárása miatt az ingatlanrészünk végleges kiürítése 2023 márciusától történik majd. A Makói Fiókleveletár 2018. november 14-től új ingatlanban működik, amely a levéltár őrzésében lévő anyag optimális őrzését és kezelését lehetővé teszi. Az átszállított több, mint háromezer folyóméternyi iratanyag revízióját 2023-ban szeretnénk befejezni. A kisebb állományvédelmi beavatkozásokhoz Neschen javítószalag és japánpapír szükséges. A szentesi épület és a raktárai állapota többnyire megfelelő, de néhol kisebb javítási munkákra szükség lenne, viszont a városházi pince jelenleg iratok tárolására már nem alkalmas. Az iratok áttelepítése folyamatban van. Egy fotószkennerre lenne szükségük.

Restaurálás

Csongrád:

V.42.b. Csongrád Város, 1865-1872-ig Nagyközség Tanácsának iratai - Tanácsi iratok, 1853, 0,21 ifm.

A munkát éves terv alapján az MNL OL Állományvédelmi Osztály Restauráló Műhelyében végzik.

Makó:

V.105. Földeák nagyközség iratai, 1 db.

XV.1. Térképtár, 1 db.

XV.12.d. Tervtár, tervrajzok, 5 lap és 1 füzet.

A munkát éves terv alapján az MNL OL Állományvédelmi és Reprográfiai Osztály Restauráló Műhelyében végzik.

Kötészet

Az idei évi munkatervben szerepelnek a következő munkák:

Csongrád:

V.101. Csanytelek község iratai, 1907-1949 (1950), iktató- és mutatókönyvek - új könyvkötés készítése: 10 db. (Helyben)

IX.201. Csongrádi Ipartestület iratai, iktatókönyv 1915–1924/I. 1 kötet (Helyben)

Délmagyarország 2021. jan. 2–dec. 31. (6 kötet, helyben)

Hódmezővásárhely:

IV.1408. Hódmezővásárhely Város Árvaszékének iratai, Mutató 1890, 1896, 1897, 1899, 1902, sortár 1874 (Helyben)

XXIV.222. Hódmezővásárhelyi Körzeti Földhivatal iratai, Iktatókönyv 1969, 1974, 1975/1, 1980, 1981, 1983 (Helyben)

A magyar szent korona országainak helységnévtára 1913. Bp., 1913. (Helyben)

Délmagyarország, 2021. jan. 2–dec. 31. 6 kötet (Helyben)

Makó:

IV.12. A Tiszántúli Kerületi Tábla alá rendelt Csongrád-Békés-Csanád Vármegyei Bíróság iratai (1787-1790), 10 db (0,21 ifm),

helyben.

IV.156.a. Csanád Megye Bűnfenyítő és Csódtörvényszékének iratai (1850), 1 db (0,04 ifm), helyben.

IV.162.b. Makói Cs. Kir. Szolgabíróóság iratai - Közigazgatási iratok (1849-1853), 4 db (0,20 ifm), helyben.

IV.163.b. Makói Cs. Kir. Szolgabíróóság iratai - Közigazgatási iratok (1851), 2 db (0,08 ifm), helyben.

V.101.m. Makó Város Tanácsának iratai, Taksalajstromok 1840–1850 (6 kötet, helyben)

Szentes:

A Délmagyarország napilap 4 évfolyamának kötetése helyben, a Hódmezővásárhelyi Levéltárban működő könyvkötő-műhelyben.

MNL Győr-Moson-Sopron Vármegye Győri Levéltára: A tagintézmény gyűjteményének méltó körülmények közé költöztetését kiemelt feladatnak tekintik. Sem a raktárak állapota, sem a villamosági hálózat, sem az infrastrukturális körülmények nem felelnek meg az elvárásoknak. Javaslatot tettek 2017 őszén, a „Modern Városok Programja” keretében felépülő győri mentőállomás jelenlegi épületének levéltári célú hasznosítására. Az épület archívumi igénybevétele esetén számos probléma orvosolható lenne: a munkakörülmények javulnának, a jelenlegi kritikus raktárhelyzet megoldódna, tárolókapacitásunk növekedne, illetve lehetőségünk lenne önálló kiállítótér és konferenciaterem kialakítására. Emellett szükséges lenne a győri raktárak teljes körű felújítása (festés, mázolás, elektromos hálózat, lámpatestek, kapcsolók modernizálása, a vakolathibák helyrehozása, nyílászárók cseréje); a Mosonmagyaróvári Fiókleveletár épületének felújítása, modernizációja; a Győr, Vasvári Pál utcai ingatlan gurulós polcrendszerének javítása; két digitális fényképezőgép és egy minimum 600 DPi felbontású A3-as síkgyas szkennel beszerzése.

Restaurálás: 1786. évi térkép, egy darab, restauráló intézmény: MNL, restaurálás indítéka: éves terv
Tankerületi Főigazgatóság iratai 1776-1849, 7 ifm, restauráló intézmény: MNL, restaurálás indítéka: éves terv

Győri Királyi Törvényszéki Fogház iratai, 11 ifm, restauráló intézmény: MNL, restaurálás indítéka: éves terv.

MNL Győr-Moson-Sopron Vármegye Soproni Levéltára: A Csatkai Endre u. 9. sz. alatt lévő raktárban fontos lenne a raktár alapozási hibáinak, a földszinti raktár falai vizesedésének az orvoslása, a

- a kazán cseréje/korszerűsítése, a lift Keller-Vámosi munkahengerének a javítása. A Fő tér 5. sz. alatti épületben szükséges lenne a látványraktár egykori vármegye nemesi családjainak címereivel ellátott helyiségei ablakainak felújítása, a látványraktár fűtésének megoldása (fűtés hiányában ezen termék hőfoka 10–12 °C-ra süllyed télen), a raktárak ablakainak szigetelése, cseréje, a talajvíz okozta vizesedés és salétromosodás, penészesedés miatt a fal szigetelése, fényvédő relaxák felszerelése, illetve cseréje.

Restaurálás: A tagintézmény önálló restauráló műhellyel nem rendelkezik. Eddig is kiemelkedő és szisztematikus restaurálási tevékenységét NKA pályázatokból valósította meg, így ennek hiányában jelenleg nem tud tervezni. Kisebb restaurálást, mint a városi tervrajzok restaurálását saját hatáskörben a könyvkötő kolléganő szokta elvégezni (száraz tisztítás, fizikai sérülések ld. tépések, szakadások helyreállítása). Ezen munkákat nem előre tervezzük, hanem a belső munkálatok során felmerült problémákat orvosoljuk, a javításra szoruló tervrajzok nagy száma miatt, azok javítására kerül sor adott évben, melyre a kutató- illetve az ügyfélszolgálat során szükség van. Nagyobb volumenű restaurálási munkák tekintetében tervezzük a kapcsolatfelvételt az MNL OL szakemberével, előzetes egyeztetés után kerül sor konkretizálásra, jelenleg Móritz Pál kalmár bőrkötésű 16. század eleji üzleti könyvének restaurálását tervezzük (MNL GYMSV SL XV.76. Sopron szabad királyi város és Sopron vármegye Mohács előtti okleveleinek gyűjteménye, Dl.3390.).

Kötészet: Helyben 4 könyvkötés javítását tervezzük.

Jelenleg csak a prioritások meghatározhatók, a kutatók által leginkább keresett könyvek javítására kerül sor.

MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltára: A Levéltár épületei meglehetősen elavultak, raktárai a 2022. évi minősítés során a szükségmegoldásnak elfogadható és az alkalmatlan minősítést kapták. 2023-ban a következő, „tűzoltásnak” tekinthető beruházásokat szeretnék megvalósítani annak érdekében, hogy a közüzemi díjakat csökkenteni tudjuk, és a levéltári anyagot, technikai felszerelést megvédjük az időjárásirtalmaktól: a tetőborítás javítása a Központi Kutatón (Debrecen, Vármegyháza u. 1/B.), valamint az évek során egyre inkább elavulttá és korszerűtlenné váló épületben rendszerek a csőtörések (hálózati, szenny-, eső-), dugulások és beázások, továbbá a villamos hálózat is régi, központi áramtalanítása nem lehetséges; a Kossuth utcai Kutatóban (Debrecen, Kossuth u. 12-14.) az elmúlt években a villamos hálózatot több helyen is fel kellett újítani, cserélni, de ezzel a tűzveszélyt teljes mértékben még nem sikerült elhárítani, az elkövetkezőekben további munkálatokra lesz szükség a hálózatokon; a tűz- és füstjelző rendszer kiépítése mindhárom kutatóhelyünkön hátra van. Ezekon kívül fontos feladat lenne a nyílászárók cseréje - a Kossuth utcai Kutató helyiségei kivételével minden irodában és kutatóteremben és a Kossuth utcai Kutató raktáraiban.

Restaurálás: Levéltárunk 2021-ig NKA pályázatokból befolyó pénzekből végeztetett restaurálási munkálatokat – általában a TÍPUS Könyv és Más Kft-vel. Mivel az MNL 2021-ben kikerült az NKA alól, ezért a tárgyévben nagyobb mennyiségű restaurálási munkálatokat nem tervezünk. Állományvédelmi szempontból szeretnénk restauráltatni 4-5 db vaslemezre felragasztott kataszteri térképet és 3-4 db nagyon rossz állapotban lévő nemesi címereslevelet – az MNL központi restauráló műhelyével.

Kötészet: Mivel saját könyvkötő műhellyel nem rendelkezünk, ezért az MNL valamelyik tagintézményének könyvkötő műhelyével szeretnénk újrakötetni 10-15 db rossz állapotban lévő kötetet, valamint bekötetni 10-15 db szalasananyagként beérkező kötetet.

MNL Heves Vármegyei Levéltára: Az épületen kisebb javításokat terveznek, és elsősorban a levéltár épületbővítési munkálatait akarják folytatni. A telekalakítási eljárás lefolytatása várhatóan tavasszal megtörténik, az engedélyezési és kiviteli tervek megvalósulásával számolnak. Az új raktári rész építése elodázhatatlan. Felmérésük alapján kb. 4 200 ifm levéltárárett iratanyagot őriznek a Heves vármegyei

közfeladatot ellátó szervek, még 19. századi kintlévőségeik is vannak. Az „A” épület jobb oldali sarka megrepedt, a járda megsüllyedt, a víz az alap alá folyik és az ereszaljáról hullik a vakolat. Itt betonozást, a lábazati vakolat javítását, festését és az épületrész teljes hosszán a ragalja javítását tervezzük. Az „A” és „B” épület régi cserepeinek cseréje nem történt meg, azok porladása, repedése miatt a nagyobb esőzéseknél beázások történnek. A nagyméretű iratok, tervek és térképek digitalizálása jelenlegi eszközeinkkel nem megvalósítható, szükségesnek tartják egy A2 méretű térképszkenner vásárlását.

MNL Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Levéltára:

Restaurálás: Az idei évi munkatervben szerepel 10 db térkép restaurálása /XV. 1.c-K.45. Szolnok kataszteri térkép szelvények: 33,34,40,41,42,43,46,47,48,49/

Kötészet: Az idei évi munkatervben szerepel 800 db könyvlap javítás, 2 db kötésjavítás valamint 21 db új könyvkötés elkészítése.

A tervezett feladatokon kívül az évközben sürgősséggel jelentkező feladatok (videós anyagokhoz felhasználható iratanyagok előkészítése stb.) prioritást élveznek, mellettük az egyéb felmerülő, nem tervezett feladatok (új központi projektekhez kiemelt, vagy kutatószolgálati használatban előkerülő iratok javítása) elvégzése is szempont a kutathatóság elősegítése érdekében.

MNL Komárom-Esztergom Vármegyei Levéltára: Az egyre csökkenő szabad férőhely kapacitásuk és az illetékességi területükön átvételre váró iratanyag jelentős mennyisége miatt szükségessé vált egy új levéltári épület 5-8 éven belüli birtokba vétele. A levéltári célokra alkalmas, rendezett tulajdonosi háttérrel rendelkező, Esztergomban található épületeknek a felmérése már 2016-ban megkezdődött. Jelen pillanatban is úgy látják, hogy továbbra is a Szent István tér 4. szám alatt található Déli Kanonoksor részben levéltári célra történő igénybevétele jelentenén számukra a hosszútávú megoldást. A fejlesztés kapcsán 2023-ban is folytatják majd az egyeztetéseket Esztergom Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalával.

MNL Pest Vármegyei Levéltára: Az MNL Állományvédelmi Osztályának segítségével elkezdték egy új mérési rendszer kiépítését, amelynek folytatása szükséges 2023-ban. Az ablaktokok felújításra, szigetelésre szorulnak, mivel számos helyen hosszú ideig tartó vagy intenzív eső hullásakor a csapadékvizet bevezetik.

Restaurálás: Az idei évi munkatervben szerepel 4458 db/folió, 14 db címereslevél, 4 db tervrajz, 10 db térkép, 4 db fotóalbum, 9 doboz fotó és diakép restaurálása.

Kötészet:

1. Vác születési anyakönyvi kivonat (1914-1918.)
2. Irsa házassági akv. (1909-1923.)
3. Vecsés házassági akv. (1909-1923.)
4. Vecsés házassági akv. (1936-1939.)
5. IV.253.1. kötet Pest-Pilis-Solt vm. megyebizottmányának iratai (1867.)

Ezek mellett tervbe van véve 20 000 db pallium vágása és 150 db kézi hajtogatása, és 10 db névtábla elkészítése.

MNL Somogy Vármegyei Levéltára: Az intézmény raktárkapacitása véges, átmenetileg most nem tudnak iratot befogadni. A tagintézmény D épületének levéltári átalakítása az elkövetkező évek fontos feladata lenne ahhoz, hogy tervszerűen tudják tovább gyarapítani iratanyagukat. A tornaterem és a kazánház közös fala süllyed – ez a kazánházra nézve is veszélyeket rejt.

Restaurálás: IV.1. Somogy Vármegye Nemesi Közgyűlése és Albizottsága iratai. Közgyűlési indexek

1. kötet 1759–1772
2. kötet 1800–1802

MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltára: Régóta fennálló probléma a raktárhiány, amelyet még súlyosbított az a körülmény, hogy a szomszédban lévő, Nyíregyháza várostól ingyenes bérletbe kapott épületből a Jósza András Múzeum építkezése miatt ki kellett költözni. Az iratokat raklapon, depózva a HM-től a Bottyán Laktanyában lévő volt gépkocsiatadóban tárolják. A bizonytalan jogi helyzet miatt állványt beállítani nem tudnak. Fontos lenne a használatbavétel véglegesítése, illetve az épület szomszédságában lévő, épített épületek használatra való átvétele, rendbetétele, hogy egyrészt a varjúlaposi külső raktárban veszélyeztetett körülmények között lévő iratokat, másrészt a külső iratképzők őrizetében maradt történeti értékű iratokat itt elhelyezhessék. A raktárkapacitás növelése mellett fontos feladat lenne a meglévő épületek tűzbiztonságának megteremtése.

Restaurálás:

2023. évre tervezett munkák:

IV. 501. e. 1666. – 1 pagina

V. 2. – 5 pagina

V. 52. 1850: 28. – 43 pagina

V. 53. 1856:35. – 13 pagina

XVI. 67. – 1 pagina

SZSZBML Marik Sándor fotóalbumjai: 4 db

MNL Tolna Vármegyei Levéltára: Előreláthatólag az MNL Tolna Vármegyei Levéltára 2023 nyarán megkezdheti átköltözését az új, a levéltárnak és a vármegyei könyvtárnak helyet adó épületbe, az ún. Tudásközpontba. A használatukban lévő jelenlegi 4 telephelyből hármat elhagynak: a műemlék főépületen, a vármegyeházán kívül két külső raktárat; csak az elmúlt években folyamatosan korszerűsített Keselyűsi úti I. számú épület raktárait őrzik meg. Így kb. 8 500–9 000 ifm-nyi iratot költöztetnek át az új központba, illetve a külső raktárbázisba. A szakmai munkák végzéséhez szükségük lenne legalább 1 000 db A4-es savmentes levéltári dobozra.

MNL Vas Vármegyei Levéltára: A sérült raktári állványzat cseréje, illetve a kapacitás növelése érdekében 200 db Salgo-polcra lenne szükség.

MNL Veszprém Vármegyei Levéltára: A veszprémi épületben egyre több karbantartási feladat, műszaki probléma jelentkezik, minél több idő telik el az épület 2005. évi felújításának időpontjától. A laktanya felőli tetővápa beázik, ami az egyik irattároló raktár felső sarkán is átütött, mielőbbi javítása elengedhetetlen. A tető más területein is jelentkezett beázás, mivel a tetőcserepek elmozdultak, lehulltak a tetőről több helyen. A padlástérben a szigetelést is több helyen meg kell erősíteni.

Restaurálás: Az MNL SZKI Állományvédelmi műhelyében kerül restaurálásra: MNL VeML IV.3.a. Veszprém Vármegye Törvényszékének iratai. Polgári perek 1612-1848, 2 doboz (fertőzött, rongált)

MNL VeML XV. 4.a. Címereslevelek 29, 40, 42, 43. (digitalizálás miatt)

MNL VeML IV.1.b. Veszprém vármegye nemesi közgyűlésének iratai 130/1821. november 5. jelzet alatti „4 Farkas Fülek” felirattal ellátott lepecsételt boríték (kiállításához)

Kötészet: Könyvlap javítása (darab) 2500

Könyvkötés javítása (darab) 25

Új könyvkötés készítése: Helyi napilapok évfolyamainak (Napló, Ajkai Szó) bérkötése 100 db; Saját példányok 50 db

MNL Zala Vármegyei Levéltára: A Balatoni úti raktárbázison a nagyobbik épület – esőzések során rendszeresen beázó – tetőszerkezetének szigetelése szükséges. Valamint páramérő eszközök beszerzése is fontos lenne.

Restaurálás: Saját állományvédelmi műhely és szakember hiányában, költségvetési fedezet és pályázati támogatási lehetőség nélkül nem tudnak ilyen munkát tervezni.

Kötészet: Saját állományvédelmi műhely és szakember hiányában, költségvetési fedezet és pályázati támogatási lehetőség nélkül nem tudnak ilyen munkát tervezni.

Állományvédelmi működési feltételek tervezése

Telephelyek, műhelyek:

Bécsi kapu tér: Fényképész- és digitalizáló műhely

Úri u.: Restaurátor műhely, Könyvkötő műhely

Óbuda: Mikrofilmező - és digitalizáló műhely, Restaurátor műhely, Könyvkötő műhely

Az Állományvédelmi Osztályon folyó restaurátor és könyvkötő munka zökkenőmentes elvégzésének alapvető feltétele a gépi berendezések és tárgyi eszközök folyamatos karbantartása, javítása, az alkatrészek pótlása, és a fogyó nyersanyagok (papíryanagok, vegyszerek stb.) beszerzése. A gépek zavartalan működésének feltétele a rendszeres karbantartás, valamint a jelentkező hibák gyorsan lebonyolítható szervizelése.

A reprográfiai berendezések technikai színvonalának fenntartása nélkülözhetetlen feltétele a tervben vállalt projektek, megrendelések határidőn belüli teljesítésének. A gépek zavartalan működésének alapvető feltétele a rendszeres karbantartás, valamint a jelentkező hibák gyorsan lebonyolítható szervizelése.

Átdobozolni kívánt mennyiség:

Az állományvédelem fontos részét képezi az iratanyagok folyamatos átdobozolása savmentes papírból készült tárolóeszközökbe.

Az MNL tagintézményeiben 2023-re tervezett összes átdobozolás:

- raktári egységben: OL 18 393; megyék 7440;
- ifm-ben: OL 2262,49; megyék 877,17;
- Összesen: 25 833 r.e.; 3139,66 ifm.

2.1. Restaurálás

Irat, missilis, nyomtatvány, könyvlap

A munkák kevés kivételtől eltekintve a tagintézmények saját műhelyeiben készülnek el. Ahol nincs restaurátor műhely, ott pályázati forrásokból restauráltatnak dokumentumokat külső partnerrel.

Megnevezés	Országos Levéltár	Vármegyei tagintézmények	Összesen
irat, missilis, nyomtatvány, könyvlap	4458 folio	1863 folio	6321 folio
	2 kötet	3 kötet	5 kötet
	3,37 ifm	0,21 ifm	3,58 ifm
címereslevél	14	8	22
pecsét	2 raktári egység	-	2 r.e.
tervrajz	4	5	9
térkép	10	17	27
plakát, képeslap, rajz, fotó, üvegnegatív	4 album	-	4 album
	9 doboz fotó		9 doboz fotó

2.2. Könyvkötészeti munkák

A palliumvágási igényeket nehéz tervezni, mert a rendezési munkák közben derül ki, hogy mekkora igény lép fel.

Megnevezés	Országos Levéltár	Vármegyei tagintézmények	Összesen
lapjavítás	3000	9304	12 304
könyvkötés javítása	10	6	16
új könyvkötés	20	61	81

3. Reprográfia

Állományvédelmi célból végzett reprográfiai munkák:

A tervezett mikrofilmzés és digitalizálások

Levéltár	Felvételszám		
	Egyedi iratdigitalizálás (fotó)	Tömeges iratdigitalizálás	Mikrofilm digitalizálás
MNL OL	45 000	400 000	1 200 000
MNL BaVL	548	12 000	-
MNL BéVL	-	10 000	-
MNL BAZVL	-	3 000	-
MNL CsCsVL	1800	44 107	-
MNL GyMSV SL	300	-	-
MNL HBVL	-	75 000	-
MNL JNSzVL	250	-	-
MNL KEVL	-	5 500	-
MNL NVL	100	-	-
MNL SVL	-	46 000	-
MNL SzSzBVL	-	60 000	-
MNL TVL	1000	15 000	-
MNL VaVL	-	40 000	-
MNL VeVL	500	22 000	-
Összesen:	49 498	732 607	1 200 000

Egyedi digitalizálás: 45 000 és 4 498 felvétel

Kutatói megrendelések, Bemutatott iratok, Védettség, Kiállításokra kerülő iratok, A hét dokumentuma, Címereslevél gyarapodások, középkori oklevelek pótlása (DL), újrafotózása, V6 pecsétfelvételek, valamint más közgyűjtemények középkori okleveleinek pótlása, Események fényképezése

Tömeges digitalizálás: 400 000 és 332 607 felvétel

Jelentősebb feladatot fog adni az E 190, F 51, P 661, P 1314 állagok befejezése, valamint a S 79 (kataszteri telekkönyvek) digitalizálása.

Külön projektfeladatként kezeljük továbbra is a több mint 37 000 kötetet számláló állami anyakönyvi másodpéldányok tömeges digitalizálásának feladatát forrás rendelkezésre állását követően.

Mikrofilm-digitalizálás: 1 200 000 felvétel

Hungarika vonatkozású mikrofilmek (B-sorozat digitalizálás, W-sorozat processzálás) befejezése, továbbá nagysorozat kiegészítéseinek folytatása.

A vármegyei tagintézmények digitalizálási kéréseire éves szinten 160 munkaóra időablak fenntartása.

Biztonsági másolatok készítése (mikrofilmezés, digitalizálás)

A tagintézmények közül mikrofilmezést egyik sem tervez. Mikrofilm digitalizálás csak az MNL OL műhelyeiben tervezzük, de az MNL teljes gyűjteményére vonatkozóan. Egyedi digitalizálást (fotózás) nagyobb mennyiségben az MNL OL (események fényképezése, kiállítási anyagok, bemutatott iratok, kutatói megrendelések, pecsétek, címerek egyedi beállítású digitális fényképezése) és az MNL CsCSVL tervez (iratdigitalizálás fényképezőgéppel). A legnagyobb volumenű tömeges digitalizálás az MNL OL műhelyeiben, valamint Veszprémben, Debrecenben, Kaposváron és Szombathelyen várható. Összességében 1 982 105 felvétel készítése várható az MNL reprográfiai műhelyeiben.

Állományvédelemmel kapcsolatos tudományos munkák, konferenciák

- Tudományos munkatársak számára engedélyezett összes kutatónap száma (éves): 1/40
- Nemzetközi tudományos programokban való részvétel: 1 fő (Hegedűs István) ICARUS szervezeti részvétel
- Felsőoktatásban oktatóként részt vevő munkatársak száma: NKE Iratmenedzsment szak tantárgyi program megújítás (digitalizálási ismeretek) – Hegedűs István
- Közreműködés digitalizálás területen az ELTE Levéltár alapszak képzésével
- A Magyar Levéltárosok Egyesületének éves vándorgyűlésén való részvétel előadásokkal
- A Horvát és a Magyar Nemzeti Levéltár között létrejött egy kölcsönös nemzetközi projekt, melynek keretén belül 2023. januárjában 5 középkori kéziratredékbe kötött könyv restaurálását végezzük.
- A kölni levéltárral kötött szakmai csereprogramon 1 munkatárs fog május 2. és 23. között szakmai tanulmányúton részt venni.
- Részvétel Koppenhágában a 19. Nemzetközi szemináriumon a kéziratok megőrzése és restaurálása kapcsán.
- Részvétel, szakmai előadással a székelyudvarhelyi Erdélyi Magyar Restaurátor Továbbképző Konferencián, 2023. október 2-6.
- 2023 májusára tervezünk egy papírmárványozással kapcsolatos 3 napos konferenciát és workshopot: A papírmárványozás múltja, jelene és jövője. A tervezett konferencia témája egy különleges papírfestési eljárás. Az előadások bemutatják az európai papírmárványozás történetét, magyar vonatkozásait, készítési technikákat, azok felhasználását, valamint a Nemzeti Levéltár gyűjteményeiben előforduló márványozott technikával készült papírok mintázatát, motívumait.
- Folytatni kívánjuk a „*Mentés eredetiben*” címmel indított állományvédelmi konferenciát 2023 őszén.

4. A levéltári anyag nyilvántartása

4.1. Őrzött levéltári anyag mennyisége

Tagintézmény	Őrzött levéltári anyag (ifm) 2022.12.31-én	Szabad raktári kapacitás (ifm) 2022.12.31-én
BKVL	11250,20	0
BaVL	16616,61	774,81
BéVL	9131,54	2533
BAZVL	13554	450
CsCsVL	16729,21	5807,49
FVL	9650,26	4500
GyMSVLGyL	8324,49	400 ¹
GyMSVLSL	7101,10	175
HBVL	11790	51
HVL	10551,73	496,69
JNSzVL	8621,05	3258,01
KEVL	10821,789	366,41
NVL	10102,35	3900
PVL	20789	1300
SVL	171126,67	400
SzSzBVL	7844,05	6,55
TVL	13414,6	360,4
VaVL	10039	3125
VeVL	15784,82	3000
ZVL	11203,33	130
OL 1945e	25364,71	1216
OL 1945u	18340,09	0
OL GL	38690,59	1300
OL MGYO	4134,88	288,54
Összesen	480976,069	33838,9
OL	86530,27	2804,54
Vármegyék	394445,799	31034,36

4.2. Elektronikus levéltári nyilvántartások

Az MNL a levéltári anyag megfelelő dokumentálása és megőrzésének biztosítása érdekében a 27/2015. (V.27.) EMMI rendeletben meghatározottak szerint vezeti az előírt nyilvántartásokat. Továbbra is kiemelt szakmai feladat az MNL egységes elektronikus nyilvántartási rendszerének (ScopeArchiv) használata. Az Elektronikus Nyilvántartások Főosztálya által készített folyamatleírások, útmutatók és belső képzések segítik a munkatársak munkáját. A nyilvántartásvezetést csak olyan körülmények szoríthatják az idei évben is háttérbe, mint pl. új épületbe való költözés előkészítése és végrehajtása, épületek kiürítése (pl. BAZVL).

4.3. Törzskönyvi nyilvántartás

Viszonylag kevés helyen kell új törzsegységeket létrehozni, döntően az új gyarapodások miatt lesz erre szükség. Mintegy 327 fond és 950 állag létrehozását tervezi a levéltár.

Tagintézmény	Leírás szintje minimális		Leírás szintje: részben		Leírás szintje: megfelelő	
	fond	állag	fond	állag	fond	állag
BaVL	21	1	0	0	0	0
CsCsVL	0	0	105	2	0	0
FVL	0	0	1	2	0	0
GyMSVLGyL	4	0	0	0	0	0
HBVL	50	120	0	0	0	0
PVL	25	400	56	96	5	74
SzSzBVL	0	0	8	0	0	0
VaVL	20	180	0	0	0	0
OL 1945u	1	2	21	0	0	0
OL GL	10	73	0	0	0	0
Összesen:	131	776	191	100	5	74

Fond/állag javítása/kiegészítése a ScopeArchivban adattartalom szerint

A 2021. és 2022. év kiemelt feladata volt a törzskönyvi adatok ellenőrzése, javítása, illetve pótlása az ISAD(G) szabványt is figyelembe véve. Az elvégzett munkáról a tagintézmények, illetve az OL szervezeti egységei jelentést készítettek, amelyek alapján az ENYF monitorozta az elvégzett munkát.

A tagintézmények és szervezeti egységek közül néhányan lejelentették a beszámolóban készre a feladatot, de az ellenőrzés során kiderült, hogy a feltöltött adatokban maradt még javítandó. Viszont a többség az online kikéréshez szükséges alapadok megadásával elkészült, a 2023-as évre a további elmaradások pótlása és a bevitt adatok korrekciója maradt.

A tervezett munka mutatói az alábbi táblázatban olvashatók.

Tagintézmény	Leírás szintje minimális		Leírás szintje: részben		Leírás szintje: megfelelő		Leírás szintje: teljes fond
	fond	állag	fond	állag	fond	állag	
BKVL	257	219	0	0	0	0	0
BaVL	73	19	20	0	0	0	0
BéVL	0	466	523	0	0	0	0
CsCsVL	0	0	20	0	0	0	0
GyMSVLGyL	671	169	0	0	0	0	0

Tagintézmény	Leírás szintje minimális		Leírás szintje: részben		Leírás szintje: megfelelő		Leírás szintje: teljes
	fond	állag	fond	állag	fond	állag	fond
GyMSVLSL	162	300	642	215	0	0	0
HBVL	450	1600	0	0	0	0	0
HVL	600	430	0	0	0	0	0
JNSzVL	220	50	0	0	0	0	0
KEVL	0	0	451	371	0	0	0
NVL	470	1011	47	43	0	0	0
PVL	500	1000	10	20	0	0	0
SVL	30	20	200	300	0	0	0
SzSzBVL	0	0	220	400	0	0	0
TVL	0	0	50	50	0	0	90
VaVL	100	150	0	0	0	0	0
VeVL	1832	943	0	0	0	0	0
ZVL	0	0	0	0	50	200	0
OL 1945u	0	0	24	4	10	74	0
Összesen:	5365	6377	2207	1403	60	274	90

A törzskönyvi nyilvántartás része a raktári egységek létrehozása. Ez MNL szinten a 2023-as évre mintegy 34.426 rekord létrehozását jelenti.

4.4. Gyarapodási napló

A törzskönyvi nyilvántartás javításával párhuzamosan folyik a gyarapodási napló ellenőrzése, illetve a törzskönyvi és gyarapodási rekordok összekötése a 2013-2019. évi gyarapodások esetében.

Fogyatéki napló

A 2023-as évre két fogyatéki lett tervezve. A Veszprém Vármegyei Levéltár Dunántúli Református Egyházkerület Levéltárának a Református Püspökség kérésére átadja illetékességből a református iskolai és egyházközségi fondokat, iratokat, összesen 16,14 ifm terjedelemben. Továbbá a Zala Vármegyei Levéltár selejtezi a ALUGÉP Kft. Zalaegerszeg iratait (jelzet: ZVL: HU-MNL-ZML-XXIX.31., terjedelem: 15 ifm)

Levéltári hungarika

Az MNL-ben a Magánlevéltárak és Gyűjtemények Osztálya végzi 2023-ban is a levéltári hungarikával kapcsolatos adminisztrációt és feladatellátást: igazolások kiállítását, hogy a levéltári iratok hungarikának minősülnek-e, Klebelsberg Kunó Ösztöndíjas pályázatok és beszámolók értékelését, jelentések állományba vételét, kutatóknak konzultáció biztosítását, beszámolók értékelését. Az osztályon működő Hungarika munkacsoport szervezésében fog megrendezésre kerülni 2023. április 5-én a Hungarika Workshop elnevezésű konferencia, amelyen előadási lehetőséget kapnak az ösztöndíjas kutatók, illetve levéltári hungarika feltárásokat végző kutatócsoportok. A munkacsoport továbbá részt fog venni 2023. július 7-én, a Külgazdasági és Külügyminisztérium szervezésében megrendezésre kerülő hungarika konferencián.

Az idei évben kb. 800 hungarika-kataszteri bejegyzés készül el, 30 jelentés lesz állományba véve. A Hungarika-igazolások nem tervezhetők, darabszámuk függ a pályázók számától.

Elektronikus iratok nyilvántartása és archiválása

Az elektronikus iratokat a vármegyei tagintézmények maguk, míg az Országos Levéltárban az e-born iratokat az iratórzők, a digitalizált másolatokat pedig az ENYF veszi nyilvántartása a W szekcióban.

A vármegyék oktatási segédanyagok, eljárásrendek és workflow-k hiányában ezt még nem végzik, az Országos Levéltárban illetékességből történő iratátvétel vagy digitális másolat kapcsán archiválnak. Elsődleges cél 2023-ban a már archivált anyagok minél hamarabbi kutathatóvá tétele. Ehhez át kell tekinteni a W szekció nyilvántartását és a már archivált (Preservicában lévő) tartalmakat, az online megjeleníthető elektronikus iratokat pedig (pl. mikrofilmek) publikálni. A már publikált anyagokat össze kell kötni az eredeti irat leírási egységeivel ott, ahol ez nem történt még meg.

Nehezebb feladat a jelenleg (méretük miatt) nem kikérhető anyagok kutathatóságának megoldása. Ehhez tervet, eljárásrendet kell kidolgozni, illetve elképzelhető, hogy rendszerfejlesztésre lesz szükség. Meg kell kezdeni az archivált, de még a hálózaton is fent lévő (nem törölt) anyagok törlését az iratórzőkkel való egyeztetés után.

4.5 Raktári nyilvántartás

A kutatás segítéséhez szükséges a már meglévő raktári nyilvántartások feltöltése a ScopeArchivba. Ez kétféle módon történhet. Nagyobb arányban segédletfájlként a meglévő jegyzékek digitális verziójának (MS Word, Excel vagy PDF) feltöltésével, illetve kisebb részben a leírási egységekként átalakítva elektronikus nyilvántartásként (köszépszintű/darabszintű leírási egységként) létrehozva. Utóbbi lehetőségnek a kapacitáshiány, illetve a meglévő raktári jegyzékek átalakítási nehézségei szabnak határt. A törzskönyvi javítást követően - kutatói igények alapján - kívánjuk megkezdeni tényleges és teljes raktári jegyzékeink feltöltését, egyelőre pdf-fájlformátumban. Előre tervezni a mennyiségeket igen nehéz.

Raktári nyilvántartások

Tagintézmény	Papíralapú raktári nyilvántartással ellátott iratanyag			scopeArchivban lévő, leírási egységekből álló raktári nyilvántartás			Ideiglenes raktári jegyzékkel rendelkező anyag			Raktári nyilvántartással nem rendelkező iratanyag		
	ifm	fondok száma	állagok száma	ifm	fondok száma	állagok száma	ifm	fondok száma	állagok száma	ifm	fondok száma	állagok száma
BKVL	6639,71	1346	1081	116,12	0	1	2834,18	310	157	1660,19	342	340
BaVL	3073,39	206	101	97,97	0	2	1406,77	2	14	1151,18	109	17
BéVL	8759,43	2377	2190	107,94	5	4	0	0	0	264,17	83	5
BAZVL	13039,6	3210	2205	514,38	93	116	0	0	0	0	0	0
CsCsVL	10479,6	1827	1746	0	0	0	304,84	49	32	5944,81	893	163
FVL	9534,34	1952	1600	115,92	195	9	0	0	0	0	0	0
GyMSVLGyL	6376,22	800	700	0	0	0	1000	40	10	948,27	354	302
GyMSVLSL	n.a.	378	67	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	169	16
HBVL	6285	n.a.	n.a.	0	0	0	5505	n.a.	n.a.	100	n.a.	n.a.
HVL	10417,5	1749	1387	0	0	0	0	0	0	134,22	n.a.	n.a.
JNSzVL	8219,91	2177	n.a.	5038,8	n.a.	n.a.	0	0	0	569,2	n.a.	n.a.
KEVL	10821,8	n.a.	n.a.	42,1	1	1	0	0	0	0	0	0
NVL	7988,34	767	2769	120,83	37	451	1920,36	78	27	72,82	25	15
PVL	14754	2057	0	174	1	1	0	0	0	6030	0	0
SVL	17126,7	3372	2258	191,53	49	9	30,32	30	0	0	0	0
SzSzBVL	2948,03	885	784	27,43	112	6	311,04	32	5	10,89	6	0
TVL	12685,2	3405	1508	1405,25	797	428	0	0	0	729,36	75	2
VaVL	9384	1465	2535	1125	320	80	0	0	0	656	22	0
VeVL	14354,6	3195	1800	527,89	52	187	7963,17	1800	900	902,36	330	51
ZVL	8061,73	990	3233	76,15	1	1	0	0	0	3141,6	76	319
OL 1945e	25364,71 + 634 pecsétny omó	1314	1917	4892,19 + 184 pecsétny omó	161	182	0	0	0	0	0	0
OL 1945u	15338,5	329	1128	2426,38	15	245	1169,94	11	182	8,16	1	1
OL GL	10582,4	134	380	8864,69	488	800	184,34	1	2	33,52	2	1
OL MGyO	2165,23	678	142	1901,88	691	341	0	0	0	18,72	27	0
Összesen:	234400 +634 pecsétny yomó	34613	29531	27766,4 5 +184 pecsétny yomó	3018	2864	22630	2353	1329	22375,5	2514	1232

Segédletfájlfeltöltés

Tagintézmény	Segédletfájl feltöltése és a leírási egységgel összekapcsolás	
	fond	állag
BaVL	64	16
BéVL	523	0
CsCsVL	200	100
FVL	4	0
GyMSVLGyL	120	200
GyMSVLSL	280	26
HBVL	350	2200
HVL	450	300
JNSzVL	220	0
KEVL	116	105
PVL	500	1000
SVL	200	0
SzSzBVL	15	20
VaVL	10	0
VeVL	597	443
ZVL	31	67
OL 1945e	58	112
OL 1945u	38	295
OL GL	73	159
Összesen:	3849	5043

4.6. Új raktári nyilvántartás

Új raktári nyilvántartást az MNL-ben csak a ScopeArchivban lehet létrehozni. Ez történhet a leírási egységek közvetlen létrehozásával, vagy TransferAssistant segédprogrammal történő betöltéssel.

2021-ben és 2022-ben a hangsúly az elektronikus raktári nyilvántartásokról eltolódott a törzskönyvi adatok javítsa felé. Terv a 2023-as esztendőre, hogy a raktári nyilvántartás egyre nagyobb hangsúlyt kapjon a nyilvántartási feladatok közül. Döntő többségében az új gyarapodások raktári nyilvántartásának felvitele tervezhető, illetve a futó projekteké.

Ezek közül kiemelendők:

- A BaVL-ban és a HBVL-ban futó Négyzetkataszter NKFIH 132723. sz. projekt, melynek célja, hogy folytassa a kataszteri térkép- és iratanyag darabszintű feltárását, létrehozzon egy településszintű kutatási segédletet (a kataszteri források kataszterét, vagyis a négyzetkatasztert), amelyben irattípusok, őrzőhelyek és a hozzáférés lehetőségei egy kattintásra elérhetőek. A projekt során az iratanyag leírását a ScopeArchivban végzik, darabszintű leírási egységek létrehozásával (leírás mértéke: minimális).
- BaVL-ben a rendezési munkákkal összefüggésben főként a VIII. fondfőcsoport (pl. VIII.54. Pécsi Állami Főreáliskola, Széchenyi István Gyakorló Reáliskola, majd Gimnázium iratai, 4,10 ifm) készítene új, középszintű leírási egységeket tartalmazó raktári nyilvántartásokat (leírás mértéke: minimális).
- Több tagintézményben a XXXIII. fondfőcsoportba tartozó állami anyakönyvi másodpéldányokhoz

tartozó raktári egységek és leírási egységek felvétele ISAD(G) űrlapjuknak legalább megfelelő szintű kitöltésével.

További nyilvántartás készítésére a mindennapi szakmai feladatok ellátásán túli munkaidőben lesz lehetőség.

Tagintézmény	érintett törzsegységek		Középszintű leírási egységek mennyiségi adatai (db) a leírás mértéke szerint		Darabszintű leírási egységek mennyiségi adatai (db) a leírás mértéke szerint		
	db	ifm	minimális	megfelelő	minimális	megfelelő	teljes
BaVL	6	15,79	0	0	0	0	0
FVL	2	20,24	2	0	0	0	0
HVL	16	110,85	6	0	10	0	0
SVL	13	2,28	0	200	0	0	0
SzSzBVL	6	10,89	4	0	2	0	0
TVL	120	77	0	0	0	120	0
OL 1945e	18	210,2	0	25000	0	25000	0
OL 1945u	16	74,46	0	651	0	204	0
OL GL	6	82,45	838	0	0	0	0
OL MGYO	13	0,18.	0	0	0	0	170
Összesen	216	604,16	850	25851	20	25324	170

Meglévő raktári nyilvántartások feltöltése a ScopeArchivba

A papíralapú jegyzékek átalakításával, a TransferAssistant alkalmazás segítségével lehetséges tömegesen leírási egységeket létrehozni a ScopeArchivban. Ezeknek a jegyzékeknek az átalakítása raktári nyilvántartássá időigényes feladat, ezért MNL szinten még alacsony a betöltések száma.

Nagyobb leírási egység számú feltöltést Békés Vármegyei Levéltár, a GyMSVL Győri Levéltára, Somogy és Zala Vármegyei Levéltár, a Gazdasági Levéltárak, az 1945 utáni Politikai Kormányiszervek és a Magánlevéltárak és Gyűjtemények Osztálya tervez.

Tagintézmény	érintett törzsegységek		Középszintű leírási egységek mennyiségi adatai (db) a leírás mértéke szerint	Darabszintű leírási egységek mennyiségi adatai (db) a leírás mértéke szerint
	db	ifm	db	db
BaVL	22	15,36	0	0
BKML	51	195,64	51	0
BéVL	1	26,88	27341	0
BAZVL	0	0	0	0
CsCsVL	300	600	300	0
GyMSVLGyL	37	118,15	806	448

Tagintézmény	Érintett törzsegységek		Középszintű leírási egységek mennyiségi adatai (db) a leírás mértéke szerint	Darabszintű leírási egységek mennyiségi adatai (db) a leírás mértéke szerint
	db	ifm	db	db
SVL	2	105,13	500	0
SzSzBVL	100	60,2	300	150
ZVL	253	42,5	0	1416
OL 1945u	3	13,92 egyéb: 116	252	500
OL GL	6	70,42	858	0
OL MGYO	37	egyéb: 170	717	260579
Összesen	812	1248,2	31125	263093

Már feltöltött leírási egységek javítása

2023-as év kiemelt feladata a 2020-ban vagy azt megelőzően létrehozott több százezer középszintű/darabszintű leírási egység javítása. Ez 2021-2022-es évről áthúzódó munka, sok esetben még zajlik a feltöltések vizsgálata, a pontos számokat ezért nem ismerjük. A feladatot korábban háttérbe szorította a törzskönyvi javítás. Elsősorban az egyállagos fondok felszámolásával keletkezett leírási egységek (sorozatok) javítását tervezik a tagintézmények.

A ScopeArchivba már betöltött leírási egységek javítása BaVL-ben és HBVL-ben döntően a „Négyzetkataszter” projekt befejezéséhez és végső ellenőrzéséhez kötődik.

Tagintézmény	Törzsegység alatti, mélyebb szintű leírási egységek		Középszintű leírási egységek mennyiségi adatai (db) a leírás mértéke szerint		Darabszintű leírási egységek mennyiségi adatai (db) a leírás mértéke szerint	
	db	ifm	minimális	megfelelő	minimális	megfelelő
BaVL	45	88,059	370	0	6111	0
FVL	83	33,49	0	83	0	0
HBVL	70	12,67	200	0	45	0
HVL	89	28,84	0	150	0	1647
SVL	2	105,13	0	500	0	0
SzSzBVL	58	121,83	1229	0	2653	0
TVL	66	97,03	0	66	0	0
OL 1945u	3	3,08	0	81	0	3785
Összesen	416	490,129	1799	880	8809	5432

Papír alapú raktári nyilvántartás javítása

A papíralapú nyilvántartások (leltárak) javításának célja, hogy később ezeket raktári jegyzékké alakítással, illetve ellenőrző rendezést követő kiegészítéssel adaptálni lehessen az elektronikus nyilvántartó rendszerbe.

Tagintézmény	Törzsegység alatti, mélyebb szintű leírási egységek	
	db	ifm
BaVL	2	58,12
BéVL	989	2647,94
BAZVL	4	11,83
FVL	7	123,47
GyMSVLGyL	120	500
JNSzVL	220	990
SVL	114	630,95
SzSzBVL	60	129,01
TVL	11	78,27
VaVL	50	100
VeVL	464	1163,58
ZVL	98	325,02
OL 1945u	14	935,67
OL GL	176	2926,62
Összesen	2329	10620,48

4.7. Adatbázisok, Tematikus segédletek

Az MNL kiemelt célja a kutatók levéltári anyagban való tájékozódásának elősegítése. A ScopeArchiv szakrendszerben létrehozott leírási egységek egyszerre töltik be a nyilvántartás és kutatást megkönnyítő segédlet szerepét, az ISAD(G) szabványnak megfelelően. A 4/2020. sz. főigazgatói utasítás ezért a segédletkészítés helyének (levéltári leírás) a ScopeArchivot jelöli meg elsődlegesnek. A kutatók a leírási egységeket az Elektronikus Levéltári Portálon keresztül érik el. A 2023-as bővítéséről lásd részletesen a raktári nyilvántartás létrehozására vonatkozó fejezeteket. Ezen felül a tagintézmények tervezik több iratszintű leírást tartalmazó adatbázis, tematikus segédlet létrehozását (táblázat formátumban), amelyek (ha az előzetes terveknek megfelelően folyik a munka) betölthetők lesznek a későbbiekben leírási egységekként a ScopeArchivba.

Tételesen felsorolva:

Tagintézmény	Leírás (ahol lehet: jelzet, megnevezés, évkör)
BAZVL	Miskolc városának 1880. évi népszámlálása
BAZVL	Miskolc városának 1900. évi népszámlálása
BKVL	XXXV.1. Az MSZMP Bács-Kiskun Megyei Bizottsága Oktatási Bizottságának iratai. 1967-1982
BKVL	IV.1910.c. Kecskemét Város Polgármesteri Hivatalának iratai; Közigazgatási iratok 1929-1950
BKVL	IV.1908.b. Kecskemét Város Tanácsának iratai 1872-1964; Közigazgatási iratok 1872-1928
BKVL	VII. 154. Dömötör Sándor-Dömötör László-Tolnai Lajos Közjegyzői Iroda (Kecskemét) iratai 1875-1949 (1955);
BKVL	IV.1103. Baja Város Községtanácsának iratai (1850-1865);

Tagintézmény	Leírás (ahol lehet: jelzet, megnevezés, évkör)
BKVL	V.176. Kiskunfélegyháza Város Árvaszékének iratai. 1873-1949;
BaVL	XI.605.a. Pécsváradi közalapítványi kerület levéltára, Pécsváradi kerület főtisztai (prefektusi) iratai (1809–1851),
BaVL	XV.34. Fotótár (19. sz. – 21. sz.)
BaVL	XXIII.4. Baranya Megyei Tanács VB Igazgatási Osztálya iratai (1950–1990),
BaVL	XXV.1. Pécsi Népügyészség iratai (1945–1950)
BaVL	XI.605.i. Pécsváradi közalapítványi kerület levéltára. Pécsváradi fiskális iratai 1836-1848
CsVL	XXIII.508. Hódmezővásárhely Városi Tanács VB műszaki szakigazgatási szervének iratai, Mutató 1954–1989.
CsVL	V.77. Makó Város Polgármesteri Hivatalának iratai
CsVL	V.78. Makó Város Árvaszékének iratai
CsVL	XV.1. Térképtár
CsVL	XV.12.d. Tervtár – Egyedi és kiemelt tervek
CsVL	XV.12. Építési tervek gyűjteménye
JNSzVL	IV.408. Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye Árvaszékének (1906-1939) iratai
JNSzVL	V. 474. Szolnok város polgármesterének irataiban található tervek, helyszínrajzok feltárása. Tudományos, közművelődési és ügyfélszolgálati feladatok során egyaránt gyakran keresett irattípusok. (1942-es év)
JNSzVL	X.244.b-c. Mozgáskorlátozottak Nemzetközi Fotó- és Színesdia Pályázat Alapítvány
JNSzVL	IV.1b. (1826. Fasc. 1. Nr. 1552.) A napóleoni háborúk 1806-1815 közötti veszteségeinek lajstromkönyve
KEVL	XVII.1. Esztergomi járási községek nemzeti bizottságainak iratai
KEVL	XVII.2. Gesztesi járási községek nemzeti bizottságainak iratai
KEVL	XVII.3. Tatai Járási Nemzeti Bizottság iratai
KEVL	XVII.4. Esztergom Városi Nemzeti Bizottság iratai
KEVL	XVII.8. Kisbéri Nemzeti Bizottság iratai
KEVL	XVII.10. Környei Nemzeti Bizottság iratai
KEVL	XVII.11. Tatai járási községek nemzeti bizottságainak iratai
KEVL	XVII.12. Dorogi Nemzeti Bizottság iratai
KEVL	VIII.51. Esztergomi Szentbenedekrendi Főgimnázium irataihoz, hivatalos levelezés 1788–1934
KEVL	XXXIII.2.b. Esztergom, Komárom, Komárom-Esztergom vármegyék és Komárom megye anyakönyvi kerületei állami anyakönyvi másodpéldányainak levéltári gyűjteménye – utólagos bejegyzések 1895-2014,
KEVL	XXIII. 526.b Esztergom Városi Tanács VB. iratai
KEVL	IV. 403. Esztergom vármegye alispánjának iratai
TVL	IV.1.a. Tolna vármegye nemesi közgyűlésének iratai. Közgyűlési jegyzőkönyvek 1738
TVL	VII.151. Dunaföldvári közjegyzők iratai, 1877-1900
TVL	VII.152. Paksi közjegyzők iratai (1876-1955) 1885-1893
TVL	VII. 154. Bonyhádi közjegyzők iratai 1875-(1955), 1875-1877,
TVL	VII. 156. Szekszárdi Közjegyzők iratai, Nagy János közjegyző iratai 1881-1900
SVL	IV. 405. d. Somogy vármegye alispánjának iratai. Útlevel-kiállító hatóság iratai 1906–1910, 1913-1923

Tagintézmény	Leírás (ahol lehet: jelzet, megnevezés, évkör)
SVL	IV. 425. Somogy vármegye községi szabályrendeleteinek levéltári gyűjteménye 1872–1949
SVL	IV. 426. Somogy vármegye egyesületi alapszabályainak gyűjteménye 1832–1950
SVL	XV. 2. Somogy megye kataszteri iratainak gyűjteménye: Tab (minta) XIX–XX. sz.
SVL	XXIII. 526. Kaposvár Városi Tanács VB Műszaki Osztály iratai (műszaki adatbázis, 39E0 irattári jel) 1974–1980
SVL	XXIII. 567. Siófok Városi Tanács VB Műszaki Osztály iratai (47 doboz) 1971, 1973, 1983–1984
SVL	XXIII. 759. b. Fonyód Nagyközségi Közös Tanács iratai (műszaki adatbázis) 1968–1970, 1974–1976
SVL	XXIII. 875. b. Siófok Községi Tanács iratai (műszaki adatbázis) 1968
VaVL	XXIII.532. Szombathely Város Tanácsa VB. Műszaki Osztály iratai, (1936) 1950–1990 című fond építési iratai
VaVL	V.109. Szombathely mezőváros iratai. Oklevelek, irományok (titkos levéltár) sorozat
VeVL	Hiteleshelyi adatbázis XII.1.i.aa. A veszprémi káptalan hiteleshelyi levéltára, Index Familiarum
VeVL	V.173.b. Veszprém város Polgármesterének iratai, Általános iratok
VeVL	XV.11.b. Kataszteri térképek 1856, 1926, 1947
VeVL	VII.6.c.bb Veszprém város telekjegyzőkönyvei
VeVL	XV.81.a Veszprémi Kaleidoszkóp – digitális fotógyűjtemény

A ScopeArchivon kívül lajstromok, tematikus segédletek, regeszták készítése csak akkor indokolt, ha a tervezett rekordok túlnyúlnak a szakrendszerben végzett levéltári leírás keretein. Ilyen esetekre publikációs felületet biztosít az AdatbázisokOnline. A portál a Magyar Országos Levéltár által 2009-ben indított és azóta folyamatosan üzemeltetett szolgáltatása, amely a levéltári anyaghoz készült strukturált segédletekhez nyújt felhasználóbarát hozzáférést. A levéltári integrációt követően a portál kiegészült a vármegyei levéltárak adatbázisaival. Jelenleg 21 levéltár 61 adatbázisa közvetlenül kereshető, további 151 adatbázis eléréséhez pedig információt kapnak a kutatóink, az elérhető tartalom pedig folyamatosan bővül.

2023-as tervek szerint bővítésre kerül a már publikált anyakönyvi adatbázis (Bihar és Hajdú vármegye egyházi anyakönyvi másodpéldányok adataival), továbbá az országgyűlési képviselőválasztásokra hazahozott hadifoglyokról (HBVL) névjegyzék, a Somogy vármegyei főszolgabírói (főjegyzői) iratokban lévő műszaki dokumentációkról (1872-1950) és a Kaposvár város építésügyi iratairól (1912-1949) pedig jegyzék készül. Zala Vármegye a testületi jegyzőkönyveink napirendi pontjait adatbázisba rendezi.

A Veszprém Vármegye Levéltára folytatta a korábbi honlapján lévő adatbázisok átmentését az AOL-ra (közigazgatási adattár, anyakönyvi kerületek, tervdokumentációk, valamint helyismereti és helytörténeti adatbázis, első világháborús tárgyak, dokumentumok adatbázisa).

A felsoroltakon kívül készülnek segédletek kifejezetten belső használatra vagy más publikus felületre.

Nem az AdatbázisokOnline felületén keresztül, vagy publikálni nem tervezett adatbázisok, tematikus segédletek:

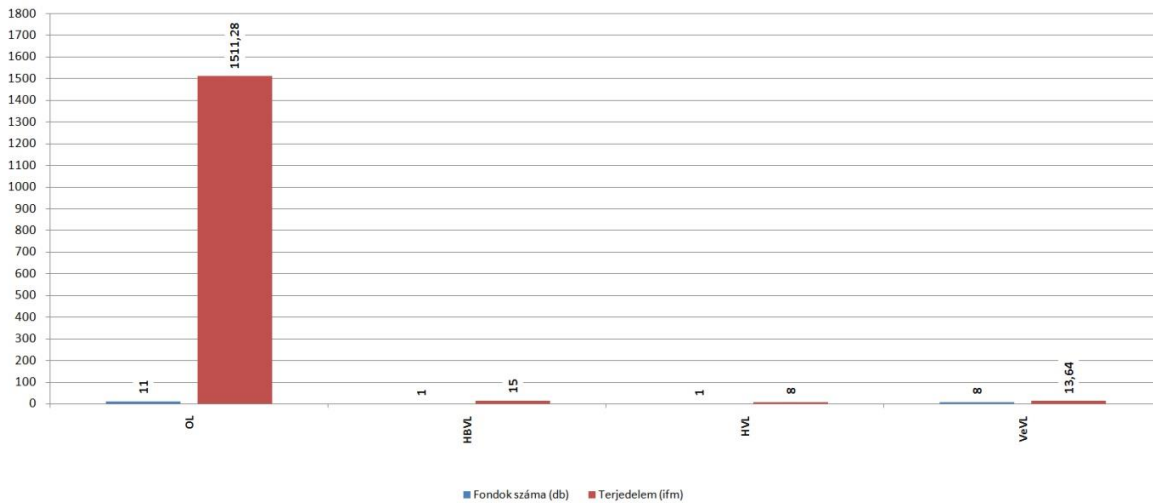
Tagintézmény	Leírás
BaVL	XXXV.1. MSZMP Baranya Megyei Bizottsága személyi dossziéinak rendezése és névmutató készítése
BaVL	XXXV.9. MSZMP Pécs Városi Bizottsága személyi dossziéinak rendezése és névmutató készítése
CsCsVL	XXXIII.1.a. A II. világháború Csongrád megyei áldozatainak kigyűjtése a települések állami halotti anyakönyveiből
FVL	Tematikus segédlet a II. világháborús emlékművekről
KEVL	Komárom vármegye Nemesi Közgyűlésének köz-és kisgyűlési jegyzőkönyveihez 1619-1848 mutató készítése
TVL	Párt-Állam-Párt projekt keretében Tolna megyei Tanács tisztségviselőinek archontológiája 1950-1990
VeVL	Veszprém város Mérnöki Hivatalának iratai. Veszprém város házjegyzékei és épülettervek V.177., XV.11.b., VII.6.c.bb. és XI.81.a. anyagaiból (Térképalapú várostörténeti adatbázis az Európa Kulturális Fővárosa (EKF) rendezvénytársaság részéül)

5. Rendszerezés, rendezés

5.1. Alapszintű rendezés

Alapszintű feldolgozó munkát kevés tagintézmény tervezett a 2023. évre, amely a rendezetlen anyagok mennyiségének elmúlt években bekövetkezett folyamatos felszámolásával magyarázható. Az alapszintű rendezés hiánya a levéltárak gyűjtőterületi munkáját is dicséri: a tagintézmények alapvetően rendezett iratanyagokat vesznek át. A feldolgozó munka gerincét az elmúlt évhez hasonlóan az Országos Levéltár Gazdasági Levéltári Főosztálya tervezi megvalósítani a tárgyévben, mely önmagában a teljes mennyiség közel 98%-át teszi ki. A legfeljebb fond- és állagszintig történő rendszerezésben a legnagyobb tételt az országos illetékességű kormányzati szervek képviselik (a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium egyedül 1262 iratfolyómétert jelent). Szignifikáns részt alkot a Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztérium, továbbá a Városépítési és Tudományos Tervező Intézet anyagainak tervszerű feldolgozása is. A vármegyei levéltári tagintézmények említésre érdemes volumenű rendezéssel nem kalkulálnak a tárgyévre. A kijelölt célokat természetesen az átvételre kerülő anyagok rendszerezettsége jelentősen befolyásolhatja. Alapszintű rendezést az MNL szervezeti egységei 21 fond körében, 1548 ifm terjedelemben terveznek megvalósítani.

Megnevezés	Fondok száma (db)	Terjedelem (ifm)	Érintett fondfőcsoportok
OL	11	1511,28	XIX., XXVI., XXIX., Y szekció
HBVL	1	15	XXIV.
HVL	1	8	XXXV.
VeVL	8	13,64	VIII.
Összesen:	21	1547,92	XIX., XXIV., XXVI., XXIX., XXXV., Y szekció

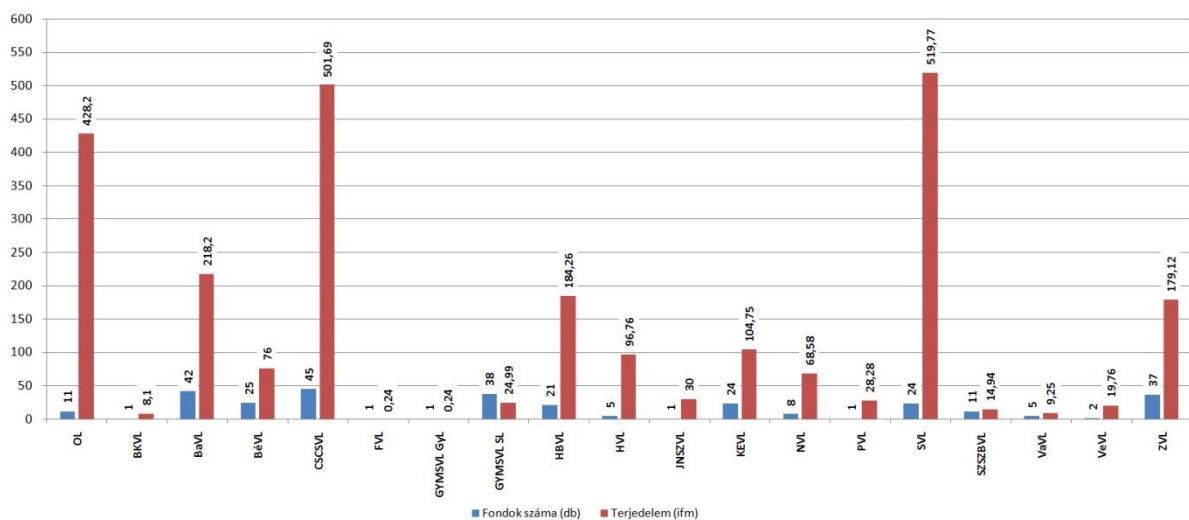

5.2. Középszintű rendezés

Szakmai okokból kiindulva, egyben az ágazati jogszabállyal is orientáltan, a levéltárak a középszintű rendezettség elérését kiemelt feladatuknak tekintik. A rendezésnek ez a mélysége – a fond szakszerű nyilvántartásán túl – már kellő rálátást biztosít az iratanyagra, ezzel együtt lehetővé teszi a levéltári iratanyag mélyebb szintű feltárását, a kutatói és ügyfélszolgálati igények hatékonyabb kiszolgálását is. Az őrzött iratanyag döntő része nem is igényli a használat során az ennél mélyebb rendezettségi szint elérését. Középszintű rendezéssel 2023 során 19 szervezeti egység számol, 303 fondot érintően, 2513 ifm terjedelemben. A középszintű rendezés sarokszámai a 2022. évit bár 300 folyóméterrel meghaladják, ennek ellenére a korábbi években megszokott kvantumoktól érzékelhetően elmaradnak. A tervszámok csökkenő tendenciájának hátterében a stratégiai célok megvalósítása irányába mutató szerkezeti átrendeződés, és nem a levéltár teljesítménymutatóinak általános hanyatlása áll. A munka összességében szinte valamennyi fondfőcsoportot felöleli, nagyobb súllyal azonban a közigazgatási, vállalati, intézményi iratok szerepelnek a tervekben. Kiemelendő a tagintézményi célkitűzések között a Csongrád-Csanád és a Somogy Vármegyei Levéltár előirányzott összteljesítménye, mely az 1000 iratfolyómétert is meghaladja, ezzel együtt a teljes levéltári mennyiség kétötöd részét teszi ki. Esetükben a tanácsi és a jogszolgáltatási szervek irataira összpontosul a középszintű feldolgozó munka lényegi része. Az Országos Levéltár tekintetében a legnagyobb tételeket az egykori állampárt (MSZMP) anyagai, valamint egyes nagy múltú termelő- és kutatóüzemek iratai képviselik (Ikarus, Vasipari Kutató és Fejlesztő Vállalat).

A levéltár megnevezése	Fondok száma (db)	Terjedelem (ifm)	Érintett fondfőcsoportok
OL	11	428,20	XIX., XXVI., XXVIII., XXIX., M, P, Z szekció
BKVL	1	8,10	VIII.
BaVL	42	218,20	IV., VI-VIII., X-XI., XV., XXIII., XXV.
BéVL	25	76,00	XXX.
CSCSVL	45	501,69	VIII., XIV-XV., XXIII-XXV., XXIX-XXX., XXXVII.
FVL	1	0,24	IV.
GYMSVL GyL	1	0,24	XIV.
GYMSVL SL	38	24,99	IV., X., XIV., XXV., XXXVII.
HBVL	21	184,26	IV., XXIII., XXV., XXIX., XXXV., XXXVII.

A levéltár megnevezése	Fondok száma (db)	Terjedelem (ífm)	Érintett fondfőcsoportok
HVL	5	96,76	X-XI., XXV., XXIX.
JNSZVL	1	30,00	XXIII.
KEVL	24	104,75	IV., VIII., X., XVII., XXIII-XXIV., XXIX., XXXVII.
NVL	8	68,58	XIV-XV., XXIX., XXXV.
PVL	1	28,28	XXIII.
SVL	24	519,77	XV., XXIII., XXV., XXIX.
SZSZBVL	11	14,94	VIII-X., XIII-XIV., XXXV.
VaVL	5	9,25	IX-X., XIV., XXIII., XXIX.
VeVL	2	19,76	V., XXIV.
ZVL	37	179,12	IV., VI-VII., XXIII., XXV., XXIX., XXXV.
Összesen:	303	2513,13	IV., VI-XI., XIII-XV., XVII., XIX., XXIII-XXVI., XXVIII., XXIX-XXX., XXXV., XXXVII., M, P, Z szekció

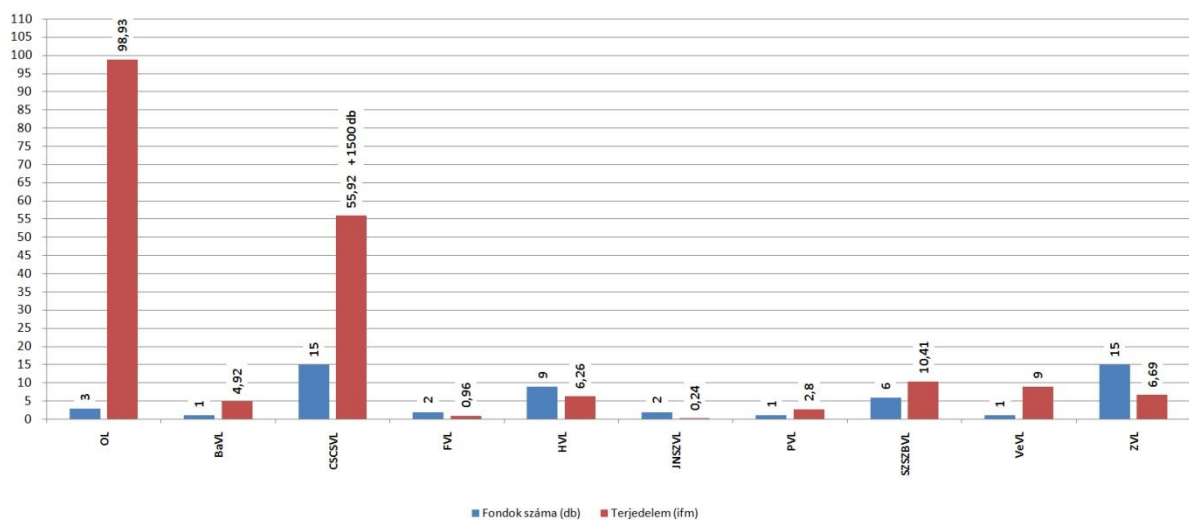

5.3. Darabszintű rendezés

A darabszintű rendezés nagyságrenddel kevesebb levéltári anyagot érint a megelőző feldolgozási szinthez képest. Ez a fajta levéltári rendszerező munka hagyományosan a feudális és gyűjteményes fondokat érinti főképpen. 2023-ban emellett más fondfőcsoportok darabszintű rendezést igénylő kisebb fondjai vagy fondrészletei (állagai) is meghatározó súllyal szerepelnek a rendezési tervekben, többek között tanácsi, jogszolgáltatási és családi iratok. A darabszintű rendezés sok esetben a digitalizálás és/vagy adatbázis-építés megelőző munkafolyamata is egyben. A levéltárak közel fele 55 fondot nevezett meg a legrészletesebb feldolgozás céljára, összesen 196 ífm és 1500 darab terjedelemben.

Megnevezés	Fondok száma (db)	Terjedelem (ífm)	Érintett fondfőcsoportok
OL	3	98,93	XIX., XX.
BaVL	1	4,92	IV.

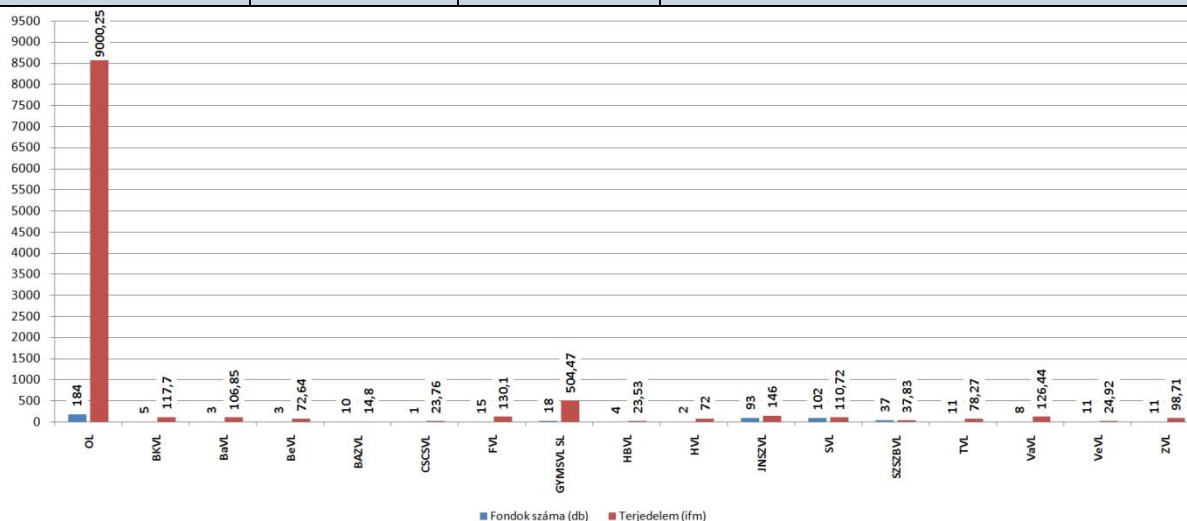
Megnevezés	Fondok száma (db)	Terjedelem (ífm)	Érintett fondfőcsoportok
CSCSVL	15	55,92 + 1500 db	IV., V., VIII., XIV., XV., XXIII., XXV., XXX.
FVL	2	0,96	VI.
HVL	9	6,26	VIII.
JNSZVL	2	0,24	X., XIV.
PVL	1	2,80	XV.
SZSZBVL	6	10,41	XXIII., XXXIII.
VeVL	1	9,00	V.
ZVL	15	6,69	IV., VII., XI., XIII-XV., XXIII., XXXVII.
Összesen:	55	196,13 + 1500 db	IV-VIII., X., XI., XIII-XV., XIX., XX., XXIII., XXV., XXX., XXXIII., XXXVII.

5.4. Ellenőrző rendezés

A levéltár megnevezése	Fondok száma (db)	Terjedelem (ífm)	Érintett fondfőcsoportok
OL	184	9000,25	XVII-XIX., XXVI-XXIX., XXXII., C, E, F, K, N, P, U, Y szekció
BKVL	5	117,70	IV., V., XXXIII.
BaVL	3	106,85	IV., XIV., XXXV.
BeVL	3	72,64	XXXV.
BAZVL	10	14,80	IV., VII., XI., XXIII-XXV.
CSCSVL	1	23,76	XXV.
FVL	15	130,10	IV., VIII., XXXV.
GYMSVL SL	18	504,47	IV., XXV., XXXIII.
HBVL	4	23,53	IV., XXIII.
HVL	2	72	XXIII., XXXVII.
JNSZVL	93	146	IX., XXV.
SVL	102	110,72	V., VIII., XIV., XV., XXIX., XXXV.
SZSZBVL	37	37,83	IV-VI., XII., XIII., XV.

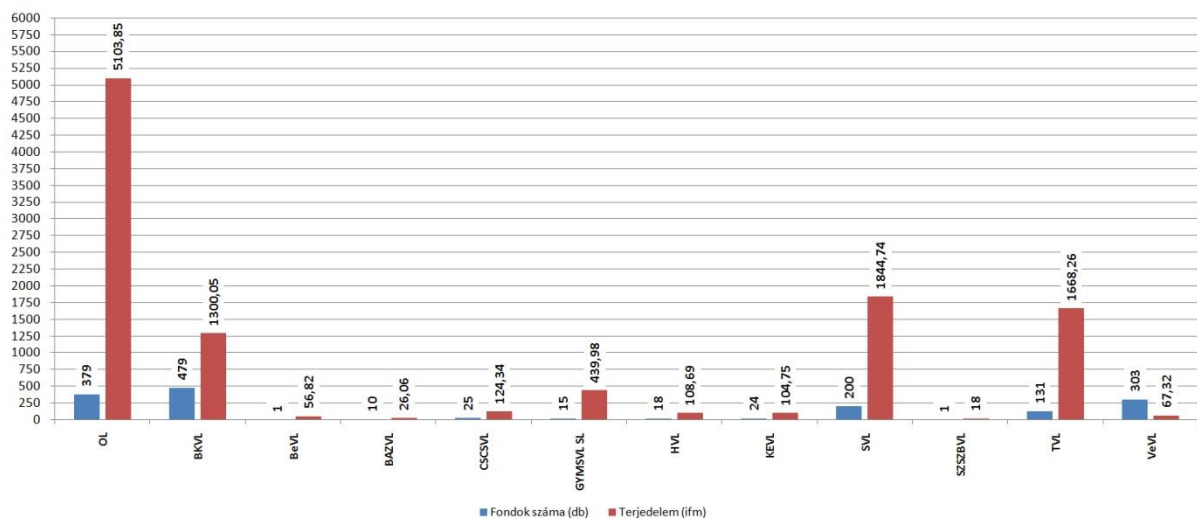
A levéltár megnevezése	Fondok száma (db)	Terjedelem (ifm)	Érintett fondfőcsoportok
TVL	11	78,27	IV., VIII., XXX.
VaVL	8	126,44	VII., X., XXV., XXXV.
VeVL	11	24,92	IV., V.
ZVL	11	98,71	IV., VII., XXV.
Összesen:	518	10688,99	IV-XV., XVII-XIX., XXIII-XXIX., XXXII., XXXIII., XXXV., XXXVII., C, E, F, K, N, P, U, Y szekció

5.5. Raktári rendezés (mintaállványozás, jelzettelés, átrendezés)

A rendezési munkálatok között – mennyiség tekintetében – a legtöbb levéltári anyagot általában az ellenőrző és a raktárrendezés során mozgatják meg a levéltári szakemberek. A tervezés során ebbe a munkába természetesen nem számítottak bele a levéltári, raktári fejlesztések során végzendő költözések. Raktárrendezés címszó alatt azonban nemcsak a raktáron belüli, illetve raktárak közötti átcsoportosítások értendők, hanem ide tartoznak a külön, rendezéstől függetlenül elvégezni tervezett, (át)címelések, jelzettelések és a mintaállványozás. Az Országos Levéltárban a legnagyobb volumenű raktári rendezést a Gazdasági Levéltári Főosztálya tervezi, több mint 5000 iratfolyóméter terjedelemben. A vármegyei levéltárak közül a Somogy Vármegyei Levéltár munkatársai több mint 1,5 kilométernyi iratanyag átmozgatásával számolnak. A Magyar Nemzeti Levéltár tagintézményei összesen 1586 fond esetében, 10863 ifm terjedelemben terveztek raktári rendezést.

A levéltár megnevezése	Fondok száma (db)	Terjedelem (ífm)	Érintett fondfőcsoportok
OL	379	5103,85	XIX., XXVI., XXVII., XXIX., XXXII.
BKVL	479	1300,05	IV-VIII., XV., XXIII-XXV., XXIX., XXX., XXXVII.
BeVL	1	56,82	XXIII.
BAZVL	10	26,06	IV., VII., XI., XXIII.
CSCSVL	25	124,34	VIII., X., XI., XIV., XXIII., XXIV.
GYMSVL SL	15	439,98	IV.
HVL	18	108,69	V., VIII., X., XI., XXIII-XXV., XXIX., XXXV.
KEVL	24	104,75	IV., VIII., X., XVII., XXIII., XXIV., XXIX., XXXVII.
SVL	200	1844,74	VIII., XXXVII.
SZSZBVL	1	18	XIV.
TVL	131	1668,26	IV., VIII., XXIII., XXX., XXXVII.
VeVL	303	67,32	IV., V., VIII., XXIV.
Összesen:	1586	10862,86	IV-VIII., X., XI., XIV., XV., XIX., XXIII-XXVII., XXIX., XXX., XXXII., XXXV., XXXVII.

6. Selejtezés

A Magyar Nemzeti Levéltár tagintézményeinek jelentős része továbbra is szabad raktári férőhely kapacitás problémákkal küzd, mely évről-évre alátámasztja az intézményekben zajló selejtezési munkák létjogosultságát.

A 2023. évi tervek vonatkozásában megállapítható, hogy a selejtezendő iratok közül kiemelt helyen szerepelnek a XXIX. fondfőcsoportba tartozó állami vállalatok és a XXIII. fondfőcsoportba tartozó tanácsi iratok. Ezen iratok selejtezését az iratanyag keletkezése során érvényes irattári tervek és a szakfelügyelet által jóváhagyott selejtezési tervek mellett a Magyar Országos Levéltár által kiadott 374/2004. sz. „Ajánlás a tanácsi iratok selejtezési mintajegyzékeiről” alapján végzik a tagintézmények. Az Országos Levéltár 2 osztálya az államigazgatás felsőbb szervei és állami vállalatok által keletkeztetett iratanyagban tervez nagyobb mennyiségű iratanyagot selejtezési eljárás alá vonni.

A 2023. év folyamán az MNL OL Gazdasági Levéltári osztályán, az 1945 utáni Politikai Kormányiszervek és Pártiratok Osztályán, valamint 6 vármegyei tagintézményben kerül sor selejtezésekre. Mennyiség tekintetében az MNL OL Gazdasági Levéltári Osztálya, illetve az MNL Somogy Vármegyei Levéltára emelhető ki, ezek a tagintézmények adják a Magyar Nemzeti Levéltár selejtezés alá eső iratanyagának túlnyomó részét. Az MNL Fejér, Heves, Komárom-Esztergom, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Zala Vármegyei Levéltára 15-90 ifm terjedelmű iratanyagot von selejtezés alá. A selejtezések az államigazgatás felsőbb és területi szerveinek iratanyagát, az 1945 után keletkezett pártiratokat, a tanácsok, a vállalatok, a jogszolgáltatás és az intézmények iratanyagát érintik.

A 2023. évben selejtezés alá vonandó teljes iratmennyiség 974,58 iratfolyómétert tesz ki.

A levéltár megnevezése	Selejtezés		
	Fondok száma (db)	Selejtezés alá vont irat terjedelme (ifm)	Érintett fondfőcsoportok
MNL OL	17	273,88	XIX., XXIX., Z.
MNL FVL	4	42,48	VIII.
MNL HVL	2	90,26	XI., XXIX.
MNL KEVL	2	24,24	XXIII.
MNL SVL	22	506,77	XXIII., XXV., XXIX.
MNL SZSZBVL	2	21,95	VIII.
MNL ZVL	1	15	XXIX.
MNL összesen	50	974,58	VIII., XI., XIX., XXIII., XXV., XXIX., Z.

7. Anyakönyvi másodpéldányok kezelése

Évről-évre egyre kevesebb azon tagintézmények száma, amelyek esetében továbbra is vannak hagyományos módon érkezett, papír alapú jegyzékeken küldött UB-bejegyzésekhez kapcsolódó elmaradások. 2023-ra csupán két intézménynek van pótolni valója e téren (mindössze 1050 bejegyzés). Ugyanakkor ismételten fontos jelezni, hogy az EAK rendszer által generált, levéltárnak megküldött Excel táblázatok tényleges UB információkat nem tartalmaznak, ezért az utólagos bejegyzések vezetése – amíg a téren nem történik meg a változás – nem teljesíthető az elektronikus rendszerből.

8. Kutató- és ügyfélszolgálat

Kutatószolgálat

A Magyar Nemzeti Levéltár kutatószolgálatának munkatársai országszerte azon dolgoznak, hogy a levéltár több ezer kutatója és több százezer felhasználója – a megfelelő időben, a megfelelő módon és a megfelelő támogatással – eljusson éppen ahhoz az információhoz, amelyre szüksége van és amelyet a levéltár biztosít a kutatáshoz. Ennek érdekében a levéltár kutatószolgálati munkatársai részt vesznek a kutatással kapcsolatos szakmai, szervezeti és adminisztratív információk áramoltatásában, a trendek és igények folyamatos monitorozásával hozzájárulnak a vezetőség adatalapú döntéshozatali folyamatának a támogatásához és a kutatói igényeknek mind jobban megfelelő szolgáltatások kialakításához.

A részleg kiemelt feladata az elvégzett folyamatok Kutatási Szabályzatnak való megfelelőségének biztosítása és felmerülő problémákra – a szakterületi egyeztetést követően – állásfoglalások kiadása.

Szakmai tervek 2023. évre:

1. A Magyar Nemzeti Levéltár az online kikérés teljes körű, 2023-as bevezetésével fontos lépést tett a jövő felé, amellyel kiterjesztette a digitális világban elengedhetetlen kényelmi szolgáltatásainak a körét. A szolgáltatás támogatását a kutatószolgálati munkatársak négy fontos területen végzik:

- a) azonnali problémamegoldás a szolgáltatás használatának a támogatása során (helpdesk) a személyes, elektronikus és telefonos megkeresések esetén; valamint a problémák és megoldások közvetítése a kutatók és az iratórző osztályok, referensek, illetve az Elektronikus Nyilvántartások Főosztálya között
- b) a felhasználói visszajelzések folyamatos monitorozása, illetve adatgyűjtés az online kéréssel kapcsolatos felhasználói problémákról
- c) a kutatói igényekhez illeszkedő, a leggyakoribb problémákra reflektáló oktató-és kommunikációs anyagok készítése
- d) a digitális kompetenciákkal nem rendelkező kutatók részére teljes körű támogatás nyújtása.

2. A 2023-as évben a beiratkozott kutatók egy új elektronikus szolgáltatás keretében kutathatják a levéltár még nem publikált digitális állományait országszerte, az általuk tetszőlegesen kiválasztott kutatóteremben. Ennek érdekében a kutatótermekben vármegyénként 1-1 új munkaállomást üzemelhettek be, amelyen a megszokott adatbázisok (pl. mikrofilm anyakönyv), adattárak (pl. ADT Arcanum Digitális Tudománytár) és kutatási segédletek mellett az új szolgáltatás is futtatható.

3. Az új szolgáltatások bevezetésével és az egyedi sajátosságokkal összefüggésben – pl. költözés, iratanyagra vonatkozó átmeneti korlátozások – a munkaszervezés és a nyitvatartás újragondolásával a kutatótermi szolgáltatások magas színvonalú fenntartása a 2023-as évben továbbra is prioritás.

4. A kutatószolgálat, speciális szolgáltatásként, a család-helytörténeti kutatók, szakdolgozók számára több helyen egyéni konzultációk, csoportos workshopok keretében szakmai és módszertani segítséget nyújt.

5. Cél, hogy a Magyar Nemzeti Levéltár kutatószolgálatain dolgozó munkatársaiból egy olyan szakterületi műhely és hálózat alakuljon ki, ahol lehetőség van

- a) a front-office területen dolgozó munkatársak kollektív tudásából származó információk és tapasztalatok kiaknázására/hasznosítására
- b) a felhasználókat és a munkatársakat segítő eszközök létrehozására
- c) a kutatás, mint érték és lehetőség, a kutatók és felhasználók felé történő kommunikációjának a megszervezésére
- d) a kutatási trendek és igények professzionális megfigyelésére és közös adatgyűjtésre, az információk értékelésére és az adatalapú döntések előkészítésére

e) a szakterületet illető, célzott belső képzések megtartásával a munkatársak és ezáltal a külső érintettek motivációjának a növelésére.

6. A levéltári kutatás, mint érték képviselője, a kutatáshoz kapcsolódó tudás átadása és a kutatási tevékenység kommunikációs támogatása a szakterület kiemelt, stratégiai feladata. A felhasználói és kutatói viselkedéssel kapcsolatos, a ScopeArchiv rendszerből, valamint az Elevektar.hu és az AdatbázisokOnline.hu oldaláról nyert adatok elemzését követő, kutatást támogató kreatív és ösztönző jellegű tartalmak készítése (közösségi média felületekre készített tartalmak, oktatóvideók és szöveges anyagok).

a) Többféle anyagot (oktatóvideó, Facebook-poszt) gyártunk a Magyar Nemzeti Levéltár különböző felületeire az AdatbázisokOnline 2022-ben közzétett, 1828-as összeírás adatbázis használatának elősegítésére. A Szovjet táborok magyar foglyai adatbázishoz új oktatóvideót készítünk, amelyben az adatbázis aktuális használatának kérdéseire igázódó információkat közlünk.

b) Kiemelt figyelmet fordítunk az Országos Levéltár és a tagintézmények Facebook-oldalán közzétett, kutatószolgálati tájékoztatások egységesítésére, a szolgáltatások és a közérdekű információk azonos megjelenés mentén történő kommunikációjára. A vizuálisan és gondolatiságában is dinamikus kampányok keretében, a Facebookon keresztül számos állampolgárt kívánunk megszólítani és kutatásra bátorítani. Az Országos Levéltár folytatja és megvalósítja a KutatóKedd kampány első és második évadának a lefuttatását (2023. tavasz).

c) Az Aktakaland blogon hiánypótló témaként a Magyar Nemzeti Levéltárban őrzött összeírások feldolgozásával foglalkozunk, illetve „Metszéspon” fantázia nevű új sorozatot indítunk, ahol a múlt (írások emlékek) és a jelen találkozását (kutatók) vizsgáljuk kutatókkal és levéltárosokkal készített interjúk keretében.

d) A honlapokon közzétett kutatással kapcsolatos tartalmak, a Gyakran Ismételt Kérdések rovatának felülvizsgálata, a tartalmak frissítése és kiterjesztése a jelen igényeinek megfelelően.

e) A Kutatási Szabályzat angol és a szabályzathoz készített kivonat többnyelvű változatának elkészítése.

7. Az MNL szolgáltatásaival kapcsolatban készített kérdőíves felmérés előkészítésének aktualitását az országsszerte bevezetett online kérés bevezetése és az online szolgáltatások bővülése adja. A 2023-as kérdőívvezetésnek egy korábbi professzionális előzménye, mintája és összehasonlításai alapja lehet a 2014. ősszén, a Dr. Fülöp Tamás vezetésével és az integrált szervezetnek köszönhetően szintézményi „közös gondolkodással” készített, rendkívül adatgazdag felmérés. A kérdőív az általános, az elektronikus szolgáltatások és adatbázisok fejlesztési irányainak a kijelölésében így több szakterületet is támogathat.

Ügyfélszolgálat

Az előttünk álló esztendőben remélhetően már nem kell számolnunk a pandémiás helyzettel, ami az elmúlt évek tapasztalatai alapján a megkeresések számára nem volt hatással, kivéve a személyes ügyfélszolgálatot. A Poszeidon szakrendszer 2020-as teljeskörű bevezetésével az elektronikus csatornákon történő megkeresések száma emelkedett, 2022-ben az ügyfelek döntően ily módon keresték meg a Magyar Nemzeti Levéltár tagintézményeinek ügyfélszolgálatait, s várhatóan 2023-ban továbbra is emelkedő tendenciára lehet számítani. A személyes, illetve a hagyományos postai ügyintézés lehetőségével többnyire az idősebb korosztály, illetve a digitális technika alkalmazásában járatlan ügyfelek élnek. A hivatalos szervek 2020 óta kizárólag hivatali kapun keresztül nyújthatják be ügyfélszolgálati kéréseiket.

Az előző évekhez hasonlóan az ügyfélszolgálatok 2023-ban is kiemelt hangsúlyt fektetnek az adatszolgáltatás pontos, jogszerű, határidőket betartó ellátására, figyelembe véve a vonatkozó jogszabályokat és belső utasításokat. Az ügyfélforgalom döntő hányadát – az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően – továbbra is a vármegyei levéltárak fogják ellátni. Az éves ügyfélforgalom alakulása a 2022.

évi adatokhoz (22872) hasonlóan várható. A megkeresések többsége 2023-ban is a hivatalos szervektől fog érkezni.

Fontos megjegyezni, hogy az éves ügyfélforgalom alakulását nem egyszerű pontosan megbecsülni, annak alakulására hatással lehet például egy időközben hozott kárpótlási rendelet, amint ez korábban a hadigondozás esetében is történt. Az előző évek adatai alapján azonban bizonyos esetekben következtethetünk a várható ügyforgalomra.

A Nógrád Vármegyei Levéltárban a társadalombiztosítási és munkaviszony igazolások terén az elmúlt évek adatai alapján az előttünk álló esztendőben is jelentős ügyszámra lehet számítani. A Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal iratai átvételének következtében a Fejér Vármegyei Levéltárban az állampolgársági és a hozzá kapcsolódó anyakönyvi ügyek száma (kárpótlási ügyek között) továbbra is az előző esztendő magas értékét valószínűsítik (körülbelül évi 1000 megkeresés), az ilyen típusú ügyek számának csökkenése 2023-ban nem várható.

A 2022. évi ügyfélforgalmi adatok tükrében előreláthatóan 2023-ban is várhatóan a vezető ügytípust a tagintézmények többségében a hagyatéki, az építési ügyek, illetve a társadalombiztosítási és munkaviszony igazolások képezik majd, a hagyatéki ügyek előző évi dominanciája az osztatlan közös tulajdonban álló földek vizsgálata miatt – valószínűleg csökkenő mértékben – 2023-ban is megmarad, valamint a régebbi építésű épületek iránti megnövekedett igény miatt az építési ügyek száma sem csökken majd jelentősen az előttünk álló esztendőben. A korábbi évek adatainak megfelelően jelentős számú megkeresés várható még ingatlanügyekben és az iskolai végzettség igazolások esetében. Az Ügyfélszolgálati Főosztályon elsősorban a kárpótlási ügyekben érkezhetsz jelentős számú megkeresés (szovjet hadifogság igazolások). Az ügyfélforgalom alakulásában előfordulhat egy-egy ügytípus helyi dominanciája, ami függhet egy adott iratanyag átvételétől (pl. hagyatéki ügyek, földhivatali iratok). Az ügyfélforgalmat ellátó munkatársak száma tagintézményenként változó, egy-egy kiemelt ügy esetén további munkatársak bevonására is szükség lehet.

9. Tudományos munka, konferenciák, kiadványkészítés, kiadói tevékenység

Az MNL központi és vármegyei tagintézményeiben az általuk őrzött iratanyaggal kapcsolatos levéltári alaptevékenységek mellett több évtizedes hagyományokkal rendelkező tudományos kutatómunka és szisztematikus kiadványkészítési tevékenység zajlik. A rendkívül megnövekedett egyéb feladataik mellett az MNL tagintézményei 2023-ban is kiemelt stratégiai célként kezelik a történeti forráskutatást és -feltárást, az alap kutatásokon nyugvó tudományos művek elkészítését, azok publikálását, és egyfajta szakmai-tudományos műhely szerepét töltik be. Az intézmény tudományos kataszterét alapul véve, a Tudományos Igazgatóság az intézményi tudományos tevékenység hatékonyabb összehangolására és hasznosítására törekszik.

Tovább folytatódik a már elkezdett, kiemelt intézményi projektek megvalósítása. Ilyen például a második világháború idején a Szovjetunióba hurcolt magyar nemzetiségű személyek adataival kapcsolatos projekt, amely az Orosz Állami Hadilevéltártól átvett mintegy 682 ezer digitalizált hadifogolykarton feldolgozását és publikálását célozza meg.

2023-ban az MNL-ben összesen 229 tudományos munkatárs közül 76 főnek van tudományos fokozata. A 2023-ra 6 fő tervezi a fokozatszerzési eljárás befejezését. A központi szervezeti egységekben 45, a vármegyei levéltárak munkatársai közül 95, összesen tehát 140 fő vesz igénybe kutatónapot 2023-ban, közülük több fiatal, pályakezdő munkatárs. Az igénybe vehető kutatónapok száma az Országos Levéltárban 1832, a vármegyei tagintézményekben 3209, összesen tehát 5041 nap. A fenti számok is azt tükrözik, hogy a történeti segédtudományok és a történelem kutatásának terén az MNL rendelkezik az egész országot átfogó legjelentősebb, társadalmilag is jól beágyazott kutatói hálózattal. A levéltárosok kutatási eredményeiről konferenciákon, papíralapú és elektronikus kiadványokon keresztül adnak

számot 2023-ban is. E publikációk döntő része a levéltárak honlapján is nyomon követhető. Az MNL kutatónapi szabályzata értelmében a kutatónapot igénybe vevő munkatársaknak publikációs jegyzékeiket az MTA Magyar Tudományos Művek Tára internetes portálon is vezetniük kell.

Kiemelt tudományos projekt a levéltár 300/100 emlékévként programterve a 2023/2024. évre. 300 évvel ezelőtt született meg az Országos Levéltár létrehozásáról rendelkező törvény, és 100 évvel ezelőtt kezdte meg az Országos Levéltár a működését az új épületében a Bécsi kapu téren. Tudományos megnyitója a levéltárszervező Batthyány Lajos nádor családjától 2021-ben megvásárolt oklevélgyűjtemény publikációja, *A budavári levéltári palota* épület-történeti konferencia. Az MNL Országos Levéltára a Magyar Kormánytisztviselői Karral közösen 2023-ban is megrendezi az immár hagyományossá vált közigazgatás-történeti konferenciáját. Szintén folytatva a korábbi kezdeményezést, áprilisban kerül sor a *Hungarika Workshop* elnevezésű konferenciára, amelyen előadási lehetőséget kapnak a Klebelsberg Kuno Ösztöndíjas kutatók, illetve levéltári hungarika feltárásokat végző kutatócsoportok. Szintén a hagyományok része a *Mentés eredetiben V.* – restaurátor-konferencia. Ezenkívül – a teljesség igénye nélkül – az alábbi két tudományos konferenciákat szervezi: *Nemzetközi konferencia a Pragmatica Sanctio magyarországi törvénybe iktatásának 300. évfordulójára* (partner: Österreichisches Staatsarchiv, Österreichische Gesellschaft zur Erforschung des 18. Jahrhunderts), *A papírmárványozás múltja, jelene és jövője*, három napos konferencia. Szintén a központban terveznek egy workshopot az egyházi anyakönyvekről *Közkincs-magánkincs* munkacímmel, jelezve, hogy a forráshiány miatt elakadt Családtörténeti Kutatóközpont tematikája folyamatosan napirenden van. Több külső partnerrel együttműködve szervezi az OL az „Innováció és megújulás a kézművesiparban a kora újkortól napjainkig” című műhelykonferenciát.

A könyvkiadás terén befejeződik a 2020-ban elkezdett egységes szemléletű, nyolc kötetből álló, „Magyarország nemzetiségei” címet viselő monografikus könyvsorozat kiadása. Az alap kutatásokra épülő, reprezentatív kiállítású kötetek az NKA anyagi támogatásával jelennek meg. Folytatódik a „Doktori disszertációk a Magyar Nemzeti Levéltárból” című könyvsorozat a következő három kötet kiadásával. A „Levéltári krónika” (Nemzet Levéltára) című kötet kiadásával az MNL bemutatja a Magyar Országos Levéltár épületére vonatkozó formálódó kormányzati akarat fejlődését, a levéltáros szakma európai tanulmányútjait és azok hasznosítható tapasztalatait, a tervező Pecz Samut, az épületet munkásságának kontextusába helyezve, a kivitelező vállalatokat és magánszemélyeket, az építéstörténetet (pl. az építési bizottság munkáját), az épület berendezését (így pl. az ismeretlen Glatz Oszkár-portrékat), a szekciókat és a különféle címereket (falfestményként vagy színes üveglakként). Önálló fejezet mutatja be a tervezett, meg nem valósult részeket, illetve a háborús cselekmények tragikus pusztításait, valamint az újjáépítést. A kötet a krónika-sorozat mintájára egyrészt tudományos apparátussal készülő fejezeti bevezetőkből, oldalszéli kronológiákból, lexikoncikkekből és enciklopédikus összefoglalókból áll, sok színes illusztrációval. Tervezik a *Levéltári arcképcsarnok* című kötet előkészítését a vármegyék bevonásával. Ennek célja, hogy minden, a levéltári intézményben dolgozó személyről életrajzi-szakmai lexikonszócikk születessen.

Az MNL fontosnak tartja tudományos eredményeinek angol nyelven történő hozzáférését. Munkatársainak korábbi levéltári területhez kapcsolódó publikációiból angol nyelvű tanulmánykötet kiadását tervezi e-könyvként. A 2022-ben az ELKH Moravcsik Gyula Intézetével közösen megjelentetett Aranybulla-kötet is meg fog jelenni 2023. évben angol nyelven. Az OSZK-val kötendő megállapodás értelmében a Digitális Bölcsészeti Platformon a digitális forráskiadás és internetes közlés kereteinek megteremtése folyamatban van, 2023-ban elkezdődik az adatbázis-alapú online forráskiadás. Az Országos Levéltár kiadványai között a periodikák meghatározó szerepet töltenek be. A papíralapú folyóiratok közül a *Levéltári Közlemények* centenáriumi évfordulóra készül, az 1923 óta megjelenő folyóirat a magyar történész és levéltáros szakma egyik legelismertebb tudományos kiadványa. A

Levéltári Szemle a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, a Magyar Levéltárak Vezetőinek Tanácsa, valamint a Magyar Levéltárosok Egyesülete évente négyszer megjelenő, közös folyóirata, amely a levéltártudománnyal kapcsolatos szakcikkek mellett hírt ad a levéltáros szakma főbb eseményeiről, tudományos konferenciáiról és kiadványairól. A szintén évente négyszer megjelenő *Turult* a Magyar Történelmi Társulattal, a Magyar Heraldikai és Genealógiai Társasággal közösen adja ki az Országos Levéltár, a heraldika, a diplomatika, a szfragsztika és a genealógia eredményeinek bemutatására. A magyarságtudományi forrásokat publikáló, a hungarológia vezető hazai műhelyei által kiadott *Lymbus* évkönyv elsősorban a külföldi hungarika-kutatások során felfedezett iratok, tanulmányok közlését tekinti feladatának az 1526–1918 közötti korszakból. A 2013-ban alapított, 2014-től megjelenő *Catastrum* című évnegyedes folyóirat a katasztertörténeti kutatások eredményeit publikálja, 2015-től a Földművelésügyi Minisztériummal közös kiadásban jelenik meg. Az online periodikák között az évente hatszor megjelenő 20. századi forrásközlő folyóirat, az *ArchívNet* a legjelentősebb, amely szervesen beépült a komoly tudományos periodikák közé. A tudományos igényű forrásközlések eredményeként a lap ma már széleskörűen elfogadott a szakmai világban. Sajátos publikációként készül *A hét dokumentuma*, amely az Országos Levéltár honlapjának része, valamint az *Aktakaland blog*.

A Magyar Nemzeti Levéltár vármegyei tagintézményeinek döntő többsége jelentős részt vállal az intézmény tudományos munkájából. A vármegyei levéltárakban folyó kutatómunka különösen nagy hangsúlyt fektet az MNL közös kutatási projektjeire, ugyanakkor a vármegyei levéltárak révén az MNL erőteljesen jelen van az egyes régiók, az egyes megyék történettudományi kutatásaiban is.

Az MNL-t kiemeli a történetkutatással foglalkozó intézmények közül az, hogy tagintézményei révén az egész országot behálózza, sőt a határ menti tagintézmények révén határon átnyúló kapcsolatai is vannak. Ugyancsak különleges státust ad az intézménynek a kutatók nagy száma és az a tény, hogy az intézmény képes az egész országot lefedő kutatást végrehajtani. Emellett az is speciális helyzetet teremt az MNL számára, hogy az intézményhálózatban őrzött iratanyagoknak köszönhetően egyszerre tud forrásokat – papíralapon vagy digitális formában –, adatbázisokat, kutatókat inspiráló segédleteket és akár monografikus feldolgozásokat megjelentetni. Az intézmény képes együttműködni a hazai történetkutatás központjaival, de a vármegyei levéltárak révén helyi együttműködési hálózatok működtetésére is alkalmas. A strukturált intézmény így a tudományos kutatás mellett a helyi, regionális és nemzeti emlékezetpolitika alakításának is eszköze. Mindezen lehetőségekkel a vármegyei levéltárak 2023-ban messzemenően élni kívánnak.

Régi hagyományokkal rendelkező „levéltári napon” tudományos konferenciát szervez Bács-Kiskun Vármegye Levéltára, Békés Vármegye Levéltára (utóbbi helytörténeti konferenciát is rendez Mezőkovácsa első ismert említésének 560. évfordulója alkalmából), Csongrád-Csanád Vármegye Levéltára (utóbbi Hódmezővásárhely történetéről és egyik polgármesteréről külön is tervez egy-egy konferenciát), Győr-Moson-Sopron Vármegye Győri és Soproni Levéltára, Hajdú-Bihar Vármegye Levéltára (ez további három konferenciát is szervez), Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye Levéltára, Nógrád Vármegye Levéltára, Pest Vármegye Levéltára, Somogy Vármegye Levéltára, Tolna Vármegye Levéltára, Vas Vármegye Levéltára, Veszprém Vármegye Levéltára. Fejér Vármegye Levéltára Historikum Történelmi Hadijáték Naphoz köthetően és Volt egyszer egy eocén program címmel szervez konferenciát, az MNL Komárom-Esztergom Vármegyei Levéltárával. Zala Vármegye Levéltára három konferenciát szervez (Fotografált történelem. Forrásértékű fényképek a Magyar Nemzeti Levéltár Zala Vármegyei Levéltárában; Színház és színhátszás Zalaegerszegen a 19–20. században; Deák Ferenc. Tudományos emlékülés).

A tervezett vármegyei levéltári kiadványok gazdag tematikáját tükrözi az alábbi felsorolás.

Baranya Vármegye Levéltára megjelenteti *Vízy László Naplója* (1914–1921) I. kötetét, valamint *A frontátvonulás és a szovjet megszállás a pécsi egyházmegyében 1944–1946.* című forráskiadványt, és *A Pécsi*

Ítéltábla története 1891–1950. című könyvet. E-könyvként, online adják ki *Polyák Petra – Vértesi Lázár* (szerk.): *Lányok, nők, asszonyok. Női sorsok, szerepek, életutak a 18–20. században* című kiadványt.

Békés Vármegye Levéltára *Márki Sándor naplójának 4. kötetét*, egy tanulmánykötetet *Castellum Chaba. A csabai várkastély múltja és forrásai* címmel, valamint *Németh Csaba: „Kész vagyok meghalni tisztességem és hitem mellett...” Kányaföldi Kerecsényi László életrajza* című kötetet.

Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegye Levéltára *Pesty Frigyes: Abaúj vármegye leírása 1864-ben* című kötet mellett Levéltári évkönyvét tervezi kiadni, továbbá a Vay Ádám Múzeum Baráti Körével közös kiadásban a *Bodnár Tamás: Platthy inventárium, Vay Ábrahám és Ibrányi Anna örököseinek birtokosztálya (1716)* című művet.

A Csongrád-Csanád Vármegye Levéltára más kiadóval közösen jelenteti meg a hódmezővásárhelyi *Szeremlei Társaság évkönyvét*, valamint az Oppidum Csongrád helytörténeti periodikát, továbbá *Teleki Pál Közép-Európája* címmel egy konferenciakötet, *Takács Ferenc szociáldemokrata politikus életútja (1893-1956)* című kötetet.

Fejér Vármegye Levéltára Poór Károly egykori szovjet hadifogoly visszaemlékezését, valamint Fejér Vármegye Törvényhatósági Bizottságában 1872 és 1950 között elhangzott beszédekből összeállított forráskiadványt tervez kiadni.

A Hajdú-Bihar Vármegye Levéltára a Levéltári Évkönyve mellett a következő kötetek kiadását tervezi: *Szálkai Tamás: Bihar vármegye levéltárának története*, *Varjasi Imre* (szerk.): *Járványok, népbetegségek és azok gyógyítása* (Közszolgálati füzetek 17.), *Szendiné Orvos Erzsébet: Együtt, közösségben Hajdú-Biharban és Szendiné Orvos Erzsébet: A Sesztina-cég története.*

Heves Vármegye Levéltára tanulmánykötetet tervez kiadni Cseh Zita, Kovács Melinda és Szabó Jolán tiszteletére.

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye Levéltára 36. évkönyvét adja ki.

Nógrád Vármegye Levéltára Szepessyné Dr. Judik Dorottya: *Oktatás és társadalmi mobilitás a siketek körében a dualizmuskori Magyarországon* című doktori értekezését tervezi kiadni, a doktori disszertációk sorozat keretében és egy e-kötetet: *Kolerajárvány Nógrád vármegyében 1831-ben* címmel. Somogy Vármegye Levéltára Levéltári Évkönyvének 53. kötete mellett két monográfiát (Somogy vármegye községi pecsétjei 1950-ig, és Noszlopy Gáspár kormánybiztosi iratai) kíván megjelentetni.

Tolna Vármegye Levéltára az alábbi két kötetet adta ki: *Maul-Link Dóra: Tolna vármegye községei 1828-ban.* III. kötet.

Veszprém Vármegye Levéltára *Veszprém történetének forrásai a 16. századból*, és *Veszprém vármegyei címereslevelek* (közösen Pápa Város Önkormányzatával/Heraldika Kiadóval) című kötetek kiadását tervezi.

A Zala Vármegye Levéltára *Családtörténeteink. A 2022. június 1-jén Zalaegerszegen rendezett genealógiai konferencia előadásai.* (Zalai Gyűjtemény 86.) című kötetet és a *Vendéglátás Zalaegerszegen a 18–20. században.* (Zalaegerszegi Füzetek 19.) című munkát tervezi megjelentetni.

10. Közművelődés, oktatás, PR-tevékenység

2023. évben az Országos Levéltár, illetve a Magyar Nemzeti Levéltár fennállásának 300., a Bécsi kapu téri levéltári palota átadásának pedig 100. emlékévét ünnepeljük. A tervek szerint az Emlékév 2023. márciusától 2024. második feléig, Magyarország Európai Uniói soros elnökségéig tart, számos kiemelt hazai és nemzetközi programmal. Az Emlékév során az MNL tervezi közjogi méltóságok meghívását, a támogatásukkal szélesebb körben ismertethetnénk meg a magyar államiság legfontosabb dokumentumait, az 1109-ből származó első fennmaradt oklevelünktől kezdve a XXI. századi Alaptörvényig. A legmodernebb technológia, a mesterséges intelligencia segítségével végzett munkánk révén segíthetjük a családi, helyi, vallási és nemzeti identitásunk fenntartását.

Az évfordulóhoz kapcsolódóan a Levéltár megnyitja kapuit: nyártól ősziig minden hónap utolsó péntekén nyílt napot tartunk, amelynek során a belépés ingyenes, a Nemzet emlékezete c. kiállítás kedvezményesen 800 forintért látogatható. A Nyitott Levéltárak elnevezésű programot 2023. évben öt alkalommal tervezzük megtartani.

A 2023. évi közművelődési programok között megjelennek többszöri alkalommal az Imagine Budapest gasztroélet a levéltárban és az Imagine Budapest barlangszéta programjai. Földalatti Budapest a Várnegyed mélye. Legendákat és igaz történeteket mesélve fedezzük fel a Budai Vár mélyét, természeti képződményekben gyönyörködünk, épített részletekre csodálkozunk rá a Budavári Polgármesteri Hivatal vagy éppen a Szentháromság tér alatt járva. Ráadásul a Magyar Nemzeti Levéltár szakemberei olyan értékes iratokat mutatnak be az érdeklődőknek, amelyek a barlangrendszer évszázados történelméhez kapcsolódnak.

A Magyar Nemzeti Levéltár és a csömöri Sinka István Községi Könyvtár közösen szervezett történelmi ismeretterjesztő sorozata is megrendezésre kerül, ahol két levéltáros kollégánk is szerepet vállalt. A sorozat a Történelem házhoz jön címet kapta.

A Levéltár 2023. évre tervezett kiemelt programjai:

Dátum	Program	Esemény típusa	Programterv leírása
Január	EDT kiállítás zárása Zágrábban	Kiállítás	Európa Digitális Kincsei: Európa megteremtése című kiállítása 1,5 hónap nyitvatartás után bezárja kapuit a zágrábi Liszt Intézetben.
	Petőfi 200 Adatbázis bemutató	Sajtótájékoztató	Magyar Nemzeti Levéltár Petőfi Sándor születésének 200. évfordulójára a költő teljes kapcsolati hálóját feltáró adatbázist és a személyéhez köthető magyarországi és külföldi emlékhelyek térképes listáját tette közzé.
Február	Magyarország a francia diplomaták szemével	Kötetbemutató	Magyarország a francia diplomaták szemével – Diplomáciai dokumentumok a magyar–francia kapcsolatok történetének jobb megértéséhez (1944–1990)
	MNL IHRA Grant bemutatása	Projektbemutató	Sajtónyilvános projektbemutató a Rácz Gyöngyi Közösségi Központban
	Családtörténelmi sorozat M5	Filmforgatás	Családtörténelmi tv sorozat első forgatási napja

Dátum	Program	Esemény típusa	Programterv leírása
	Hazahúzó forgatás	Filmforgatás	A Hazahúzó műsor a hazai szabadidős tevékenységeket mutatja be, a február 24-i adás témája az Országos Levéltár
	MACSE & MNL önkéntestálkozó	Közösségi program	A Magyar Nemzeti Levéltár és a Magyar Családtörténet-kutató Egyesület
	A Magyarországi közgyűjteményekben őrzött aranybullák archeometriai és orvosi képalkotó diagnosztikai vizsgálata projekt	Sajtótájékoztató	A program fontos részleteinek bemutatása az az Országgyűlés Elnökének védnökségével
Március	300/100 emlékvé megnyitása és a Batthyány együttműködés aláírása	Sajtótájékoztató	300 évvel ezelőtt született meg az Országos Levéltár létrehozásáról rendelkező törvény, és 100 évvel ezelőtt kezdte meg az Országos Levéltár a működését az új épületében a Bécsi kapu téren. Az emlékvé nyitórendezvénye és a Batthyány-oklevelek bemutatója. Az emlékvé fővédnöke Magyarország Köztársasági Elnöke.
	A tudományos munka összehangolása a Pécsi Tudományegyetemmel	Sajtótájékoztató	Együttműködési keretmegállapodást köt az ország legrégebbi közintézménye, a 300 éves Magyar Nemzeti Levéltár és a Pécsi Tudományegyetem
	Nemzeti ünnep az 1848-49. évi forradalom és szabadságharc emlékére	Közösségi program	Március 15. a levéltárban
	MNL Kiállítás	Kiállításmegnyitó	Gül Baba Türbében tervezett Festeticsek Abdullah albumával kapcsolatos kiállítás
Április	Hungarika workshop 2023	Konferencia	egész napos, hibrid (személyes/online) formában megvalósuló rendezvény.
	Gróf Nádasdy Borbála könyvbemutató	Kötetbemutató	A képzelet szárnyán - Gróf Nádasdy Borbála kötetbemutató és iratbemutató a Nádasdy iratokból
	Intézményi Nap 2023	MNL	Országos szintű intézményi nap
	Kiállítás	Kiállítás	10. Színházi Olimpia
Május	Magyarország a francia diplomaták szemével	Kötetbemutató	Magyarország a francia diplomaták szemével – Diplomáciai dokumentumok a magyar–francia kapcsolatok történetének jobb megértéséhez (1944–1990)
	Budapest 100	Közösségi program	A Budapest100 építészeti-kulturális fesztivál

Dátum	Program	Esemény típusa	Programterv leírása
	Emlékhelyek Napja 2023. év	Közösségi program	Emlékhelyek napja alkalmából épületsétákra, raktársétákra és iratbemutatókra kerül sor.
	Múzeumok Napja 2023. év	Kiállítás	Levéltári múzeumi kiállítás
	Múzeumok majális	Közösségi program	Együttműködés más kulturális intézménnyel
	Tematikus nyílt nap - Budavár ostroma	Közösségi program	Nyílt nap/ Budavár ostroma című film vetítése és kerekasztal-beszélgetés Ostrom helyszínei applikáció- „Járja be az ostrom helyszíneit” – QR kóddal elérhető helyszínleírások
Június	Levéltár 300 a Várkert Bazárban	Közösségi program	Történelmi témájú beszélgetés az MNL Főigazgatójával a 300 éves évforduló alkalmából
	Részvétel a 94. Ünnepi Könyvhéten	Közösségi program	Kiadványárusítás 3 napon át, részvétel a könyvfesztiválon (levéltári kiadványok árusítása, vármegyei kiadványok is) és ezzel párhuzamosan MNL Könyvnap – válogatott művekkel
	Millásreggeli	Podcast	Stúdiófelvétel, beszélgetés Katona Csaba történésszel és Miklós Dániel levéltárossal a Levéltár 300 kapcsán
	Levéltári Piknik	Közösségi program	Piknik központi témája a budapesti hidak, amelyre tematikus kiállítással készülünk, emellett Budapest Főváros Önkormányzata által életre hívott Budapest Könyvfőváros rendezvénysorozat keretében Nemzetközi Levéltári Könyvbörze.
	A Magyar Nemzeti Bank 2023-as évre vonatkozó emlékerme-kibocsátási programja - MNL emlékérmék	Sajtótájékoztató	A jegybank 2023. évi programjában helyet kapott a fennállásának 300. évfordulóját ünneplő Magyar Nemzeti Levéltár is. Az emlékérmék egy sajtónyilvános eseményen kerülnek bemutatásra.
Július	Magyar Posta Emlékbélyeg kibocsátás	Sajtótájékoztató	Évfordulós Magyar Posta Emlékbélyeg kibocsátása
	Gombaszögi Nyári Egyetem és Tusványosi Nyári Egyetem	Ismeretterjesztő program	Levéltár 300 Gombaszögön (Szlovákia) és Tusványoson (Románia)–kerekasztalbeszélgetés + Q&A, előadás, kiadványárusítás
	Művészetek Völgye	Ismeretterjesztő program	Levéltár 300 a Völgyben – kerekasztalbeszélgetés + Q&A, előadás, sátor -kiadványárusítás
Augusztus	Nyitott levéltár sorozat	Közösségi program	Az évfordulóhoz kapcsolódóan a Levéltár megnyitja kapuit: minden hónap utolsó péntekén nyílt napot tartunk, amelynek során a belépés ingyenes, a Nemzet emlékezete c. kiállítás

Dátum	Program	Esemény típusa	Programterv leírása
			kedvezményesen 800 forintért látogatható
Szeptember	Budavári könyvünnep	Közösségi program	100 éve jelent meg a Levéltári Közlemények első száma - kiadvány árusítás, épületvezetés és kiállítás ismertetés, Levéltári Közlemények története kamarakiállítás
	Ars Sacra fesztivál	Közösségi program	Levéltári helyszínnel veszünk részt az Ars Sacra Fesztiválon, amely minden év szeptemberében 9 napon át igaz, örök értékeket kínál, ingyenesen.
	„A budavári levéltári palota” épülettörténeti konferencia	Konferencia	Tudományos konferencia az Országos Levéltár Bécsi kapu téri épületének 1923.évi birtokbavétele emlékére
	„A nemzet levéltára” díszalbum bemutatója	Könyvbemutató	Protokoll esemény, könyvbemutató
	Levéltár 100/300 emléknapp	Közösségi program	A Kulturális Örökség Napok keretén belül. Momentán társulat levéltár történeti előadása
	Itt és Akkor c. podcast	Podcast	Betone studio, Vendég: MNL
	Requiescat in pace kötetbemutató	Könyvbemutató	Requiescat in pace - Levéltáros nekrológok 1923-2011 Feiszt György
	Kutatók éjszakája	Közösségi program	Előadások: Levéltári kutatás régen és most, Kutatószolgálat Családtörténeti kutatások, Kutatószolgálat Épülettörténeti kutatások
Október	Reformkor nagyjai	Projektbemutató	Animációs filmsorozat megjelenés-sajtótájékoztató
	Aradi vértanúk emléknappja	Kamarakiállítás	Aradi vértanúk búcsúlevelei
	Nyitott levéltár sorozat	Közösségi program	Téma: Az Országos Levéltár és az 1956. októberi forradalom és szabadságharc eseményei (előadások, épületséták, fotókiállítás
	Fotótörténeti kiállítás	Kiállítás	BKT 100 éves épületének fotótörténeti kiállítása
	A Török Köztársaság kikiáltásának 100. évfordulója.	Sajtótájékoztató	Török anyagok- Schmidt Anikó- Hét dokumentuma? Együttműködés Törökország budapesti nagykövetségével
November	Szakmatörténet	Előadás	Levéltárosok voltak (szakmatörténet-prozopográfia)
	Pragmatica Sanctio	Konferencia	MNL társrendező (további egyeztetés szükséges az Österreichisches Staatsarchivval)

Dátum	Program	Esemény típusa	Programterv leírása
	Tudomány világnapja	Közösségi program	Kamarakiállítás
	Vagyonelkobzások	Konferencia	Tudományos konferencia tematikus program alapján

10.4. Levéltár-pedagógia

Az MNL minden levéltárában a szakmai munka mellett fontos szerepet kap a levéltár-pedagógia, mint levéltárszakmai terület, mely legfőbb célkitűzésének tekinti a levéltári iratanyag oktatási és közművelődési célú felhasználását, valamint a levéltári tevékenység megismertetését. 2016-ban létrejött az országos levéltár-pedagógiai hálózat, melyben az Országos Levéltár mellett minden vármegyei intézmény képviselteti magát.

Az MNL Szakmai Koordinációs Igazgatóság Módszertani, képzési és levéltár-pedagógiai Osztálya MNL szinten szervezi, koordinálja a levéltár-pedagógiai területhez kapcsolódó projekteket, a levéltár-pedagógiai területen dolgozó tagintézményi munkatársak számára módszertani képzéseket szervez és bonyolít le.

A levéltár-pedagógiai foglalkozások az alap- és középfokú oktatás támogatása céljából mind a levéltári épületekben, mind pedig az online térben megvalósulnak. A levéltár-pedagógia célja olyan komplex látásmód kialakítása, mellyel a fiatalok képessé válnak hitek és tévhitek megkülönböztetésére, egy adott információ (pl. fotó, hírek) objektív elemzésére, el tudnak helyezni egy vizsgált dokumentumot térben és időben. A levéltár kincseinek, szellemi értékeinek megismerésével a diákok jobban megérthetik és sokkal inkább sajátjuknak érezhetik múltunkat és annak összefüggéseit.

Csoportfoglalkozások

Személyes jelenléti levéltár-pedagógiai foglalkozások (45-90 perc):

A Magyar Nemzeti Levéltár iratgyűjteményén alapuló, különböző tematikájú, az általános és középiskolás diákok életkori sajátosságaihoz igazodó, a tananyaghoz kapcsolódó interaktív foglalkozások.

Az előző évek tapasztalatai alapján az MNL Országos Levéltárába általános iskolákból, valamint középiskolákból, leginkább gimnáziumokból érkeznek diákcsoporthoz, ill. a felsőoktatásból történelem és levéltár szakos hallgatók. Az idei éves célok között szerepel az iskolák részéről tapasztalt érdeklődés és igény alapján a levéltár-pedagógiai foglalkozások megújítása és új levéltár-pedagógiai foglalkozások kidolgozása mind az általános, mind a középiskolás korosztály számára. A tervek között szerepel az általános és a középiskolás korosztály számára a levéltárhoz is kapcsolódó történelmi városi séta kidolgozása, megszervezése és megtartása. A szakképzés felé is nyitni kívánunk, számukra tematikus szakmatörténeti foglalkozást kívánunk kidolgozni. Emellett tervezzük levéltár-pedagógiai hírlevél havi rendszerességgel történő összeállítását és kiküldését.

Az MNL Fejér Vármegyei Levéltárában – mivel a levéltár műemléképületben működik – annak látványos, felújított tereit (kápolna, nagyterem ólomüveg ablakai) is bemutatják.

Több levéltár a Petőfi-Sándor-emlékéhez kapcsolódva tervez tematikus foglalkozásokat. Az MNL Vas Vármegyei Levéltára a „Petőfi az 1830-as évek Vas vármegyéjében” munkacímrel foglalkoztatja az érdeklődőket.

Az MNL Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Levéltára „Ismerkedés egy Kazinczy-kori vármegyei

levéltárral” címmel folytatja levéltár-pedagógiai programjait.

Az MNL Baranya Vármegyei Levéltára elsősorban 1956-os és 1848-as tematikájú foglalkozásokat tart.

Kihelyezett iskolai foglalkozások

Az MNL egyes tagintézményeiben (Békés, Sopron) dolgozó levéltár-pedagógus kollégák vállalnak külső helyszínen, iskolákban megvalósított levéltár-pedagógiai foglalkozásokat is.

Online foglalkozások (45-90 perc):

a levéltár-pedagógiai tartalmakhoz, projektekhez kapcsolódó, különböző tematikájú, a diákok életkori sajátosságaihoz igazodó, online megvalósuló interaktív foglalkozások. Az Oktatólapok felületen a levéltár gyűjteményét feldolgozó, digitális oktatási tartalmak használatára is lehetőség nyílik az online levéltár-pedagógiai foglalkozásokon.

Táborok

Az MNL SZKI MKLO 2023 augusztusában egyhetes tematikus nyári tábor szervez magyar nyelven általános iskolás diákok számára.

Az MNL Vas Vármegyei Levéltárával közösen a Szlovén-Magyar Ifjúsági Nemzetközi Levéltári Kutatótábor egyik szervezője, továbbá a Magyar Cserkészszövetség III. kerületével közösen szervez „Regős” falukutató tábort, idén Nemeskolta községben.

Az MNL Tolna Vármegyei Levéltára az Illyés Gyula Könyvtárral közösen rendez tábort.

Több vármegyei tagintézmény esetében más intézmények által szervezett táborok egyik helyszíne a levéltár.

Közművelődési alkalmak, családi napok kiegészítő foglalkozásaként levéltár-pedagógiai foglalkozások
Az MNL SZKI MKLO minden MNL közművelődési alkalomhoz (Március 15., Múzeumok Éjszakája, Kulturális Örökség Napok) kapcsolódóan levéltár-pedagógiai foglalkozásokat tervez, szervez, illetve valósít meg a megadott, központi tematika mentén. Ezek megfelelő megvalósításához fontosnak tartja, hogy az MNL illetékes szakterületeivel egyeztetéseket folytasson, miként lehet élményközpontúan, digitális eszközök bevonásával nagylétszámú foglalkozásokat tervezni és lebonyolítani. A tagintézményeket is szeretné az MNL SZKI MKLO szakmailag támogatni a közművelődési alkalmakhoz kapcsolódó levéltár-pedagógiai foglalkozások megtervezésében, megtartásában, mivel több vármegyei tagintézmény aktív résztvevője ilyen eseményeknek (Múzeumok Éjszakája, Kutatók Éjszakája, Múzeumok Őszi Fesztiválja, vármegyei kulturális rendezvények).

Az MNL Veszprém Vármegyei Levéltára az Európa Kulturális Fővárosa 2023 projekt keretében különböző veszprémi kulturális intézményekkel együttműködve kíván foglalkozásokat és előadásokat tartani.

Tervezett online tartalmak, melyek publikálása az Oktatólapok portálon keresztül fog történni

A levéltár-pedagógiai foglalkozások mellett a Magyar Nemzeti Levéltár valamennyi tagintézményének 2023-as évre készített munkatervében megjelenik célként online levéltár-pedagógiai oktatási tartalmak kidolgozása. Az MNL oktatási szolgáltatása az Oktatólapok portál, melynek fő célja, hogy a közoktatást hatékonyan támogassuk speciális, a levéltár gyűjteményéhez kapcsolódó online oktatási tartalmak kidolgozásával és megosztásával. A megosztott témakörök és oktatási tartalmak listája folyamatosan bővül. A felületen közzétett tartalmak között célzottan is lehet keresni az Országos Levéltári és vármegyei anyagokra.

Az MNL SZKI MKLO tervei között szerepel a már meglévő és a 2023-as évben újonnan kidolgozott online levéltár-pedagógiai oktatási tartalmak népszerűsítése, social media felületeken, illetve hírlevél keretében történő megosztása. A tervezett tartalmaink a pedagógusok részéről mutatkozó igény alapján leginkább a 19-20. századi magyar történelemhez kapcsolódóan kerülnek kidolgozásra.

Több vármegyei tagintézmény (Baranya, Nógrád, Veszprém) tervezi az idei évben, hogy különböző

helytörténeti témák feldolgozását online oktatási tartalmak fejlesztésével és kidolgozásával kívánja segíteni.

Közösségi szolgálat

A köznevelési törvény előírása szerint a középiskolai nappali képzésben résztvevők esetében az érettségi vizsga megkezdésének feltétele az 50 órás közösségi szolgálat teljesítése. A feladat nem önkéntes alapon vállalt, minden nappali tagozaton tanuló diáknak kötelező azt elvégezni, a helyszín viszont szabadon választható. A kiválasztásnál szem előtt kell tartani, hogy a szolgálatjelleg és pedagógiai cél minden tevékenység esetén egyaránt meglegyen. A 2022. évi tapasztalatok alapján az MNL SZKI MKLO rövid, 10-20 órás közösségi szolgálati projekteket kíván szervezni az alábbi témákban: új levéltár-pedagógiai online tartalmak tesztelése; levéltár-pedagógiai táborban segítői feladatok; közművelődési alkalmakhoz kapcsolódó levéltár-pedagógiai foglalkozásokon segítői feladatok végzése; iratórző osztályokkal együttműködésben egy rövidebb közösségi szolgálatos projekt megvalósítása, mely révén a levéltárosi munkába betekintést nyerhetnek a diákok.

Az iskolai közösségi szolgálatához kapcsolódóan új MNL MIR folyamatleírás, ajánlások és formanyomtatványok is készülnek. A 2023-as munkaterv alapján több vármegyei tagintézmény (Baranya, Békés, Csongrád-Csanád, Fejér, Nógrád, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Veszprém) fogad az idei évben közösségi szolgálatos diákokat, akiknek lehetőségük nyílik bekapcsolódni különböző levéltári feladatokat ellátásába, ily módon a levéltárat, a levéltár működését és a levéltári munkaköröket megismerni.

Belső levéltár-pedagógiai tudásátadás, jó gyakorlatok megosztása

A belső tudásmegosztás és a levéltár-pedagógiai jó gyakorlatok megosztásának fontossága miatt az idei évben szorosabbra szeretnénk fűzni az együttműködést az OL és a tagintézményekben levéltár-pedagógiai feladatokat ellátó kollégák között. Mindezt az MNL SZKI MKLO online és jelenléti tudásátadási alkalmak, workshopok szervezésével kívánja megvalósítani, mely által a kollégák szakmai fejlődését támogathatja elméleti, módszertani anyagokkal, gyakorlati bemutatókkal. Több vármegyei tagintézmény (Baranya, Veszprém) is jelezte a 2023-as munkatervében, hogy a belső levéltár-pedagógiai tudásátadásban és a jó gyakorlatok megosztásában aktív szerepet vállalna.

Hazai szakmai kapcsolatok

Hazai vonatkozásban az MNL a Petőfi Irodalmi Múzeummal, a Magyar Zsidó Múzeum és Levéltárral, valamint a Magyar Nemzeti Galéria – Zichy Mihály Emlékházzal kialakított szakmai kapcsolatokat szeretné továbbra is ápolni, mely során tervei között szerepel a közös projektek továbbfejlesztése, népszerűsítése, új projekttervek kidolgozása diákok, pedagógusok és a nagyközönség számára.

Az együttműködések terén a vármegyei tagintézmények is törekednek a helyi közoktatási intézményekkel, egyetemekkel, más közgyűjteményekkel, kulturális szervezetekkel jó szakmai kapcsolatok kialakítására és fejlesztésére.

Salgótarjánban a Történelemtanári Munkaközösséggel dolgozik közös projekten az MNL Nógrád Vármegyei Levéltára.

Az MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltára a „Hetedízigen” projekt keretében a Debreceni Virágkarneválon és a Múzeumok Éjszakáján tart levéltár-pedagógiai foglalkozásokat.

Külföldi szakmai kapcsolatok:

Az MNL Győr-Moson-Sopron Vármegye Győri Levéltára a Csallóközi Múzeummal tervezi a közös munkát.

Az MNL Baranya Vármegyei Levéltára az Eszéki Állami Levéltárral és a Szabadkai Történelmi Levéltárral épített ki szoros nemzetközi kapcsolatot. 2023-ban a Pécs-Eszék testvérvárosi kapcsolat 50 éves jubileuma alkalmából magyar-horvát közös dokumentumgyűjtemény digitális tárhelyet alakítanak

ki, megkezdik a dokumentumok gyűjtését, sőt minikonferenciát és közös kiállítást is terveznek.

Az MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltára nemcsak a hazai, de a külföldi szakmai kapcsolatok számával is kiemelkedik: szoros az együttműködés többek között a Kárpátaljai, a Szatmárnémeti, a Kolozsvári, a Vágsellyei és a Nagyváradi Levéltárral egyaránt.

11. Könyvtári munka

A Magyar Nemzeti Levéltár szakkönyvtárai elvégzik a jogszabályok által előírt alaptevékenységüket (dokumentumok beszerzése, állományba vétele, feldolgozása, szolgáltatása, állományvédelem, állományrevízió, adatszolgáltatás stb.). Könyvtáraink az állományt jelentős mértékben ajándékba kapott kiadványokkal gyarapítják. A könyvtárak közlési díj fejében is példányokat vesznek állományba friss megjelenésű könyvekből és folyóiratokból. Fontos szakirodalom érkezik könyvtárainkba a külföldi és belföldi kiadványcserének köszönhetően.

A MNL Levéltártudományi Szakkönyvtára 33 külföldi és 19 belföldi partnerrel tart fenn kapcsolatot. A vármegyei levéltárak is cserélnek kiadványokat partnerintézményeikkel.

Intézményünk a levéltári feldolgozó és tájékoztató munkához szükséges belföldi szakmai folyóiratok majdnem teljes spektrumát központilag a Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóságtól (KEF) rendeli meg. Az MNL Levéltártudományi Szakkönyvtára 2023-ban is el fogja látni az MNL-szintű intézményi adminisztrációt.

A feldolgozó és tájékoztató munkához szükséges szakkönyvek vásárlása elsősorban a Könyvtárellátó Nonprofit Kft-től (KELLÓ) való vásárlással történik; a könyvtárellátási szerződés alapján a MNL tagintézményei 2023-ban is 30%-os árkedvezménnyel vásárolhatnak szakkönyveket. A szükséges intézményi adminisztrációt a MNL Levéltártudományi Szakkönyvtára 2023-ban is el fogja végezni. Az MNL levéltári könyvtáraiban 2023-ban összesen 5 ezer könyvtári egység állományba vétele (gyarapodás) várható.

2023-ban a MNL Levéltártudományi Szakkönyvtára a szakkönyvtári jelleghez szorosan igazodva folytatni fogja a 2021-ben megkezdett profiltisztítást a Bécsi kapu téri állományban. MNL BAZVL: A 2023-es év legfőbb feladata a miskolci könyvtári állomány revíziója, meglévő példányainak ellenőrzése és selejtezése. 2023-ban az új egyetemvárosi levéltári épületbe való beköltözés után állományrendezési és ellenőrzési feladatokat terveznek.

MNL CSCSVL: Szeged: márciustól fizikailag át kell költöztetni a teljes szakkönyvtári állományt a Dóm térről a Kálvária téri új levéltári épületbe.

MNL VeVL: A pápai fióklevéltár könyvtárának felszámolása kapcsán még fennmaradt feladatok, ill. az emiatt elmaradt könyvtári feladatok befejezése/elvégzése.

A könyvtári dokumentumok feldolgozására minden tagkönyvtárban egységesen a Corvina integrált könyvtári rendszert használják. A tagkönyvtárakban eltérő a feldolgozás üteme. Összesen kb. 8-10 ezer tétellel fog növekedni a katalógusrekordok száma 2023-ban. Az adatbázis 2023. év végére nagyjából 435-445 ezer rekordból fog állni.

Az MNL teljes könyvtári állományának kb. 60%-a kereshető a Corvina integrált könyvtári rendszerben. A katalógus az MNL teljes könyvtári állományára tekintettel is használható, és az egyes könyvtárak a saját állományukra szűkítve is kereshetnek benne. A program fejlesztőivel való folyamatos kapcsolattartás lehetőséget ad a felmerülő problémák megoldására. Az MNL tagkönyvtárai egymás számára is kölcsönöznek; igény esetén könyvtárközi kölcsönzést is folytatnak.

Az egyes könyvtárakban különféle gyűjteményekkel állnak a használók rendelkezésére, pl. helytörténeti gyűjtemény, szakdolgozat-gyűjtemény, helyi napilapok és időszaki kiadványok. Az MNL könyvtáraiban 2023-ban összesen kb. 3-4 ezer alkalommal kb. 6-7 ezer könyvtári dokumentum szolgáltatása várható.

Az MNL intézményi EISZ-koordinációját 2019. év második felétől kezdve az MNL Levéltártudományi

Szakkönyvtára végzi, és a 2023-ban is intézni fogja az adminisztrációt.

Az MNL 2022 decemberében előfizetett 2023. évre az ADT (Arcanum) adatbázisra, amely a MNL minden telephelyén elérhető.

Könyvtári feladatok ellátására tervezett munkanapok száma 2023-ban

A vármegyei levéltárakban a könyvtári munka többnyire kapcsolt munkakörként kerül ellátásra. A könyvtári munkára fordított munkanapok száma nagyon eltérő. A MNL Levéltártudományi Szakkönyvtárában 3 teljes munkaidős könyvtáros dolgozik.

Állományrevízió 2023-ban

A következő tagintézmények terveznek állományrevíziót 2023. évben:

BaVL, BAZVL, CsCsVL, FVL, JNSzVL, NVL, TVL (állományrevízió megkezdése a levéltár új helyre való költözése után).

Több könyvtárban folytatódni fog a muzeális dokumentumok típus- és állapotfelmérése és a muzeális leltárnapló elkészítése.

A MNL könyvtárait az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program a 388/2017. (XI. 27.) Korm. rendelet alapján statisztikai adatszolgáltatásra kötelezi.

12. Nemzetközi és hazai kapcsolatok

Nemzetközi tervek

ATOM – Júliusban kezdődött az Archives and the Traces of Migration projekt az ICARUS Hrvatska koordinálásában. A levéltárak és a migráció emlékei" a kivándorlást, a külföldre vándorlást, a bevándorlást és a diaszpóra-közösségeket dokumentáló levéltári anyagok értékelésének, megőrzésének és hozzáférhetőségének kérdéseit kívánja feltárni, egyértelműen hozzájárulva a fent említett közösségek társadalmi befogadásához az levéltári anyag és a hozzá kapcsolódó levéltári gyakorlat segítségével. A projekt részeként a következő feladatok valósulnak meg: belső továbbképzés legalább 40 levéltáros számára, legalább 4 segédlet készül (elektronikus kiadvány), legalább 10, az egyes partnerek által összegyűjtött szóbeli történet, 4 fizikai kiállítás és 1 virtuális kiállítás, valamint 1 zárókonferencia az örökségvédelmi szakemberek számára.

Rothschild Foundation Hanadiv Europe (UK, London) gyűjteménykezelési (Collection Management) pályázat – benyújtás: 2023. február 24. A pályázat tárgya az MNL őrizetében lévő 1848. évi országos zsidóösszeírás feldolgozása, amely részben az 1945 előtti kormányzervek főosztálya, részben a megyei tagintézmények őriznek. Az összeírást Szemere Bertalan belügyminiszter rendelte el és a magyarországi zsidó társadalomtörténet egyik legfontosabb forrásává vált, hiszen a zsidó lakosság létszámán túl lakóhelyük, családi/háztartási viszonyaik, életkoruk, születési helyük, kereseti módjuk, tartózkodásuk jogszerűsége és a közösséghez való viszonyuk vonatkozásában gyűjtött adatokat összeíró íven. A pályázatban tervezzük az iratok virtuális egyesítését, az összeírásban szereplő adatok feldolgozását (indexelés, vizuális, grafikus, térképes megjelenítés, családfa, korfa készítése) adatbázisba illesztését és online publikációját, valamint zsidó tematikus gyűjtemény létrehozását az AOL-on. Az indexelés önkéntesek bevonásával és gépi kézírásfelismerés (HTR) segítségével valósul meg, az adatok tartalmi ellenőrzését az 1945 előtti Kormányzervek Osztálya végzi. A pénzügyi támogatás elnyerésének feltétele a 30%-os önerő biztosítása. A projekt teljes költségvetése 134.942 GBP, melyből 40.483 GBP-t az MNL vállal fel (önrész), az alapítványtól igényelt pályázati támogatás összege: 94.460 GBP. A projekt futamideje: 36 hónap, mely sikeres pályázat esetén 2024. január 1-jével indul.

Ugyancsak a **Rothschild Foundation** pályázatára nyújtottunk be projektjavaslatot az Európai Levéltári Portál Alapítvány vezette konzorcium részeként. A konzorciumban az Archives Portal Foundation, Archive of the Chancellery of Valladolid, Frysk Histoarysk en Letterkundich Sintrum (Tresoar) és a University of Leicester Archives. A konzorciumban részt vevő levéltárak digitalizálják, metaadatokat hoznak létre/gazdagítják és katalogizálják az őrizetükben lévő zsidó történelemmel kapcsolatos iratokat, hogy azok szabadon hozzáférhetővé (és használhatóvá) váljanak online, a saját intézményeik honlapján, valamint az Archives Portal Europe-on (APE, www.archivesportaleurope.net) keresztül. Ezzel egyidejűleg az APE felkutatja és azonosítja a zsidó levéltári örökséggel kapcsolatos, a portálon már elérhető anyagokat, és megjelöli azokat, hogy létrehozzon egy új tematikus gyűjteményt és a portálon egy speciális, a zsidó történelemmel foglalkozó kutatási eszközt. Végül ezt az új témakört a Judaica Europeana adatkészletével fogják gazdagítani, amelyet a Jewish Heritage Network (JHN) hálózattal való együttműködés révén fognak az APE adatbázisában rögzíteni. A projekt teljes tervezett költségvetése 294 058 GBP amelyből a MNL részfeladatainak költségvetése 40392 GBP. A projekt futamideje: 36 hónap, mely sikeres pályázat esetén 2024. január 1-jével indul.

Az European Digital Treasures projekt sikere arra ösztönözte a projekt megvalósításában közreműködő partnereket, hogy a **Kreatív Európa 2023.** évi pályázati kiírására új projekt javaslattal jelentkezzenek. A március 9-re módosított benyújtási határidőre az előző projekt kedvezményezettjei megbízták a spanyol DEX tanácsadó céget a projektjavaslat összeállításával. A projekt fő célkitűzése, hogy hozzájáruljon a levéltárak felkészítéséhez a közelmúltban bekövetkezett tragikus eseményekhez hasonló emberi és természeti katasztrófák okozta kockázatok csökkentéséhez és vizsgálja a környezeti hatások változásának következményeit a levéltárakra. A „Sustainable Archives and Greener Attitude – SAGA címet viselő projekt konzorciumának tagjai a National Archives of Spain (konzorciumvezető), National Archives of Portugal, National Archives of Norway, National Archives of Hungary, National Archives of Malta, Munster Technological University (Ireland), International Centre for Archival Research (ICARUS, Austria), Desarrollo de Estrategias Exteriores (DEX), Historical Archives of the European Union, Institute of Molecular Biology (Slovak Academy of Sciences, Bratislava), Foundation for Landscape Protection, Technical University Iasi. A Magyar Nemzeti Levéltár a program egyik kiállítását koordinálja, kiállításokat rendez a választott két témában, koordinálja a fenntartható termékekkel kapcsolatos feladatot. A projekt tervezett futamideje 4 év, költségvetése 3 millió euró, amelyben a Magyar Nemzeti Levéltár költségvetése 270.175 EUR, amely 162.105 EUR bizottsági támogatásra és 108.070 EUR önrészre oszlik.

A Bolgár Állami Levéltárak kezdeményezésére és vezetésével konzorcium alakult az **European University Institute** (Historical archives of the European Union), az Európai Levéltári Portál Alapítvány, a Spanyol Nemzeti Levéltár és a Magyar Nemzeti Levéltár részvételével pályázat benyújtására a Erasmus+ program „Action Type KA220-SCH - Cooperation partnerships in school education” címet viselő, március 22-iki határidejű pályázati felhívására. A projekt célja az iskolai történelemoktatás minőségének javítása Bulgáriában, Olaszországban, Magyarországon és Spanyolországban, a diákok Európai Unió történelmével kapcsolatos ismereteinek bővítése, a fiatalok megismertetése a levéltárak által végzett feladatokkal. A projekt interaktív tartalmakat fejleszt a közoktatás számára, beleértve az Európai Unió történetét is, a partnerországok és az Európai Levéltári Portál forrásaira támaszkodva. Az APE portálhoz kapcsolódóan összeurópai oktatási környezetet fejleszt és elvégzi az elkészült tananyagok tesztelését és kísérleti bevezetését. A projekt futamideje 24 hónap, tervezett költségvetése 400.000 EUR, amelyből az MNL költségvetése 65.000 EUR egyösszegű támogatás.

Intézményi szintű stratégiai együttműködések

Az egyeztetés tervezett időpontja (2023. év)	Együttműködés célja	Partnerország
Február	Levéltári együttműködés aláírása, akcióterv kidolgozása	Algéria
Április	Együttműködés több szervezettel: Korea Foundation, Chungang Egyetem, Sungkyunkwan Egyetem, Koreai Nemzeti Könyvtár, Koreai Sport Promóció Alapítvány, Gyeongsang Állami Egyetem	Dél-Korea
Május	Európai Levéltári Vezetők Bizottságának éves konferenciáján részvétel (EBNA nemzetközi találkozó) Dr. Szabó Csaba előadást tart	Svédország
Június	Az MNL kiadványok bemutatása a Kolozsvári Könyvvásáron (Erdély fejedelmei díszkötet)	Románia
Június	Technológiai ismeretek bővítése: Legmodernebb levéltári technológia megismerése, Mesterséges Intelligencia, kézírásfelismerő program megismerése	Németország
II. félév	Európai Levéltári Vezetők Bizottságának éves konferenciáján részvétel (EBNA nemzetközi találkozó)	Spanyolország
Július	MNL Emlékév kapcsán közművelődési programok Tusnádfürdőn	Románia
Szeptember	Technológiai ismeretek bővítése: kézírásfelismeréssel kapcsolatos technológia szakmai egyeztetések	Norvégia

Hazai együttműködési tervek

Digitális Örökség Nemzeti Laboratórium - Az MNL az ELTE DH („Digital humanities”) Labbal 2021. óta öt alprojektet keresztül működik együtt. A 2021. decemberében befejezett első projekt folytatásaként azonban csak 2022. decemberében került aláírásra az új Támogatási szerződés. A kézírásfelismerő alprojektben kialakításra került az infrastruktúra mind az ELTE, mind az MNL környezetébe, sor került a tanítóanyag fejlesztésére, a munkafolyamat moduláris kialakítására és több alkomponens (template készítő, szegmentáló, transzformációs komponensek, adatcsere komponensek) fejlesztésére és az első kísérleti modellek létrehozására. 2023-ban sor kerül a nagy volumenű tesztek megvalósítására és az első pilot alkalmazás. A Hungarica mentés alprojekt keretében megvalósult a Kolozsvári Magyar Színház jelmezterveinek digitalizálása és publikálása. A tömeges OCR alkalmazásra alkalmas megoldás nem készült el és nem történt előrelépés a digitalizált audiovizuális állományok feliratozásának fejlesztésében sem.

Európa Kulturális Fővárosa, Veszprém 2023 – A Veszprémi Térképvándor helytörténeti adatbázis létrehozására irányuló pályázat megvalósítása folyamatban van. Az adatbázisszerkezet kialakítása, az iratok digitalizálása, az adatfeldolgozás megtörtént. Az adatbázis szakmai részét a Veszprém Vármegyei Levéltár készíti el, az informatikai fejlesztés az MNL informatikai részlegének közreműködésével és külső fejlesztők bevonásával valósul meg. Az EKF feladatok között az év elején még folyamatban van a tavaly megkezdett kapacitásfejlesztési pályázat megvalósítása, amelynek keretében élesítésre kerül a

gyűjtőportál tagintézményi aloldalának angol nyelvű verziója. A veszprémi munkatársak több sikeres szakmai pályázatot nyújtottak be az EKF-hez, amelyek megvalósításán folyamatosan dolgoztak, és ezt folytatják 2023-ban is. Ezek közül a legjelentősebb a Veszprémi Térképvándor adatbázis létrehozása és beüzemelése, továbbá Kincskereső és Levéltári szabadulószoza néven levéltár-pedagógiai programokat terveznek, Mélyfúrás címmel pedig helytörténetirési workshopot tartanak. 2023-ban további pályázatok benyújtását is tervezik a lebonyolító VEB 2023 Zrt.-hez, melyekből nyári családi rendezvényt és időszaki helytörténeti kiállítást szeretnének megvalósítani.

Az MNL tagintézményeinek hazai kapcsolatai 2023-ban is sokrétűek és intenzívek lesznek: számos országos és helyi közgyűjteménnyel, kulturális intézménnyel tartják a kapcsolatot és működnek együtt valamilyen formában. Továbbra is törekedni fognak a társintézményekkel, felsőoktatási intézményekkel, a vármegyei tudományos szervezetekkel és a szakmai egyesületekkel való kooperációra. Az OL szervezi a MLE forrásközlő szekcióját és aktívan részt vesz az állományvédelmi szekció programjaiban is. A már meglévő kapcsolatok tovább erősödnek és bővülnek, így például a Nemzeti Emlékezet Bizottságával, a Magyar Kormánytisztviselői Karral, a Bölcsészettudományi Kutatóközponttal, a Nemzeti Közszerzői Egyetemmel, az OSZK-val és MTVA-val a digitalizálás területén, valamint a Filmdigitalizálás eredményeinek hasznosítása kapcsán a Filmintézettel. Folyamatban van egy „kódektörédek feltárása-projekt” az OSZK Fragmenta Codicum kutatócsoportjával. Az MNL képviselteti magát a Hungaricana Közgyűjteményi Portál szerkesztőségében, a Klebelsberg-ösztöndíj Kuratóriumában, a Kulturális Javak Bizottságában és az ELKH Vidéktörténeti Témacsoportban. Együttműködési megállapodás aláírását tervezik a Batthyány Alapítvánnyal.

Az Aranybulla évfordulójához kapcsolódóan az MNL a Magyar Nemzeti Múzeum, az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat (ELKH) Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Földtani és Geokémiai Intézete, az ELKH Atommagkutató Intézete, az Iparművészeti Múzeum, a dr. Genersich Antal Alapítvány, valamint a Semmelweis Egyetem alkotta konzorciummal együttműködve az összes hazai közgyűjteményben őrzött aranybullát meg kívánja vizsgálni a legmodernebb anyagvizsgálati módszerekkel. Az eddig soha el nem végzett új vizsgálatoktól számos új eredmény és felfedezés várható a bullák anyagával, anyagának származásával, készítésével kapcsolatban.

Az MNL „A magyarországi hódoltság és hódoltsági peremvidék kataszteri iratainak (tapu-defter) feldolgozása” elnevezésű NKFI-pályázat kapcsán együttműködik a Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézetével. Ugyancsak NKFI-pályázat alapján vesz részt közös tudományos projektben („A magyarországi rendiség politikai kultúrája”) az Eötvös Loránd Tudományegyetemmel, a Bölcsészettudományi Központ Történettudományi Intézetével, az Országos Széchényi Könyvtárral és a Pázmány Péter Katolikus Egyetemmel. Részt vesz az Open Science Nemzeti Labor és a Digitális Bölcsészet Nemzeti Labor munkájában. Az ELKH Történettudományi Intézettel közösen szervezi a „Mohács-projektet”. A már hagyományossá vált közigazgatás-történeti konferenciáját az Országos Levéltára 2023-ban ismét a Magyar Kormánytisztviselői Karral együtt szervezi, és újabb közös kötet kiadását tervezik. „Innováció és megújulás a kézművesiparban a kora újkortól napjainkig” című műhelykonferenciát több külső partner (Károli Gáspár Református Egyetem, MTA Veszprémi Akadémiai Bizottság) bevonásával szervezi az intézmény hosszabb távú együttműködés reményében.

Veszprém városa 2023-ban az Veszprém-Balaton Európa Kulturális Fővárosa címet viseli. A tervezett kulturális programokat, projekteket a helyi kulturális intézmények közreműködésével a veszprémi székhelyű VEB 2023 Zrt. szervezi, koordinálja. Az MNL veszprémi tagintézményének egész éves feladatait az ezzel kapcsolatos helyi programok erőteljesen meg fogják határozni. Több szakmai projekt megvalósítása folyamatban van. A legnagyobb volumenű, Veszprémi Térképvándor elnevezésű projekt

2022 elején már újtára is indult a VEB 2023 Zrt-vel előző év végén megkötött támogatási szerződésnek köszönhetően. Veszprém város történeti magjának 1850–1950 közötti utca- és házszerkezetét alapul véve egy olyan helytörténeti adatbázis elkészítése indult meg, amely az utcák, házak és lakóik egyes történeti adatait digitalizált, interaktív, többretegű történeti térképeken jeleníti meg. Az adatbázis válogatott levéltári források digitális képét is tartalmazza majd. Az alkalmazás térben és időben történő barangolást tesz lehetővé Veszprém múltjában, segítségével követhető lesz a város időbeli és térbeli átalakulása a 19. század közepétől a 20. század közepéig. Az adatbázis levéltárszakmai részét a Veszprém Vármegyei Levéltár készíti el, az informatikai fejlesztés az MNL informatikai részlegének közreműködésével és külső fejlesztők bevonásával valósul meg.

A vármegyei tagintézmények a levéltáros szakmai szervezetek mellett hagyományosan jó kapcsolatokat ápolnak a megyéjük területén található közgyűjteményekkel, oktatási intézményekkel, civil szervezetekkel. A fenntartóváltás ellenére a legtöbb helyen megmaradt a városi, illetve a vármegyei önkormányzatokkal való jó kapcsolat, amely több esetben abban is megnyilvánul, hogy anyagi hozzájárulással támogatják a levéltári rendezvényeket vagy akár kiadványok megjelentetését. Fontos azt látni, hogy a vármegyei levéltárak – tudományos programjaikkal, kiadványaikkal – a helyi tudományos közélet meghatározó, olykor egyedüli képviselői, e szerepkört az elkövetkezőkben is fenn kell tartani.

A Baranya Vármegyei Levéltár egyik legfontosabb partnere a Pécsi Tudományegyetem: az informatikus-könyvtáros, történelem, néprajz, földrajz, hon- és népismeret szakos hallgatóknak tartanak rendszeresen foglalkozásokat. Tovább fejlesztik partnerkapcsolataikat a Pécsi Református Egyházközséggel, a Pécsi Evangélikus Egyházközséggel és a Baranya Református Egyházmegye Levéltárával. A Dél-Dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközponttal a sajtótermékek digitalizálása területén működnek együtt. Régi partnerük a Janus Pannonius Múzeum. A Janus Pannonius Múzeummal, a Csorba Győző Könyvtár Helytörténeti Gyűjteményével és a Pécsi Tudományegyetem Történeti Tanszékcsoportjával közösen 2023-ban is folytatják a „Szerb megszállás Pécssett” című projekt honlapjának kezelését, részt vesznek a „Pécs 1848” kiállítás megvalósításában.

MNL BAZVL: A Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményeivel 2018-ban kötött megállapodásuk eredményeként folytatódik a Sátoraljaújhelyi Fiókleveleltárban lévő Barkóczy családi levéltár iratanyagának digitalizálása. A két közgyűjtemény által őrzött, szétszakított családi levéltárat digitalizálás útján kívánják egyesíteni. Az Eszterházy Károly Egri Egyetemmel 2019-ben kötött együttműködési megállapodásuk értelmében regionális kutatásokban, illetve konferencián való részvételt terveznek. A Kazinczy Ferenc Társasággal és a PIM – Kazinczy Ferenc Múzeummal közösen részt vesznek Sátoraljaújhely lexikona javított, bővített kiadásában.

MNL BeVL: Jó kapcsolatokat ápolnak a gyulai Mogyoróssy Könyvtárral, a Békéscsabai Könyvtárral.

MNL CSCSVL: Továbbra is együttműködnek a Nemzeti Emlékezet Bizottságával, a Móra Ferenc Múzeummal, a Somogyi Károly Városi és Vármegyei Könyvtárral, a Gál Ferenc Egyetemmel és a Szegedi Tudományegyetemmel. Tovább ápolják szoros kapcsolataikat a Szeged-Csanádi Egyházmegyével, a Dóm Látogatóközponttal, a Szent-Györgyi Albert Agórával, a Csongrád-Csanád Vármegyei Önkormányzattal.

MNL FVL: Együttműködnek a Nemzeti Emlékezet Bizottságával.

MNL GYMSV Győri Levéltára: Együttműködő partnereik: Győri Egyházmegyei Levéltár, Ráth Mátyás Evangélikus Levéltár, MOKK Közjegyzői Levéltár, Győr Vármegyei Jogú Város Levéltára, MNL Győr-Moson-Sopron Vármegye Soproni Levéltára, a Győri Ipartestület Ipartörténeti Alapítványa, Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum.

MNL GYMSV Soproni Levéltára: Elsősorban a Sopronban működő közgyűjteményekkel működnek együtt, legfontosabb partnerük a Soproni Múzeum. Szoros kapcsolatuk van a vármegye másik levéltárával, az MNL GYMSM Győri Levéltárával, miképpen a tágabb régió MNL-tagintézményeivel,

például az MNL Vas Vármegyei Levéltárával is. Részt vesznek a Vidéktörténeti munkacsoport, a Felsőbüki Nagy Kutatócsoport és az Országgyűlési Hivatal szervezte diétai követek adatbázisa projektben.

MNL HBVL: A debreceni Partium Házzal működnek együtt közös programokban (előadások, kiállítások, könyvbemutatók). Az Órváros Alapítvány keretein belül működő „Elfeledett emlékezet” kutatócsoporttal közösen dolgoznak a második világháborús hadifogoly-kartonok feldolgozásán.

MNL HVL: Helyi és regionális szintű együttműködésre az Eszterházy Károly Egyetemmel (EKE), az Egerben, a megyében és az északkeleti régióban lévő közgyűjteményekkel, közművelődési intézményekkel adódik lehetőségük. Részt vesznek az EKE Történettudományi Intézetének Régiótörténeti Fórumain.

MNL JNSZVL: 2025-ben lesz Szolnok első írásos említésének 950. évfordulója, 2026-ban pedig Jász-Nagykun-Szolnok vármegye ünnepli fennállásának 150. évfordulóját. E kettős évfordulóra való megemlékezések tervezése végett keresik a jövőbeli együttműködő partnereket.

MNL KEVL: Együttműködnek az esztergomi közgyűjteményekkel (Duna Múzeum, MNM Vármúzeuma, Keresztény Múzeum), a Komárom-Esztergom Vármegyei Honismereti Egyesülettel, a tatai Kuny Domokos Múzeummal és a Komáromi Klapka György Múzeummal.

MNL NVL: A vármegye közgyűjteményeivel, illetve a szakmai társintézményekkel kooperálnak. A hagyományos Nagy Iván Honismereti Pályázatot közösen hirdetik meg a Dornyay Béla Múzeummal, a beérkezett pályaművek elbírálásában és a díjazásban is közreműködnek. A Miskolci Akadémiai Bizottsággal közös rendezvényeket szerveznek.

MNL SZSZBVL: A városban működő közgyűjteményekkel (egyházi levéltárak, múzeumok, könyvtárak), valamint felsőoktatási intézetekkel régi hagyományokon alapuló közös együttműködésben könyvbemutatót, szakmai tanácskozást, gyűjtemény- és tevékenység-ismertetést tartanak. A Petőfi 200 – az élő költő projektben együttműködés a Nyíregyházi Egyetemmel.

MNL TVL: Együttműködő partnereik az Illyés Gyula Vármegyei Könyvtár, a Babits Mihály Kulturális Központ, a Wosinsky Mór Vármegyei Múzeum, a Tolna Vármegyei Egyed Antal Honismereti Egyesület, a Tolnai Mag-Ház. A fenti intézményekkel 2023-ben is számos közös programot bonyolítanak le.

MNL VaVL: Főbb partnereik: Savaria Vármegyei Hatókörű Városi Múzeum, Vas Vármegyei Honismereti Egyesület, Vasvári Múzeum. Közreműködnek az ELTE BTK koraiújkoros doktorandusz hallgatók 2023. évi tavaszi, szombathelyi országos konferenciájának szervezésében.

MNL VeVL: Az alábbi szervezetekkel működnek szorosan együtt: Eötvös Károly Vármegyei Könyvtár és Laczkó Dezső Múzeum (közös programok, projektek); Pannon Egyetem (szakmai rendezvények, konferenciák együttes szervezése); Veszprém Vármegyei Honismereti Egyesület és Veszprém Vármegyei Német Önkormányzat (családtörténeti képzés); Veszprém Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala (Veszprémi Értéktár, Köztéri műalkotások bizottság, Utcanév-bizottság, Első Világháborús Centenárium Bizottság, várostörténeti monográfia), Veszprémi Főegyházmegyei Levéltár (közös programok, projektek).

MNL ZVL: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város önkormányzatával és a Deák Ferenc Vármegyei és Városi Könyvtárral közös tudományos konferenciákat szerveznek.

13. Pályázatok

A Projektigazgatóság a levéltári szakmai munkát támogató szervezeti egységként a feladatkörébe tartozó tevékenységek professzionális színvonalon és rövid ügyintézési határidővel történő végrehajtását tervezi, segítve és ösztönözve ezzel az érintett szervezeti egységek pályázati hajlandóságát, illetve az elérhető pályázati lehetőségek szervezeti célok mentén történő hatékony kiaknázását.

A Projektigazgatóság a fenti irányelvek mentén tervezi az MNL által megvalósítandó projektek:

- teljeskörű, projekt szintű átvilágítását, továbbá az audit kiértékelését követően elkészítésre kerül az MNL teljes pályázati tevékenységét keretbe foglaló Pályázati Szabályzat;
- végrehajtására irányuló monitoring rendszer kialakítását az MNL Pályázati Szabályzatának vonatkozó rendelkezései alapján, figyelemmel kísérve a terv-és a tényadatok aktuális állapotát;
- belső nyilvántartásának reorganizációját, elősegítve ezzel a hatékony döntéselőkészítést és a szabályszerű projektvégrehajtást;
- menedzsment feladatainak ellátását, folyamatos támogatást nyújtva a projekt szakmai felelősének;
- pénzügyi elszámolásának elkészítését, a projekt szakmai felelősével szorosan együttműködve a támogató szervezet irányába az aktuális beszámolók határidőre történő benyújtását.

A Projektigazgatóság a fenti irányelvek mentén 2023. évben tervezi az MNL által megvalósítandó projektek kapcsán:

- záró és időszaki pénzügyi elszámolások, beszámolók és adatszolgáltatások határidőre történő elkészítését, valamint a vármegyei Kollégák által benyújtandó elszámolások adminisztratív támogatását;
- a benyújtott elszámolások nyomon követését, az esetleges ellenőrzésekre való teljes körű felkészülés koordinálását;
- a meglévő projektállomány teljeskörű, projekt szintű átvilágítását, beleértve a szakmai terület felelősségi körébe tartozó feladatok aktuális státuszát is;
- hatékony együttműködés kialakítását és fenntartását a projektfolyamatok végrehajtásához kapcsolódó társosztályokkal;
- projektvégrehajtására irányuló monitoring rendszer hatékony működtetését, figyelemmel kísérve a terv-és a tényadatok aktuális állapotát;
- menedzsment feladatainak magas szintű ellátását, folyamatos támogatást nyújtva a projekt szakmai felelősének;
- hatékony pályázatfigyelési rendszer működtetését annak érdekében, hogy a kollégák számára folyamatosan rendelkezésre álljanak aktuális információk a pályázati és támogatási lehetőségekről;
- a kieső NKA támogatások ellensúlyozása érdekében kialakított belső pályázati rendszer hatékony működtetését;
- hatékony igényfelmérő rendszer kialakítását és működtetését a specifikus pályázati igények feltárása és koordinációja céljából;
- mobil munkaállomások kialakítását tekintettel arra, hogy a 2019. óta fennálló járványhelyzetet várhatóan a 2023-as évben is számottevően befolyásolhatja a Projektigazgatóság működésének hatékonyságát, a normál ügymenethez szükséges humánerőforrás rendelkezésre állása és a projektvégrehajtás tekintetében egyaránt.

A korábbi évek gyakorlatának megfelelően az alábbi témakörökben számítunk pályázatok benyújtására:

- önálló kötetek, évkönyvek, periodikák, forráskiadványok megjelentetése;
- levéltári napok, konferenciák szervezése;
- közművelődési tevékenység;
- restaurálás;
- digitalizálás;
- adatbázis fejlesztés, adatbázis építés;

- iratvásárlás;
- hungarika kutatás;
- savmentes dobozok vásárlása;
- speciális tárolóeszközök, illetve elkészítésükhöz szükséges anyagok beszerzése; szakkönyvtár gyarapítása;
- raktári eszközök, mérőeszközök beszerzése;
- klímaberendezés karbantartása, tisztítása.

Támogatott hazai és nemzetközi projektek

Tagintézmény megnevezése	Támogató szervezet	Támogatás összege (Ft)	Támogatott projekt (db)
MNL Bács-Kiskun Vármegyei Levéltára	NKA	2 561 388	3
MNL Baranya Vármegyei Levéltára	NKA	3 745 000	4
	MNL	61 200	
MNL Békés Vármegyei Levéltára	NKA	4 781 700	5
	MNL	105 850	
MNL Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Levéltára	NKA	3 600 000	2
MNL Csongrád-Csanád Vármegyei Levéltára	NKA	4 372 040	5
MNL Fejér Vármegyei Levéltára	NKA	3 875 000	3
MNL Győr-Moson-Sopron Vármegye Győri Levéltára	NKA	1 460 000	2
MNL Győr-Moson-Sopron Vármegye Soproni Levéltára	NKA	4 799 875	6
	MNL	254 250	
MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltára	NKA	5 300 618	7
	NKFIH	430 000	
	MNL	258 720	
MNL Heves Vármegyei Levéltára	BGA	9 000 000	2
	NKA	750 000	
MNL Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Levéltára	NKA	150 000	2
	MNL	219 900	
MNL Komárom-Esztergom Vármegyei Levéltára	NKA	2 455 943	4
MNL Nógrád Vármegyei Levéltára	NKA	500 000	2
	MNL	201 060	
MNL Országos Levéltára	NKA	141 850 103	34
	NKFIH	159 779 000	
	KIM	9 458 000	
	Edutus	1 326 561	
	Petőfi	5 000 000	
	MNL	226 000	
MNL Pest Vármegyei Levéltára	NKA	2 741 000	4
	MNL	135 000	
MNL Somogy Vármegyei Levéltára	NKA	12 347 636	8

Tagintézmény megnevezése	Támogató szervezet	Támogatás összege (Ft)	Támogatott projekt (db)
MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltára	NKA	1 817 681	4
	MNL	252 520	
MNL Tolna Vármegyei Levéltára	NKA	2 165 852	7
	NKFIH	1 157 000	
	MNL	85 000	
MNL Vas Vármegyei Levéltár	NKA	3 803 762	5
MNL Veszprém Vármegyei Levéltára	NKA	5 035 000	11
	VEB	54 852 171	
	VBRKK	350 000	
MNL Zala Vármegyei Levéltára	NKA	3 505 539	5
	MNL	226 000	1
Mindösszesen:		454 966 369	126

Forrás	Támogató szervezet	Támogatás összege	Támogatott projekt (db)
Hazai szervezetek	Bethlen Gábor Alapkezelő Nonprofit Zrt.	9 000 000 Ft	1
	Edutus Egyetem	1 326 561 Ft	1
	Kulturális és Innovációs Minisztérium	9 458 000 Ft	3
	Magyar Nemzeti Levéltár	2 025 500 Ft	11
	Nemzeti Kulturális Alap	211 618 137 Ft	96
	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal	161 366 000 Ft	7
	Petőfi Kulturális Ügynökség Zrt.	5 000 000 Ft	1
	Veszprém-Balaton Régió Kulturájáért Közalapítvány	350 000 Ft	1
	Veszprém Balaton 2023 Zrt.	54 852 171 Ft	5
	Összesen:	454 996 369 Ft	126
Nemzetközi szervezetek	European Education and Culture Executive Agency	222 668 €	2
	Innovation and Networks Executive Agency	29 964 €	1

Forrás	Támogató szervezet	Támogatás összege	Támogatott projekt (db)
	International Holocaust Remembrance Alliance	22 399 €	1
	Összesen:	275 031 €	4

14. Képzés, továbbképzés

A Magyar Nemzeti Levéltár külső és belső képzéseinek megvalósítását az MNL Szakmai Koordinációs Igazgatóság Módszertani, képzési és levéltár-pedagógiai Osztálya (MKLO) koordinálja. Az intézmény képzési palettája igen sokszínű: belső képzéseinkkel célunk, hogy az MNL munkavállalói munkakörükhöz kapcsolódó feladataikat magas szinten, a változó igényekhez rugalmasan igazodva legyenek képesek ellátni, külső képzéseinkkel pedig partnereink igényeire szeretnénk reagálni.

Az MNL felnőttképzési tevékenységét a 2013. évi felnőttképzési törvény, illetve annak végrehajtási rendelete szerint végzi. Képzési igény felmerülése esetén beazonosításra kerül, hogy a szolgáltatást a törvény hatálya alatt szükséges-e megvalósítani. Amennyiben igen, a képzéshez kapcsolódó tájékoztatási, adatszolgáltatási, adatkezelési és elégedettségmérési feladatokat minden esetben az MKLO látja el.

A 2023. évre az MNL képzési tevékenységeit az alábbiak szerint tervezte meg. Vármegyei tagintézményi vagy az Országos Levéltár valamely szervezeti egységénél jelentkező további képzési igényre az osztály rugalmasan reagál és együttműködik.

Belső képzések:

- *MIR éves tudásfrissítő kötelező képzés* minden munkavállaló részére. Nem bejelentett tevékenység (a képzés időtartama a 6 órát nem haladja meg), távoktatásos a Moodle rendszerből megosztva, 1 oktató közreműködésével február hónapban esedékes
- *ScopeArchiv felhasználói alapismeretek* az Elektronikus Nyilvántartások Főosztályával együttműködve: havi, kéthavi képzés 20 vagy 40 távoktatásos órászámmal, konzultációs alkalmakkal az új belépők számának vagy a rendszerező képzés iránti igény függvényében; 2-3 oktató, Moodle rendszerben biztosított vizsgával. Részvételi lehetőséget biztosítunk minden, a kurzus iránt érdeklődő kollégának.
- Igény szerint évente 1 *ScopeArchiv kulcsfelhasználói képzés* az új kulcsfelhasználók részére; 20 órás távoktatásos képzés konzultációs alkalmakkal, 2-3 oktató, vizsgáztató - A következő képzés várhatóan 2023 februárjában valósul meg tagintézmények munkatársainak részvételével. Rendszeres további továbbképzések várhatók az összes kulcsfelhasználó részére (ENYF-fel).
- Szakterületektől érkező igények alapján *Digitalizáló továbbképzés* Informatikai és Innovációs Igazgatóság/Digitális Tartalomfejlesztési Osztály együttműködésével, *Állományvédelmi ismeretek* képzés az SZKI Állományvédelmi Osztálya részvételével az igények és az érintett kollégák létszáma szerint, 2-3 oktatóval
- A Közművelődési és Közönségkapcsolati Főosztály együttműködésével *épület- és tárlatvezetési feladatok ellátására* 11 órás kontaktórás képzést tervezünk, kb. 10 oktató
- *Oktatásmódszertani továbbképzési alkalmak* oktatási feladatokat ellátó kollégák részére a belső igényfelmérés témáiban, kb. 20 résztvevő, 1 oktató

- *Munkavédelmi képviselők képzése és továbbképzése* (az idei évtől belső képzésként szervezhető) évi egy 8 és/vagy 16 órás távolléti kapcsolattartással megvalósuló képzés, kb. 20 résztvevő, 1 oktató és online vizsga
- *Éves munka- és tűzvédelmi oktatás* mikrolearning formájában, videós tartalommegosztással javasolt, de egyeztetés szerint megvalósuló

Belső igényekre reagálva a Kutatószolgálati és Szakkönyvtári Főosztály kezdeményezésére *asszertív kommunikációs képzést* tervezünk a kutatószolgálaton dolgozó kollégák részére, képzésenként 12-16 résztvevővel, külső oktató bevonásával

Külső résztvevők számára meghirdetett képzéseinken belső kollégáknak a rendelkezésre álló pénzügyi források függvényében biztosítunk részvételi lehetőséget. Ilyen irányú megkeresés és igény a *Levéltári asszisztens, ügykezelő, irattáros* képzésre vármegyei tagintézményekből már érkezett, pl. 3 fő az MNL Veszprém Vármegyei Levéltárából.

További belső képzési lehetőségként minden AD jelszóval rendelkező kolléga folyamatos hozzáféréssel rendelkezik minden 2019. óta megvalósuló képzéshez.

- **Új e-learning kurzusok kidolgozása – rendelkezésre álló pénzügyi források függvényében**
 - „*Belépőcsomag*” új kollégáknak, 8-10 kolléga együttműködésével, tervezett modulok:
 - 1) MNL, mint intézmény
 - 2) Az MNL minőségirányítási rendszere
 - 3) Poszeidon felhasználói alapismeretek
 - 4) Iratkezelési szabályzat

A vizsgaköteles kurzusok kidolgozásához egységes vizsgaszabályzat kidolgozása együttműködésben az illetékes szakterületekkel, 4-5 résztvevő

Belső képzéseinken elvárt elégedettségi mutató a Felnőttképzési Adatszolgáltatási Rendszer 5 fokozatú lineáris skáláján jelölve kategóriákként összesítve minimum 4,2 (összhangban a Felnőttképzési Minőségirányítási Rendszerrel)

Külső képzések:

Szakképzés

- *Levéltári asszisztens, iratkezelő, irattáros* szakképesítés megszerzésére irányuló levéltárszakmai képzés- 450 órás kontaktórás képzés kb. 90 óra önálló felkészüléssel, 2022. őszi indulással, 2023. nyári zárással, 23 résztvevővel, 15-20 oktató
- *Levéltári asszisztens, iratkezelő, irattáros* szakképesítés megszerzésére irányuló levéltárszakmai képzés - 450 órás kontaktórás képzés kb. 90 óra önálló felkészüléssel, tervezetten 2023. őszi indulással, 2024. nyári zárással, 25 résztvevővel, 6-8 oktató

További feladat az előadói, tananyagszerzői, vizsgáztatói névjegyzék bővítése

Levéltár-specifikus képzések

- **Iratkezelés-specifikus képzések**
 - *Az iratkezelés és irattározás jogi szabályozása* - a képzési igényekre reagálva előzetes igényfelmérés szerint kerül meghirdetésre, tervezetten tanúsított iratkezelő rendszer oktatása nélkül, 2023 tavaszán, 5-6 oktató, 40 résztvevő (további képzési tevékenység az

akkreditált szakmai továbbképzés címszó alatt), SZKI Köziratvédelmi-hatósági és Iratkezelés-felügyeleti Osztálya

- *Önkormányzati iratkezelési alapismeretek* – a 2022. nyári visszajelzés eredményeképpen 2023. tavaszán az MNL Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Levéltár kontaktórák képzése; minimum 20 résztvevővel, 3-4 oktatóval, lehetőség szerint a DMS ONE Kft-vel együttműködésben
 - *Önkormányzati iratkezelési alapismeretek* – 2023 őszén az MNL Vas Vármegyei Levéltár kontaktórák képzése; minimum 20 résztvevővel, 3-4 oktató, lehetőség szerint a DMS ONE Kft-vel együttműködésben
 - *Önkormányzati iratkezelési alapismeretek* – 2023 őszén az MNL Békés Vármegyei Levéltár kontaktórák képzése; minimum 20 résztvevővel, 3-4 oktató, lehetőség szerint a DMS ONE Kft-vel együttműködésben
 - *Önkormányzati iratkezelési alapismeretek* – 2023 őszén az MNL Győr-Moson-Sopron-Vármegyei Győri Levéltár kontaktórák képzése; minimum 20 résztvevővel, 3-4 oktató, lehetőség szerint a DMS ONE Kft-vel együttműködésben
 - *Önkormányzati iratkezelési alapismeretek* – 2023 őszén az MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltár kontaktórák képzése; minimum 20 résztvevővel, 3-4 oktató, lehetőség szerint a DMS ONE Kft-vel együttműködésben
 - *Önkormányzati iratkezelési alapismeretek* – 2023 őszén az MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár kontaktórák képzése; minimum 20 résztvevővel, 3-4 oktató, lehetőség szerint a DMS ONE Kft-vel együttműködésben
- **Akkreditált pedagógus-továbbképzések**
 - *Digitális levéltári források élményközpontú használata a köznevelésben*: évi 1 alkalommal, ősszel - 30 órás online kontakt formában megvalósuló képzés; 12-21 résztvevő, 3-4 oktató
 - 5 órás Archívumból a történelemóra mikroképzés toborzási céllal a pedagógus-továbbképzési programra – évi 4-5 képzés folyamatosan történelmi eseményekhez kapcsolódva
 - **Kulturális szakemberek szervezett képzése**
 - *E-közigazgatás* – képzési program kidolgozása, képzés akkreditálása, majd ősszel 1 képzés megvalósítása – kontaktórák képzés, 40 résztvevő, 6-8 oktató
 - **Egyéb képzések szervezése a felmerülő igények és kapacitások függvényében**

Külső képzéseinken elvárt elégedettségi mutató a Felnőttképzési Adatszolgáltatási Rendszer 5 fokozatú lineáris skáláján jelölve kategóriákként összesítve minimum 4,2 (összhangban az MNL Felnőttképzési Minőségirányítási Rendszerével)

Felsőoktatási intézményekkel történő együttműködésben megvalósuló képzések szervezésében és megvalósításában részvétel, MNL koordináció

Szakirányú továbbképzések:

- Nemzeti Közszerológiai Egyetem - Közszerológiai információ- és iratmenedzsment szakirányú továbbképzési szak: oktatói és konzulensi feladatok ellátása, 5 oktató a 2. félévben és 8-10 konzulens (MNL Fejér Vármegyei Levéltárából, SZKI Állományvédelmi Osztályáról, MNL

felsővezetők), további 5-6 oktató a 2023/24. évi képzésben. Együttműködés a képzés népszerűsítésében

- Miskolci Egyetem – együttműködés a Vállalati ügyvitelszervező szakirányú továbbképzési szak elindításának támogatásában

Levéltáros, történész hallgatók szakmai gyakorlata:

- Levéltáros, történész hallgatók szakmai gyakorlati szabályzat megújítása
- Levéltáros, történész hallgatók szakmai gyakorlatának MNL szintű koordinálása az ELTE BTK, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem és a Károli Gáspár Református Egyetem felsőoktatási intézményekkel megkötött együttműködési megállapodások szerint. A gyakorlat megvalósításában együttműködnek: 1945 előtti Kormányzervek Osztálya, Gazdasági Levéltári Osztály/3-4 fő levéltáros a hallgatók számától függően 12-24 óra időkeretben, Magánlevéltárak és Gyűjtemények Osztálya, 1945 utáni Politikai Kormányzervek és Pártiratok Osztálya
- MNL Baranya Vármegyei Levéltára: Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Történész MA diszciplináris hallgatók szakmai gyakorlata
- MNL Vas Vármegyei Levéltára: ELTE Savaria Egyetemi Központ, Történettudományi Intézet történész hallgatók fogadása

További felsőoktatási gyakorlatba bevonható tagintézmények: MNL Győr-Moson-Sopron Vármegye Soproni Levéltára, MNL Tolna Vármegyei Levéltára, MNL Veszprém Vármegyei Levéltára.

Együttműködés a szakmai képzés vizsgáztatásában:

- A 0322 KEOR számú levéltárszakmai „Levéltári asszisztens, iratkezelő, irattáros” képzés képesítő vizsgája vizsgáztatói feladatai ellátásához eddig 2 fő vizsgáztató delegálása történt meg a Belügyminisztériumhoz, tervezzük a vizsgáztatói névjegyzék további bővítését 2-3 fővel
- Együttműködési megállapodást kötöttünk a Kecskeméti Vizsgaközponttal és a Nyíregyházi vizsgaközponttal, további együttműködés megkötését tervezzük a Kiskunhalasi Siker Vizsgaközponttal és a 2023. évi képesítő vizsgát ez utóbbi szervezettel tervezzük megvalósítani.

Szakmai kapcsolatok – hazai:

- Oktatásmódszertani, felnőttképzési szakmai területen: Fontosnak tartjuk a felnőttképzésre vonatkozó jogszabályok maradéktalan és költséghatékony betartása érdekében szakértőkkel való kapcsolatok ápolását, új szakmai kapcsolatok kialakítását.
- Informatikai és Innovációs Igazgatóság/Digitális Tartalomfejlesztési Osztály: OSZK, MTVA
- MNL Győr-Moson-Sopron Vármegye Győri Levéltára: Széchenyi István Egyetem
- MNL Vas Vármegyei Levéltára: ELTE Savaria Egyetemi Központ, Történettudományi Intézet
- MNL Veszprém Vármegyei Levéltára: Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar, Jogtörténeti Tanszék

További levéltárak, kutatóintézetek; Vármegyei és vármegyén túli kulturális, tudományos intézmények, közgyűjtemények; Vármegyei közigazgatás, igazságügyi szervek – kormányhivatal, önkormányzatok, bíróságok, ügyészségek; Megyei oktatási szervek – általános, közép- és felsőoktatási intézmények; Alapítványok, egyesületek, gazdasági társaságok

Szakmai kapcsolatok – nemzetközi:

- Informatikai és Innovációs Igazgatóság/Digitális Tartalomfejlesztési Osztály: ICARUS

- MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltára: Ukrajna: Kárpátaljai Állami Levéltár, II. Rákóczi Ferenc Magyar Főiskola; Románia: Identitás Alapítvány, Szatmárnémeti Levéltár; Szlovákia: Vágsellyei Levéltár; Németország: Iserlohni Városi Levéltár

Oktatóként képzésekben résztvevő kollégák létszáma, tervezett kapacitás

a.) belső képzésben: kb. 15 fő/120 óra

b.) külső képzésben:

b/I.: végzettséget nem adó képzések, továbbképzések (pl.: levéltárszakmai, iratkezelési, irattározási ismeretek, levéltár-pedagógiai pedagógus továbbképzés):

Akkreditált pedagógus-továbbképzés: 3 fő, 50 óra

Iratkezelés-specifikus képzések: 16-18 oktató, 60 óra

Kulturális szakemberek képzése: 6-8 oktató, 30 óra

MNL Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Levéltára: 2-4 fő bírósági iratkezeléssel foglalkozó munkatárs számára kétnapos *Iratkezelési alapismeretek* szakmai napon oktatói feladat ellátására (2-4 fő) kérték fel a levéltárat. Az együttműködés a Szolnoki Törvényszék kezdeményezésére indult és a megvalósulás a törvényszék jelzésétől függ.

b/II.: szakmai képzésben (szakképesítésre felkészítő képzés):

15 fő/360 óra (együttműködik: ENYF, SZKI Állományvédelem, SZKI KVIFO, MNL Fejér Vármegyei Levéltára, MNL Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Levéltára, Ügyfélszolgálat)

b/III.: felsőoktatásban:

NKE - *Közszolgálati információ- és iratmenedzsment szakirányú továbbképzés*: 10 fő, 65 óra/tanév + konzulensi feladatok (Gazdasági Levéltárak Osztálya, Informatikai és Innovációs Igazgatóság/Digitális Tartalomfejlesztési Osztály, SZKI Állományvédelmi Osztály, MNL Fejér Vármegyei Levéltára, SZKI Köziratvédelmi-hatósági és Iratkezelés-felügyeleti Osztály, MNL felsővezetők részvételével)

Reisz T. Csaba óraadóként az ELTE BTK oktatója

MNL SZKI Köziratvédelmi-hatósági és Iratkezelés-felügyeleti Osztály: ELTE BTK Diszciplináris MA Levéltár mesterképzési szak őszi félév, Gyűjtőterület I. tárgy 1 fő/12 óra

MNL SZKI Módszertani, képzési és levéltár-pedagógiai Osztály: ELTE BTK Levéltár mesterképzési szak Levéltár-pedagógia szabadon választható tárgy 1 fő 20 óra

MNL Tolna Vármegyei Levéltára: 1 fő, Károli Gáspár Református Egyetem oktató

Elektronikus Nyilvántartások Főosztálya: ELTE levéltár szakos hallgatóinak az őszi szemeszterben kurzus *E-iratok, e-levéltár 1.: az elektronikus iratok és megőrzésük* címmel

Gazdasági Levéltárak Osztálya: Pécsi Tudományegyetem 1 fő 3 óra

Tudományos Igazgatóság: 2 fő/240 óra

MNL Baranya Vármegyei Levéltára:

Dr. Polyák Petra: Oktatási tevékenység a PTE BTK Történettudományi Intézetében:

Forrástan- és kutatómódszertan c. kurzus: szemeszterenként heti 2 óra

Dr. Gőzsy Zoltán PTE BTK Történettudományi, forrástani, közgyűjteményi kurzusok tartása. Kurzusok száma: 4.

Közgyűjteményi Gyakorlat 2.

A hon- és népismeret forrásai és helytörténetírás,

Történetfilozófia-historiográfia 2.

A történelemtanítás története

MNL Vas Vármegyei Levéltára: 1 fő /120 óra

MNL Veszprém Vármegyei Levéltára: dr. Nagy Szabolcs JD, PhD

- győri Széchenyi István Egyetem, Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar, Jogtörténeti Tanszék, egyetemi adjunktus, heti 7 óra jogászoknak, nappalin és levelezőn:
Egyetemes állam- és jogtörténet I-II. előadás, gyakorlat
Magyar alkotmánytörténet előadás, gyakorlat
Magyar jogtörténet előadás, gyakorlat
Propedeutika előadás.
Munka TB ügyintézőknek csak nappali:
Magyar alkotmány és társadalomtörténet előadás
A munkaügyi kapcsolatok társadalomtörténete előadás
Igény szerint:
Évfolyamdolgozat I-II
Szakdolgozat
- Pannon Egyetem, Veszprém
EHS szakmérnök levelezőképzés

Külső képzéseket látogató kollégák:

MNL Győr-Moson-Sopron Vármegye Soproni Levéltára:
Debreceni Egyetem Történelem és Néprajz Doktori Iskolája 1 fő
PTE Interdiszciplináris Doktori Iskolájának PhD hallgatója 1 fő
MNL- Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Levéltára:
Nyíregyházi Egyetem – Programtervező informatikus szak – 1 fő
Debreceni Egyetem – Doktori Iskola – 1 fő
Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Eger – 1 fő
MNL Tolna Vármegyei Levéltára: ELTE levéltár szak (nappali tagozat, 240 óra/tanév) 1 fő
MNL Vas Vármegyei Levéltára: Mérlegképes könyvelői továbbképzés 2 alkalom, 1 fő

15. Vezetés, ügyvitel

A KÖFOP-1.0.0-VEKOP-15-2016-00011 „Közigazgatási eljárásokhoz kapcsolódó levéltári szolgáltatás fejlesztése” projekt keretében bevezetett integrált ügyfélszolgálati folyamatok működtetésével kapcsolatos feladatokat 2023. év során az Ügyfélszolgálati Főosztály látja el.

Az Ügyfélszolgálati Főosztály egyik kiemelt feladata, hogy az elektronikus ügyiratkezelés üzemeltetése során fellépő, a munkatársaktól kapott tapasztalatokat összegezze, elemezze és javaslatot tegyen az esetleges módosításokra. A főosztály munkatársai szakmai iránymutatást és segítséget nyújtanak a belső iratkezelési rendszer használatát illetően.

A Poszeidon rendszer hatékonyabb működtetéséhez kapcsolódó belső képzések folyamatosak. Terveink között szerepel, hogy 2023-as év során elkészítjük a belső felkészítések átfogó rendszerét, amely együtt jár a Poszeidon használatára vonatkozó képesítő vizsga bevezetésével is.

Az ügyfélszolgálati munkafolyamatokhoz kapcsolódó elektronikus ügyintézés legfontosabb felülete a Személyre Szabott Ügyintézési Felület (SZÜF), ennek érdekében a magánszemélyek és közigazgatás szervek visszajelzései alapján folyamatosan monitorozzuk az MNL eljárásai során használt űrlapokat, és azok módosítását szükség esetén elvégzi az MNL.

Az Ügyfélszolgálati Főosztály az év folyamán továbbra is rendszeresen kezdeményez egyeztetéseket az eltérő iratkezelő rendszert használó – jelentős mennyiségű ügyet generáló – partnerszervezetekkel (pl. Magyar Országos Közjegyzői Kamara, Országos Bírósági Hivatal, Magyar Államkincstár) annak érdekében, hogy az általuk küldött megkeresések fogadása és a válaszok küldése mindkét fél számára megfelelő csatornán és formátumban történjen.

Rendszeres feladatunk lesz a 2023-es év folyamán is a Kormányhivatalok Kormányablakai számára

nyújtott tájékoztatás az ügyintézés menetét érintő változásáról.

Az MNL kiemelt fontossággal kezeli a személyesen megjelenő ügyfeleit, ezért az Ügyfélszolgálati Főosztály látja el az Országos Levéltár ügyfélfogadással kapcsolatos feladatait is, ennek keretében az állampolgárok célzott tájékoztatást kérhetnek személyesen, telefonon vagy akár e-mailen keresztül.

Kiemelten fontos feladatnak tekintjük a 2023-as évre az MNL belső iratkezelési folyamatainak rendszeres ellenőrzésére szolgáló ellenőrzési terv megalkotását, és az ellenőrzési folyamatok szervezeti egységek bevonásával történő megkezdését.

Az MNL-nél az adott szervezeti egységek feladatkörébe tartozó szabályzatok, eljárásrendek, egységes iratsablonok, iratkezelési segédletek folyamatos naprakészségének biztosításával kapcsolatos munka tovább folytatódik, ezzel megteremtve az MNL-ben folyó hatékony és magasszintű szakmai munka alapját.

Budapest, az elektronikus aláíráson jelzett dátum szerint

Dr. habil. Szabó Csaba
főigazgató